

TURUN KAUPUNGIN
TILASTOLLINEN VUOSIKIRJA
STATISTISK ÅRSBOK
FÖR ÅBO STAD

TILASTOVUODET – STATISTIKÅREN 2015/2016

2017

TURUN KAUPUNGIN

TILASTOLLINEN VUOSIKIRJA

STATISTISK ÅRSBOK

FÖR ÅBO STAD

2017

TILASTOVUODET - STATISTIKÅREN
2015/2016

63. vuosikerta
Årgång 63

JULKAISIJA: Turun kaupungin konsernihallinto/Talous- ja strategiaryhmä/Strategia ja kehittäminen
UTGIVARE: Åbo stads koncernförvaltning/Ekonomi- och strategigruppen/Strategi och utveckling

PAINO: Turun ammatti-instituutti, painopalvelut, Turku 2018

TRYCKERI: Åbo yrkesinstitut, tryckeritjänster, Åbo 2018

ISSN-L 0357-833X

ISSN 0357-833X (painettu)

ISSN 2242-2293 (verkkojulkaisu)

KANNEN KUVA: Valentino Valkaj

PÄRMBILD: Valentino Valkaj

ALKUSANAT - FÖRORD

Vuonna 2017 itsenäinen Suomi täyttää 100 vuotta. Vuonna 1917 kirjattiin ylös myös seuraava merkintä: ”Turun kaupungin Tilastollinen vuosikirja ilmestyy täten ensi kerran ja liittyy suoranaisena jatkona siihen tilastoon, joka aina vuodesta 1898 vuosittain on julkaistu, vuoteen 1904 asti «Kertomuksen Turun kunnallishallinnosta» taululiitteenä ja sen jälkeen erityisenä nidoksena, muodostaen äskennimitun julkaisun osaston II Tilasto.”

Käsillä oleva Turun kaupungin tilastollisen vuosikirjan 63. vuosikerta on laadittu samojen periaatteiden mukaisesti kuin edellisestkin vuosikirjat.

Tilastollinen vuosikirja on tilastollinen käsikirja, joka sisältää tietoja Turun kaupungin alueesta ja asukkaista sekä toiminnoista kaupungin alueella. Lisäksi esitetään vertailutietoja Turun seutukunnasta sekä eräistä suurimmista kaupungeista.

Tilastollisen vuosikirjan tiedot esitetään perinteiseen tapaan usein pitkinä, mahdollisimman vertailukelpoisina aikasarjoina.

Vuosikirjan tietosisältö on esitetty pdf-dokumentteina kaupungin Internet-sivuilla osoitteessa www.turku.fi/tilastot

Vuosikirjan on toimittanut aktuaari Kalervo Blomqvist.

Strategia ja kehittäminen -yksikkö kiittää lämpimästi tilastokirjaan tietoja toimittaneita yhteistyöstä.

Turussa, joulukuussa 2017

År 2017 fyller det självständiga Finland 100 år. År 1917 gjordes också följande anteckning: ”Statistisk årsbok för Åbo stad utkommer härmed för första gången och utgör en direkt fortsättning av den statistik, som alltsedan år 1898 årligen publicerats, t. o. m. år 1904 såsom en samling tabellbilagor till «Berättelse angående Åbo stads kommunalförvaltning» och därefter i skilt band såsom avdelning II Statistik av nyssnämnda publikation.”

Föreliggande 63:e årgång av Statistisk årsbok för Åbo stad har utarbetats enligt samma principer som föregående årsböcker.

Statistisk årsbok är en handbok som innehåller uppgifter om Åbo stads område och invånare samt funktioner. Dessutom innehåller den jämförelsematerial om Åbo ekonomiska region samt om några av de större städerna.

Av tradition presenteras uppgifterna i Statistisk årsbok ofta i form av långa tidsserier som är så jämförbara som möjligt.

Informationsinnehållet i årsboken finns i pdf-format på stadens Internetsidor, www.turku.fi/sv/statistik

Årsboken har redigerats av aktuarie Kalervo Blomqvist.

Enheten för strategi och utveckling riktar ett varmt tack till sina samarbetspartner som bidragit med material till årsboken.

Åbo, december 2017

SISÄLLYS - INNEHÅLL

	Sivu Sida
Alkusanat - Förord	3
Lukijalle - Till läsaren	5
1. Alue, ympäristö - Område, miljö	7
2. Väestö - Befolkning	17
3. Väestömuutokset - Befolkningsrörelsen	39
4. Asunto-olot ja rakennustoiminta - Boendeförhållanden och byggnadsverksamhet	49
5. Työmarkkinat - Arbetsmarknaden	61
6. Elinkeinotoiminta: teollisuus, energia- ja vesihuolto, majoitus ja yritysten toimipaikat - Näringsverksamheten: industri, energi- och vattenförsörjning, härbärgeringsverksamhet och företagens arbetsställen	71
7. Liikenne - Samfärdsel	81
8. Kunnallistalous - Kommunala finanser	87
9. Veronalaiset tulot ja verotus - Skattepliktiga inkomster och beskattning	93
10. Terveyspalvelut - Hälsovårdstjänster	97
11. Sosiaalinen hyvinvointi - Social välfärd	105
12. Koulutus, kulttuuri ja vapaa-aika - Utbildning, kultur och fritid	119
13. Yleinen järjestys ja turvallisuus - Allmän ordning och säkerhet	137
14. Vaalit - Val	141
Taulukkuuettelo - Tabellförteckning	147
Kuvioluettelo - Figurförteckning	157
Kartta (Tilastoaluejako vuodesta 2005 alkaen) - Karta (Statistikområdesindelning fr.o.m. 2005)	

LUKIJALLE - TILL LÄSAREN

Vuosikirjan tiedot tarkoittavat **Turun kaupungin aluetta** ellei toisin mainita. Kaupungin osa-alueittaisten tietojen aluejako on julkaisun lopussa olevan kartan mukainen.

Turun seutukuntaan kuuluvat kunnat on esitetty kuviossa 2.3.

Rahanarvo. Julkaisun euromääräisistä tiedoista ei ole poistettu inflaation vaikutusta paitsi, jos toisin on mainittu. Mikäli luvut halutaan muuntaa vuoden 2016 rahanarvoon, kerrotaan euromäärät ao. kertoimella.

Vuoden 2016 deflatointikertoimet

Vuosi	Deflatointi-kerroin
2002	1,2235
2003	1,2129
2004	1,2106
2005	1,2003
2006	1,1795
2007	1,1506
2008	1,1057
2009	1,1056
2010	1,0923
2011	1,0557
2012	1,0269
2013	1,0119
2014	1,0015
2015	1,0036
2016	1,0000

Taulukoissa on käytetty seuraavia **symboleja**:

Ei mitään ilmoitettavaa	-
Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma ilmoitettavaksi	..
Loogisesti mahdollinen esitettäväksi	.
Ennakkotieto	*
Korjattu luku	■

Vaaka- tai pystysuora viiva, joka katkaisee aikasarjan, osoittaa, että viivan eri puolilla olevat tiedot eivät ole täysin verrattavissa keskenään.

Turkua koskevaa tilastotietoa julkaistaan mm. kaupungin Internet-sivuilla (www.turku.fi/tilastot).

Tiedustelut:

Kalervo Blomqvist
Turun kaupungin konsernihallinto
Strategia ja kehittäminen
PL 355 (Yliopistonkatu 27a) 20101 Turku
Puhelin: (02) 262 7411, 040 775 9653
Sähköposti: kalervo.blomqvist@turku.fi

Uppgifterna i årsboken avser **Åbo stads område**, om inget annat anges. Områdesindelningen inom olika delområden i staden överensstämmer med kartan i slutet av publikationen.

En karta över de kommuner som hör till **Åbo ekonomiska region** finns i figuren 2.3.

Penningsvärdet. Inflationens inverkan på de eurobelopp som ingår i publikationen har inte eliminerats, utom då detta särskilt anges. Om man vill ange siffrorna för det fasta penningvärdet år 2016, måste eurobeloppet multipliceras med koefficienten för inflationens inverkan.

Deflateringskoefficienter för 2016

År	Deflateringskoefficienten
2002	1,2235
2003	1,2129
2004	1,2106
2005	1,2003
2006	1,1795
2007	1,1506
2008	1,1057
2009	1,1056
2010	1,0923
2011	1,0557
2012	1,0269
2013	1,0119
2014	1,0015
2015	1,0036
2016	1,0000

I tabellerna har följande **symboler** använts:

Intet finns att redovisa	-
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges	..
Uppgift kan inte förekomma	.
Preliminär uppgift	*
Korrigerat tal	■

En horisontal eller vertikal linje, som avskär en tidsserie, markerar att uppgifterna på ömse sidor om linjen inte är fullt jämförbara.

Statistiskt material om Åbo finns bl.a. att tillgå på stadens Internetsidor (www.turku.fi/sv/statistik).

Förfrågningar:

Kalervo Blomqvist
Åbo stads konsernförvaltning
Strategi och utveckling
PB 355 (Universitetsgatan 27a) 20101 Åbo
Telefon: (02) 262 7411, 040 775 9653
E-post: kalervo.blomqvist@turku.fi

1. ALUE, YMPÄRISTÖ - OMRÅDE, MILJÖ**1.1. ALUELIITOKSET JA KAAVOITETUN ALUEEN PINTA-ALA
INKORPORERINGAR OCH STADSPLANENS YTINNEHÅLL****A. Alueliitokset 1930-2016¹⁾
Inkorporeringar 1930-2016¹⁾**

		Liitetyn alueen pinta-ala Ytinnehållet av inkorporerat område			Kaupungin koko pinta-ala Stadens hela ytinnehåll		
		Maa-alue Jord- område	Vesialue Vatten- område	Yhteensä Summa	Maa-alue Jord- område	Vesialue Vatten- område	Yhteensä Summa
		ha					
1930	Kaupungin alue Stadsområdet	.	.	.	2 333	1 507	3 840
	Alueliitokset - Inkorporeringar:						
	Alueita - Områden						
1931	Raisiosta - Från Reso	726	284	1 010	3 059	1 791	4 850
1939	Kaarinaasta - Från S:t Karins	2 118	137	2 255	5 177	1 928	7 105
1944	Maariasta - Från S:t Marie	5 060	1 015	6 075	10 237	2 943	13 180
1949	Raisiosta - Från Reso	378	-	378	10 615	2 943	13 558
1957	Maariasta ja Ruskosta Från S:t Marie och Rusko	391	-	391	11 006	2 943	13 949
1966	Kakskerrasta ja Maariasta Från Kakskerta och S:t Marie	17	395	412	11 023	3 338	14 361
1967	Maarian kunta ja alueita Raisiosta S:t Marie kommun och områden från Reso	3 643	56	3 699	14 666	3 394	18 060
1968	Kakskerran kunta Kakskerta kommun	3 385	2 980	6 365	18 051	6 374	24 425
1973	Paattisten kunta Patis kommun	5 990	-	5 990	24 041	6 374	30 415
1977	Raisioon ja Vahtoon Till Reso och Vahto	-70	-11	-81	23 971	6 363	30 334
	Raisiosta - Från Reso	9	13	22	23 980	6 376	30 356
1984	Kaarinaan - Till S:t Karins	-2	-	-2	23 978	6 376	30 354
1988	Kaarinaasta - Från S:t Karins	155	2	157	24 133	6 378	30 511
	Kaarinaan - Till S:t Karins	-3	-	-3	24 130	6 378	30 508
	Liedosta - Från Lundo	16	-	16	24 146	6 378	30 524
	Lietoon - Till Lundo	-14	-	-14	24 132	6 378	30 510

¹⁾Aluejärjestelyjä ei tapahtunut vuosina 1989-2016. - Inga områdesregleringar åren 1989-2016.

B. Kaavoitetun alueen pinta-ala käyttötarkoituksen mukaan 1.1.2013-2017
Stadsplanens ytimnehåll efter bruksändamål 1.1.2013-2017

Käyttötarkoitus - Bruksändamål	2013	2014	2015	2016	2017 ²⁾
	ha				
Korttelialueita - Kvartersområden	4 354,73	4 342,46	4 360,05	4 365,69	4 416,40
asunto- tai liikerakennusten - för bostads- eller affärsbyggnader	2 731,53	2 743,81	2 780,36	2 784,79	2 812,20
yleisten rakennusten - för allmänna byggnader	425,09	428,24	426,69	428,28	438,07
teollisuus- ja varastorakennusten för industri- och lagerbyggnader	1 198,11	1 170,41	1 153,00	1 152,62	1 166,13
Virkistys-, loma- ja matkailualueita					
Rekreatiomsområden, områden för fritid och turism	2 686,18	2 634,45	2 634,61	2 631,95	2 751,82
Katualueita - Gatuområden	1 213,59	1 215,00	1 220,18	1 226,03	1 252,24
Muita alueita ¹⁾ - Övriga områden ¹⁾	1 473,77	1 539,85	1 536,80	1 543,87	1 711,28
Kaikkiaan - Inalles	9 728,27	9 731,75	9 751,64	9 767,54	10 131,74

¹⁾ M1. vesialueet. - Inkl. vattenområden.

²⁾ Kolmen alaltaan suuren asemakaavan, lainvoimaisiksi tulleiden Harjattulan, Koroistenkaaren ja Maa-ainespuiston osuus kasvusta oli 358 ha. - De till arealen omfattande tre detaljplanerna som vunnit laga kraft, Harjattula, Koroisbågen och Markttäktsparken, motsvarar 358 ha av ökningen.

Lähde: Ympäristötoimiala, kaupunkisuunnittelu.

Källa: Miljösektorn, stadsplanering.

**1.2. TURUN, ESPOON, HELSINGIN, OULUN, TAMPEREEN JA VANTAAN PINTA-ALA JA VÄESTÖNTIHEYS 1.1.2017
AREAL OCH FOLKTÄTHET I ÅBO, ESBO, HELSINGFORS, ULEÅBORG, TAMMERFORS OCH VANDA 1.1.2017**

	Koko pinta-ala Areal inalles	Siitä maata Därav land	Asukkaita maa-km ² :ä kohti Invånare per km ² land
	km ²		
Turku - Åbo	306,36	245,67	764
Espoo - Esbo	528,03	312,29	879
Helsinki - Helsingfors	715,48	214,21	2 965
Oulu -Uleåborg	3 880,63	3 031,89	66
Tampere - Tammerfors	689,59	524,91	435
Vantaa - Vanda	240,34	238,37	920

Muist. taul. 1.1. - 1.2. Eri tauluissa olevat Turun pinta-alaa koskevat luvut poikkeavat mm. lähteistä johtuen jonkin verran toisistaan.

Anm. till tab. 1.1.-1.2. Talen över Åbo areal i olika tabeller avviker bl.a. till följd av källorna något från varandra.

Lähde: Maanmittauslaitos.

Källa: Lantmäteriverket.

**1.3. PUISTOT 2011-2016
PARKER 2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kaupungin hoidossa olevat puistot ¹⁾						
Parker som underhålls av staden ¹⁾ , 31.12., ha	3 043	3 029 ²⁾	3 087 ²⁾	3 064 ²⁾	3 057 ²⁾	3 082 ²⁾

¹⁾ Kiinteistöliikelaitoksen ylläpitämät viheralueet (puistot, liikenneviheralueet, niityt ja puistometsät). - Grönområden som underhålls av Fastighetsaffärsverket (parker, trafikgrönområden, ångar och parkskogar).

²⁾ Vuodesta 2012 alkaen lähiliikuntapaikat eivät sisälly lukuun. - Från år 2012 ingår näridrottsplatserna inte i siffran.

Lähde: Kiinteistöliikelaitos.

Källa: Fastighetsaffärsverket.

1.4. KAUPUNGIN MAANOMISTUS ¹⁾ 31.12.2011-2016
STADENS JORDBESITTNING ¹⁾ 31.12.2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	km ²					
Maa-alueet - Landområden	115,0	115,1	115,3	115,5	114,6	114,1
tonttialueet - tomtområden	14,8	14,4	14,3	14,3	14,3	14,8
yleiset alueet - allmänna områden	49,5	49,9	50,8	52,2	52,0	53,9
kaavoittamattomat alueet - oplanerade områden	50,7	50,8	50,2	49,0	48,3	45,4
Vesialueet - Vattenområden	29,6	29,6	29,4	29,2	29,2	29,2
Yhteensä - Summa	144,6	144,7	144,7	144,7	143,8	143,3

¹⁾ Sekä kaupungin alueella että sen ulkopuolella. - Både inom och utom stadens gränser.

Lähde: Kiinteistöliikelaitos.

Källa: Fastighetsaffärsverket.

1.5. JÄÄNLÄHTÖ AURAJOESTA 1800-2017
ISLOSSNING I AURA Å 1800-2017

Vuosi, kuukausi ja päivä År, månad och dag			Vuosi, kuukausi ja päivä År, månad och dag			Vuosi, kuukausi ja päivä År, månad och dag		
1800	IV	21	1915	IV	21	1998	III	5
1805	IV	12	1920	III	28-29	1999	IV	6
1810	IV	28	1925	IV	22	2000	III	17
1815	IV	12	1930	IV	26	2001	IV	5
1820	IV	16	1935	IV	15	2002	III	10
1825	IV	16	1940	IV	27	2003	III	5
1830	IV	21	1945	IV	2	2004	IV	5
1835	IV	11	1950	IV	1	2005	IV	8
1840	IV	17	1955	IV	30	2006	IV	17
1845	IV	24	1960	IV	15	2007	III	21
1850	IV	19-20	1965	IV	17	2008 ¹⁾	-	-
1855	IV	26	1970	IV	25	2009	IV	5
1860	IV	17	1975	III	27	2010	IV	8
1865	IV	21	1980	IV	16	2011	IV	10
1870	IV	16	1985	IV	12	2012	III	25
1875	V	4	1990	II	6	2013	IV	15
1880	IV	18-19	1991	IV	2	2014	III	4
1885	IV	22	1992	III	12	2015	II	23
1890	III	26-IV 6	1993	IV	1	2016	III	25
1895	IV	25-26	1994	IV	8	2017	III	21
1900	IV	21-22	1995	III	17			
1905	IV	18	1996	IV	19			
1910	III	27	1997	IV	8			

¹⁾ Kevät 2008 on ilmeisesti ensimmäinen kerta taulukon kuvaaman v. 1800 alkaneen ajanjakson aikana, jolloin Aurajoen jäiden lähdöstä ”ei ole mitään ilmoitettavaa”, koska Aurajoki ei varsinaisesti ole ollut jäässä. - Våren 2008 är det uppenbarligen första gången under den tidsperiod som innefattas i tabellen, börjar år 1800, då det ”inte finns något att rapportera” om islossningen i Aura å, eftersom ån inte egentligen har varit tillfrusen.

Lähde: Ilmatieteen laitos ja Turun satama Oy.

Källa: Meteorologiska institutet och Åbo hamn Ab.

**1.6. ILMASTO 2009-2016
KLIMAT 2009-2016**

**Lämpötila, sade, kosteus ja aurinkoisuus
Temperatur, nederbörd, fuktighet och solsken**

	Ilman lämpötila Luftens temperatur			Sademäärä Nederbörd	Vuoro- kausia, jolloin satoi Dygn med ne- derbörd >0,0 mm	Ilman suhteel- linen kos- teus Luftens relativa fuktighet %	Auringon- paiste- tuntien luku- määrä Antal solskens- timmar
	Keski- lämpö Medel- tempe- ratur	Ylin Max.	Alin Min.	Yhteensä Summa			
	°C			mm			
2009	6,0	28,7	-18,3	623	173	82	1 991
2010	4,8	32,9	-24,3	541	187	81	1 926
2011	7,1	31,7	-25,4	825	199	82	1 994
2012	5,8	27,9	-23,6	767	211	83	1 811 ¹⁾
2013	6,8	30,7	-25,4	570	167	80	2 133 ²⁾
2014	7,4	32,4	-19,1	605	168	80	1 970
2015	7,5	28,0	-14,6	713	192	81	1 913
2016	6,5	28,6	-25,0	496	151	80	1 787
2015							
I	-0,4	5,9	-14,6	95,5	26	88	15,5
II	0,7	8,7	-8,5	28,6	14	87	50,8
III	2,2	11,6	-10,1	53,3	13	76	143,0
IV	5,2	14,0	-2,5	47,3	13	73	189,4
V	9,3	18,0	-1,6	60,7	18	74	256,8
VI	13,3	21,8	5,2	55,6	19	72	263,7
VII	16,3	28,0	8,6	102,6	21	76	243,9
VIII	17,2	27,8	7,3	30,5	8	73	352,5
IX	12,7	20,2	1,8	61,9	13	85	151,5
X	5,5	16,8	-6,6	14,9	4	84	169,1
XI	4,9	11,6	-7,5	94,7	24	93	34,6
XII	3,2	10,6	-10,0	67,0	19	87	42,0
2016							
I	-8,4	5,1	-25,0	46,0	18	87	56,7
II	-0,2	4,2	-12,1	76,0	19	92	64,4
III	0,8	11,1	-9,1	5,6	9	83	88,1
IV	4,7	15,5	-4,7	47,8	16	80	179,8
V	13,1	27,7	0,0	39,8	6	67	351,3
VI	15,7	28,6	4,8	48,5	11	68	212,9
VII	18,1	26,9	7,8	45,9	7	74	293,2
VIII	16,2	25,1	6,4	77,4	21	81	168,3
IX	12,9	21,5	1,1	22,6	5	79	189,5
X	5,0	14,9	-2,2	9,0	4	77	106,8
XI	-0,1	8,3	-11,3	54,7	23	87	34,9
XII	0,0	7,6	-14,1	22,7	12	89	41,1

Muist. Säähavainnot on tehty vuodesta 2006 alkaen Artukaisissa.
Ann. Väderobservationerna har fr.o.m. 2006 gjorts i Artukais.

¹⁾ Summasta puuttuu I kesäkuun ja I syyskuun vuorokausi. - Ett dygn i juni och ett dygn i september är inte medräknade i summan.

²⁾ Puuttuu kaksi vuorokautta - Det fattas två dygn.

Lähde: Ilmatieteen laitos.

Källa: Meteorologiska institutet.

**1.7. MERIVEDEN LÄMPÖTILA JA VEDENKORKEUS 1985-2016
HAUSVATTNETS TEMPERATUR OCH VATTENSTÅND 1985-2016**

Veden keskilämpö- tila ¹⁾	Vedenkorkeus ²⁾ Vattenstånd ²⁾			Veden keskilämpö- tila ¹⁾	Vedenkorkeus ²⁾ Vattenstånd ²⁾				
	Keskim. Medeltal	Ylin Max.	Alin Min.		Keskim. Medeltal	Ylin Max.	Alin Min.		
Vattnets medeltem- peratur °C ¹⁾	cm			Vattnets medeltem- peratur °C ¹⁾	cm				
1985	7,3	0	75	-43	2015				
1986	7,3	3	112	-57	I	0,9	42	98	15
1987	6,7	-1	52	-48	II	0,4	14	46	-25
1988	8,2	7	82	-35	III	1,4	-5	35	-44
1989	8,1	17	92	-33	IV	3,6	4	25	-19
1990	8,5	17	113	-25	V	8,7	7	28	-11
1991	7,9	3	94	-48	VI	13,5	13	34	-4
1992	8,1	9	86	-46	VII	17,5	13	43	-7
1993	7,3	1	105	-49	VIII	18,7	-9	28	-34
1994	7,3	3	72	-52	IX	15,5	-9	17	-29
1995	7,8	8	114	-44	X	10,5	-19	10	-43
1996	7,3	-13	75	-70	XI	7,4	20	85	-25
1997	8,2	3	65	-36	XII	4,6	52	95	17
1998	7,3	8	78	-49					
1999	8,5	4	112	-37	2016				
2000	8,5	7	92	-41	I	0,6	-6	48	-32
2001	8,3	1	79	-47	II	0,4	25	63	-1
2002	8,0	-1	108	-58	III	0,7	-14	9	-46
2003	7,6	-2	85	-57	IV	4,0	-8	17	-28
2004	7,9	6	101	-39	V	11,4	-13	4	-36
2005	8,6	4	130	-42	VI	14,4	-20	6	-49
2006	8,5	0	75	-58	VII	18,7	5	32	-18
2007	8,7	14	113	-33	VIII	18,2	15	49	-10
2008	8,4	9	86	-46	IX	15,6	1	35	-18
2009	8,0	-4	77	-47	X	9,3	-31	22	-56
2010	7,6	-9	52	-66	XI	3,6	-11	25	-39
2011	8,5	5	97	-45	XII	1,2	20	57	-4
2012	7,9	7	100	-48					
2013	7,8	-5	75	-65					
2014	8,4	-9	55	-56					
2015	8,6	10	98	-44					
2016	8,2	-3	63	-56					

¹⁾ Mitattu vuoteen 1998 asti Seilin tutkimusasemalla Nauvossa ja vuodesta 1999 alkaen Turun Ruissalon mareografilla noin metrin syvyydessä keskiveden pinnan alapuolella. - Uppmätt till 1998 på Sjalö forskningsstation i Nagu och från 1999 med mareografen på Runsala i Åbo, ungefär en meter nedanom medelvattenståndet.

²⁾ Ilmatieteen laitoksen Turussa Ruissalossa olevan mareografिन mukaan teoreettiseen keskivedenkorkeuteen nähden. - Enligt registreringen på Meteorologiska institutets mareograf på Runsala i Åbo i förhållande till det teoretiska medelvattenståndet.

Lähde: Ilmatieteen laitos.

Källa: Meteorologiska institutet.

**1.8. ILMAN EFÄPUHTAUSPITOISUUKSIA TURUSSA, NAANTALISSA, RAISIOSSA JA KAARINASSA
2010-2016
LUFTENS FÖRORENINGSKONCENTRATIONER I ÅBO, NÅDENDAL, RESO OCH S:T KARINS
2010-2016**

Mittauspaikka Mätplats	Vuosikeskiarvo - Årsmedeltal, µg/m ³						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hengitettävät hiukkaset - Partiklar							
som inandas							
Turku - Åbo							
Kauppatori - Salutorget	15	15	14	15	15	14	12
Naantali - Nådendal							
Keskusta - Centrum	11	11	10	11	12	10	11
Raisio - Reso							
Keskusta - Centrum	10	12	10	14	14	14	10
Kaarina - S:t Karins							
Keskusta - Centrum	10	9	9	10	11	11	10
Typidioksidi - Kvävedioxid							
Turku - Åbo							
Kauppatori - Salutorget	33	30	26	28	24	22	20
Naantali - Nådendal							
Keskusta - Centrum	17	15	15	14	13	13	12
Raisio - Reso							
Keskusta - Centrum	20	21	18	20	16	17	17
Kaarina - S:t Karins							
Keskusta - Centrum	13	12	12	13	10	11	12
Rikkidioksidi - Svaveldioxid							
Turku - Åbo							
Ruissalo - Runsala	3	2	3	2	2	2	2
Naantali - Nådendal							
Keskusta - Centrum	2	2	3	1	2	2	1
Raisio - Reso							
Kaanaanmaa	1	2	1	1	1	-	-

Lähde: Ympäristötoimiala, ympäristönsuojelu.

Källa: Miljösektorn, miljöskydd.

**1.9. TURUN MERIALUEEN KUORMITUS¹⁾ 2000-2016
BELASTNING AV ÅBO HAVSOMRÅDE¹⁾ 2000-2016**

Kuormittaja - Belastning				
	Kiintoaine	²⁾ BHK _{7 ATU}	Fosfori	Typpi
	Fast substans	²⁾ BS _{7 ATU}	Fosfor	Kväve
	tonnia/vuosi - ton/år			
2000	511	358	13	511
2001	303	256	10	548
2002	274	248	9	475
2003	193	168	8	402
2004	241	139	8	402
2005	274	146	7	277
2006	402	234	10	318
2007	274	175	7	299
2008	318	161	8	292
2009	131	88	5	296
2010	208	161	5	332
2011	248	190	5	314
2012	142 ■	142	5	475
2013	120	150	4	402
2014	91	110	5,5	400
2015	88	120	5,5	370
2016	81	110	4,4	310

¹⁾Turun puhdistamoiden kautta mereen purkautuva kuormitus. Vuodesta 2001 alk. 1 puhdistamo. Kakolanmäen kalliopuhdistamo otettiin käyttöön 31.12.2008 ja Turun vanha keskuspuhdistamo suljettiin. Vuodesta 2009 lähtien kuormitus on seudullisen Kakolanmäen puhdistamon kuormitus, jossa on mukana myös muiden Turun seudun kuntien puhdistetut jätevedet ja ohitukset. Vuonna 2010 Kakolanmäen puhdistamon viemäröintialue laajentui merkittävästi Turun länsipuolelle. Lisätietoja, ks. Turun seudun puhdistamo Oy:n tilinpäätökset. - Från Åbo reningsverk till havet inkommande belastning. Fr.o.m. år 2001 fanns det ett reningsverk. Reningsverket i Kakolaberget togs i bruk 31.12.2008 och Åbo stads gamla centralreningsverk stängdes. Från år 2009 innehåller uppgifterna belastningen från Kakolabackens regionala reningsverk. Uppgifterna omfattar också renat avloppsvatten och förbitappningar i de övriga kommunerna i Åboregionen. År 2010 utvidgade Kakolabackens reningsverk sitt område med avloppssystem avsevärt till den västra sidan av Åbo. Ytterligare information, se Åbonejdens avloppsrening Ab:s bokslut.

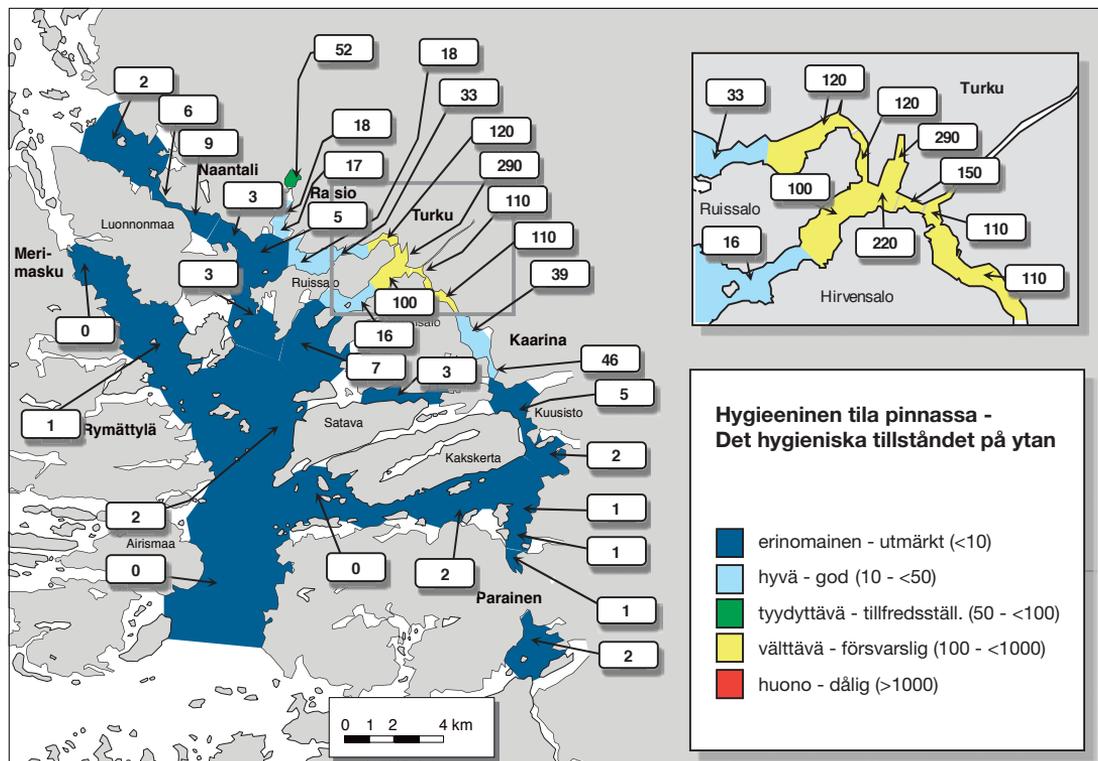
²⁾Biologinen hapenkulutus 7 vrk:ssa. - Biologisk syreförbrukning per 7 dygn.

Lähde: Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy.

Källa: Sydvästra Finlands vatten- och miljöundersökning Ab.

KUVIO 1.1. TURUN YMPÄRISTÖN MERIALUEEN HYGIEENINEN TILA AVOVESIKAUTENA 2016

FIGUR 1.1. DET HYGIENISKA TILLSTÅNDET INOM HAVSOMRÅDET UTANFÖR ÅBO VID ÖPPET VATTEN 2016

Merialueen hygieeninen tila avovesikauden keskiarvona, fekaaliset kolimuotoiset bakteerit, kpl/100 ml – Det hygieniska tillståndet inom havsområdet vid öppet vatten i medeltal, fekala koliforma bakterier, st./100 ml.

Lähde: Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy.

Källa: Sydvästra Finlands vatten- och miljööndersökning Ab.

**1.10. JÄTEVEDEN PUHDISTUS JA JÄTEHUOLTO 2013-2016
RENING AV AVLOPPSVATTEN OCH AVFALLSSERVICE 2013-2016**

	2013	2014	2015	2016
Puhdistamoja ¹⁾ - Reningsverk ¹⁾	1	1	1	1
Puhdistamolla puhd. vettä - På reningsverk renat vatten kaikkiaan - inalles, 1 000 m ³	30 261	29 735	32 226	28 158
siitä jätevedettä - därav avloppsvatten, %	56,6 ²⁾	59,2 ²⁾	54,7 ²⁾	62,2 ²⁾
keskim. m ³ /vrk - i medeltal m ³ /dygn	82 900	81 500	88 300	76 900
Turun osuus puhdistetusta jätevedestä - Åbos andel av det renade avloppsvattnet, %	64,3	66,7	63,7	65,7
Jätteenpolttolaitokselle tuotua yhdyskuntajätettä ³⁾ - På avfallsförbränningsanläggningen mottaget kommunalt avfall ³⁾ kaikkiaan, tonnia - inalles, ton	49 763	47 482	- ⁴⁾	- ⁴⁾
Topinojan jätekeskukseen tuotua yhdyskuntajätettä, tonnia ³⁾ - Kommunalt avfall som levererats till Toppå avfallscentral, ton ³⁾	41 443	41 994	93 424 ⁵⁾	102 022 ⁵⁾
Topinojan jätekeskukseen (kaatopaikalle) loppusijoitettua jätettä, tonnia - Avfall som levererats till Toppå avfallscentral (avstjälpningsplatsen) för slutdeponering, ton	2 801	1 927

¹⁾ Turun seudun puhdistamo Oy:n Kakolanmäen puhdistamo, ks taulukko 1.9. - Turun seudun puhdistamo Oy:s reningsverk vid Kakolabacken, se tabellen 1.9.

²⁾ Jätevesiosuuden arvio perustuu Tsp Oy:n kaikkien osakaskuntien (Turku, Kaarina, Lieto, Rusko, Paimio, Raisio, Naantali, Masku, Nousiainen, Mynämäki, Aura, Pöytyä ja Oripää) jätevesimäärän ja lasketun talousvesimäärän erotukseen. Uppskattningen av avloppsvattenandel grundar sig på skillnaden mellan avloppsvattenmängden och den fakturerade hushållsvattenmängden i alla medlemskommuner (Åbo, S:t Karins, Lundo, Rusko, Pemar, Reso, Nådendal, Masko, Nousis, Virmo, Aura, Pöytis och Oripää) som ingår i Turun seudun puhdistamo Oy.

³⁾ Turun seudun jätehuolto Oy:llä oli vuoden 2014 lopussa 14 jäsenkuntaa. Lounais-Suomen jätehuolto Oy (17 jäsenkuntaa) aloitti toimintansa 1.9.2015, kun Rouskis Oy sulautui Turun jätehuoltoon. - Åbonejdens avfallsservice Ab hade i slutet av året 2014 14 medlemskommuner. Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab (17 medlemskommuner) inledde sin verksamhet 1.9.2015 då Rouskis Oy sammanslogs med Åbonejdens Avfallsservice.

⁴⁾ Orikedon jätteenpolttolaitos lopetti toimintansa 31.12.2014, koska sen ympäristölupaa ei jatkettu. - Avfallsförbränningsverket i Oriketo lade ner sin verksamhet 31.12.2014, eftersom det inte fick förlängt miljötillstånd.

⁵⁾ Vastaanotettu jätemäärä on kasvanut, koska aiemmin Orikedon jätteenpolttolaitokselle kuljetettu jäte kuljetetaan jatkokäyttöön Topinojan kaatopaikan kautta. - Den mottagna avfallsmängden har ökat eftersom avfallet som tidigare transporterats till Oriketo avfallsförbränningsverk levereras via Toppå avstjälpningsplats till återvinning.

Lähde: Turun seudun puhdistamo Oy ja Lounais-Suomen jätehuolto Oy.

Källa: Turun seudun puhdistamo Oy och Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab.

2. VÄESTÖ - BEFOLKNING

Väestöä koskevat tiedot perustuvat Väestörekisterikeskuksen ylläpitämään väestötietojärjestelmään, jonka tietoja pidetään ajan tasalla muutוסilmoituksin.

Väestöllä tarkoitetaan alueella (esim. koko maa, maakunta, kunta) vuoden lopussa (31.12.) asuvaa väestöä. Siihen kuuluvat Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt (myös ulkomailla asuvat sekä kansalaiset) ja ulkomailla tilapäisesti asuvat Suomen kansalaiset.

Asuntokunnan muodostavat samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt, joista ns. asuntoväestö koostuu. Laitoksissa vakinaisesti kirjoilla olevat, asuntoloissa ja ulkomailla asuvat sekä asunnottomat henkilöt eivät kuulu asuntoväestöön.

Perheen muodostavat avio- tai avoliitossa olevat tai parisuhteensa rekisteröineet henkilöt ja heidän lapsensa tai jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä lapsettomat avio- tai avopuolisot sekä parisuhteensa rekisteröineet henkilöt. **Lapsiperheitä** ovat perheet, joissa on vähintään 1 kotona asuva alle 18-vuotias lapsi.

Perhe koostuu vain yhdessä asuvista henkilöistä. Lapset, jotka eivät asu vakituisesti vanhempiensa kanssa, eivät kuulu vanhempiensa perheeseen. Yksinäinen henkilö on perheeseen kuulumaton. Koska 1 hengen asuntokuntien osuus oli esim. vuonna 2016 Turussa 51,4 % (ks. taulukko 2.14.), on asuntokunta käsitteenä olennaisesti perhettä kattavampi.

Perheessä voi olla korkeintaan kaksi perättäistä sukupolvea. Jos asuntokunnassa on useampia sukupolvia, perhe muodostetaan nuorimmasta sukupolvesta lähtien.

Avoparit ovat samassa asunnossa vakituisesti asuvia, 18 vuotta täyttäneitä, eri sukupuolta olevia, puolisottomia henkilöitä, joiden ikäero on alle 16 vuotta eivätkä he ole sisaruksia. Mikäli parilla on yhteinen lapsi, eivät nämä säännöt päde. Avoliitto ei ole kuitenkaan siviilisäätty.

Befolkningsregistercentralen upprätthåller ett register över **befolkningen** i Finland. Registret uppdateras på basis av anmälningar om ändring.

Med befolkning avses den befolkning som vid årets slut (31.12) är stadigvarande bosatt inom området (t.ex. hela landet, landskapet, kommunen). Till befolkningen räknas alla i Finland stadigvarande bosatta personer (även utländska medborgare) och utomlands tillfälligt bosatta finska medborgare.

Ett **bostadshushåll** utgörs av alla som stadigvarande bor i samma bostadslägenhet. De som varaktigt är skrivna på anstalter, de som bor på internat och utomlands och de bostadslösa hör inte till den befolkning som bildar bostadshushåll.

En **familj** utgörs av sammanboende gifta eller samboende par eller sammanboende personer som registrerat sitt förhållande och av deras barn, av endera föräldern tillsammans med sina barn, samt av gifta och samboende par utan barn samt personer som registrerat sitt parförhållande och som inte har barn. En **barnfamilj** är en familj med minst ett hemmaboende barn som inte fyllt 18 år.

Endast personer som bor tillsammans utgör en familj. Barn, som inte stadigvarande bor med sina föräldrar, hör inte till föräldrarnas familj. En ensamstående person tillhör inte någon familj. Emedan enpersonshushållens andel i Åbo t.ex. år 2016 var 51,4 % (se tabell 2.14.), är begreppet bostadshushåll avsevärt mera täckande än begreppet familj.

En familj kan bestå av högst två på varandra följande generationer. Ifall bostadshushållet omfattar flera generationer, bildas familjen utgående från den yngsta generationen.

Som **sambopar** har man räknat två ogifta personer av skilda kön som varaktigt bor i samma bostad, om de fyllt 18 år och om deras ålderskillnad är mindre än 16 år och de inte är syskon. Om paret har ett gemensamt barn tillämpas inte dessa regler. Samboende är inte ett civilstånd.

2.1. ASUKASLUKU 1.1.1891-1993 JA VUODENVAIHTEISSA 1993/94 - 2016/17
INVÅNARANTALET 1.1.1891-1993 OCH VID ÅRSSKIFTENA 1993/94 - 2016/17

	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Sammanlagt		Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Sammanlagt
1891	13 125	15 667	28 792	1975	76 464	88 393	164 857
1895	12 606	16 261	28 867	1976	76 236	88 317	164 553
1900	14 104	17 554	31 658	1977	76 460	88 485	164 945
1905	14 875	19 332	34 207	1978	76 556	88 636	165 192
1910	18 475	23 518	41 993	1979	76 170	88 412	164 582
1915	20 518	26 227	46 745	1980	75 858	88 075	163 933
1920	19 181	26 227	45 408	1981	75 857	87 860	163 717
1925	19 991	27 255	47 246	1982	75 893	87 748	163 641
1930	22 837	30 844	53 681	1983	75 849	87 743	163 592
1935	23 191	31 439	54 630	1984	75 573	87 494	163 067
1940	28 242	37 233	65 475	1985	75 161	87 218	162 379
1941	30 784	40 462	71 246	1986	74 670	86 838	161 508
1942	28 279	38 084	66 363	1987	74 438	86 854	161 292
1943	28 746	38 615	67 361	1988	74 045	86 451	160 496
1944	35 363	47 379	82 742	1989	73 869	86 132	160 001
1945	36 916	48 098	85 014	1990	73 661	85 878	159 539
1946	39 606	51 520	91 126	1991	73 505	85 708	159 213
1947	40 689	53 046	93 735	1992	73 797	85 602	159 399
1948	42 145	54 050	96 195	1993	74 111	85 805	159 916
1949	44 029	55 895	99 924	1993/94	74 471	85 919	160 390
1950	44 346	56 168	100 514	1994/95	75 462	86 908	162 370
1951	46 024	57 875	103 899	1995/96	76 618	88 126	164 744
1952	46 875	59 168	106 043	1996/97	77 716	89 213	166 929
1953	47 450	59 305	106 755	1997/98	78 582	90 190	168 772
1954	47 832	59 687	107 519	1998/99	79 617	91 314	170 931
1955	49 127	60 957	110 084	1999/2000	80 151	91 956	172 107
1956	50 354	62 495	112 849	2000/01	80 473	92 088	172 561
1957	51 866	64 017	115 883	2001/02	80 973	92 713	173 686
1958	53 452	65 091	118 543	2002/03	81 465	93 153	174 618
1959	54 502	66 485	120 987	2003/04	81 630	93 429	175 059
1960	55 846	67 439	123 285	2004/05	81 568	93 256	174 824
1961	57 030	68 420	125 450	2005/06	81 727	93 141	174 868
1962	58 471	70 016	128 487	2006/07	82 148	93 206	175 354
1963	60 354	71 638	131 992	2007/08	82 411	92 875	175 286
1964	61 812	73 458	135 270	2008/09	82 695	92 887	175 582
1965	62 878	74 758	137 636	2009/10	83 011	93 076	176 087
1966	63 594	75 547	139 141	2010/11	83 829	93 497	177 326
1967	65 922	77 907	143 829	2011/12	84 479	94 151	178 630
1968	67 458	79 161	146 619	2012/13	85 342	94 883	180 225
1969	69 501	81 259	150 760	2013/14	86 418	95 654	182 072
1970	71 474	83 595	155 069	2014/15	87 324	96 500	183 824
1971	72 150	84 197	156 347	2015/16	88 435	97 473	185 908
1972	73 243	85 058	158 301	2016/17	89 477	98 127	187 604
1973	75 657	87 473	163 130				
1974	75 504	87 570	163 074				

Muist. Ulkomaalaiset sisältyvät lukuihin vuodesta 1941 lukien.

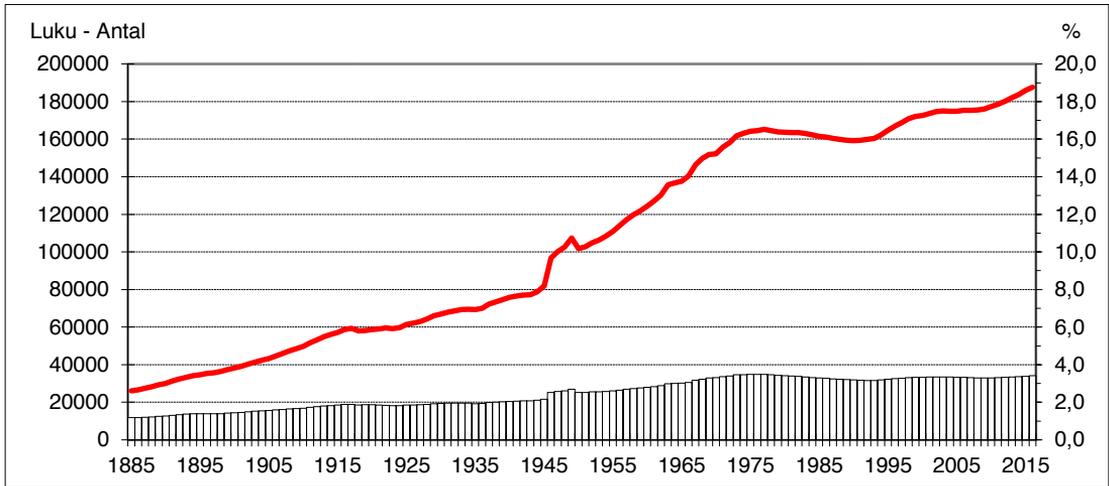
Anm. Antalet utlänningar ingår i siffrorna fr.o.m. år 1941.

Lähde: Henkikirjat ja vuodesta 1990 alkaen Väestörekisterikeskus.

Källa: Mantalslängderna och fr.o.m. år 1990 Befolkningsregistercentralen.

KUVIO 2.1. TURUN VÄKILUKU JA SEN OSUUS, %, KOKO MAAN VÄKILUVUSTA 1885-2016

FIGUR 2.1. FOLKMÄNGDEN I ÅBO OCH DESS ANDEL, %, AV HELA LANDETS FOLKMÄNGD 1885-2016

**2.2. VÄKILUKU 31.12.1960-2016
FOLKMÄNGDEN 31.12.1960-2016**

	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Sammanlagt		Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Sammanlagt
1960	56 373	67 986	124 359	1989	73 637	85 832	159 469
1961	57 737	69 315	127 052	1990	73 502	85 678	159 180
1962	59 429	70 780	130 209	1991	73 801	85 602	159 403
1963	62 109	73 686	135 795	1992	74 111	85 805	159 916
1964	62 548	74 208	136 756	1993	74 471	85 919	160 390
1965	63 065	74 567	137 632	1994	75 462	86 908	162 370
1966	64 179	76 128	140 307	1995	76 618	88 126	164 744
1967	67 297	79 118	146 415	1996	77 716	89 213	166 929
1968	68 933	80 904	149 837	1997	78 582	90 190	168 772
1969	69 938	81 913	151 851	1998	79 617	91 314	170 931
1970	70 065	82 145	152 210	1999	80 151	91 956	172 107
1971	71 888	83 835	155 723	2000	80 473	92 088	172 561
1972	73 130	85 037	158 167	2001	80 973	92 713	173 686
1973	74 940	86 826	161 766	2002	81 465	93 153	174 618
1974	75 627	87 529	163 156	2003	81 630	93 429	175 059
1975	76 026	88 095	164 121	2004	81 568	93 256	174 824
1976	76 219	88 349	164 568	2005	81 727	93 141	174 868
1977	76 593	88 622	165 215	2006	82 148	93 206	175 354
1978	76 154	88 432	164 586	2007	82 411	92 875	175 286
1979	75 829	88 074	163 903	2008	82 695	92 887	175 582
1980	75 840	87 840	163 680	2009	83 011	93 076	176 087
1981	75 843	87 683	163 526	2010	83 829	93 497	177 326
1982	75 799	87 685	163 484	2011	84 479	94 151	178 630
1983	75 545	87 457	163 002	2012	85 342	94 883	180 225
1984	75 135	87 147	162 282	2013	86 418	95 654	182 072
1985	74 636	86 762	161 398	2014	87 324	96 500	183 824
1986	74 393	86 795	161 188	2015	88 435	97 473	185 908
1987	74 027	86 429	160 456	2016	89 477	98 127	187 604
1988	73 848	86 069	159 917				

Lähde: Väestölaskennat, Tilastokeskus.

Källa: Folkräkningarna, Statistickentralen.

2.3. VÄESTÖ ALUEITTAIN 31.12.2011-2016
BEFOLKNINGEN EFTER OMRÅDEN 31.12.2011-2016

Koodi ¹⁾ Kod ¹⁾	Alue Område	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	Suuralue 1; Keskusta	50 054	50 684	51 558	53 004	53 443	54 490
101001	Rauhankatu VII	3 034	3 118	3 153	3 126	3 164	3 200
101002	Ursininkatu pohj.	2 648	2 682	2 686	2 702	2 716	2 756
101003	Ursininkatu et.	680	725	771	798	842	842
101004	Kristiinankatu et.	623	608	623	619	617	636
101005	Kristiinankatu pohj.	927	940	1 037	1 031	1 043	1 054
101006	Puolalanmäki VII	1 232	1 259	1 292	1 317	1 296	1 364
101007	Tuurepori VI	1 413	1 420	1 403	1 456	1 486	1 508
101008	Kauppatori VI	2 282	2 288	2 330	2 314	2 420	2 460
101009	Verkatehdas VI	3 030	3 044	3 138	3 206	3 132	3 115
102010	Yliopisto I	1 412	1 471	1 556	1 952	1 695	1 686
102011	Sirkkala I	5 095	5 294	5 472	6 073	5 928	6 216
103012	Vartiovuori II	2 972	3 055	3 036	3 093	3 121	3 157
103013	Samppalinnä III	2 133	2 157	2 174	2 233	2 217	2 254
103014	Urheilupuisto III	1 074	1 055	1 086	1 077	1 061	1 070
104015	Martti IV	4 451	4 469	4 492	4 553	4 633	4 632
104016	Itäranta	3 665	3 711	3 740	3 744	3 887	4 201
105017	Länsiranta	1 473	1 461	1 491	1 534	1 604	1 588
105018	Kakola	1 132	1 173	1 259	1 272	1 344	1 418
105019	Port Arthur	3 594	3 593	3 622	3 637	3 642	3 637
106020	Iso-Heikkilä it.	106	97	98	96	279	290
106021	Iso-Heikkilä länt.	1 809	1 797	1 823	1 837	1 847	1 857
109029	Kupittaa pa	5	5	5	5	6	6
110030	Kurjenmäki it.	611	677	653	687	768	775
110031	Kurjenmäki länt.	279	275	274	267	288	282
110032	Mäntymäki	1 465	1 490	1 477	1 478	1 487	1 622
111033	Vähäheikkilä it.	797	755	775	786	812	772
111034	Vähäheikkilä länt.	263	261	259	256	245	245
112035	Korppolaismäki	348	370	377	378	370	378
112036	Majakkaranta	1 135	1 090	1 101	1 117	1 124	1 120
113037	Otkantti	29	26	28	29	30	26
113038	Rahti-Satama	5	5	9	9	11	10
127022	Vatsela pa	198	180	188	187	196	192
142128	Ruissalo pa	134	133	130	135	132	121
2	Suuralue 2; Hirvensalo-Kakskerta	9 554	9 676	9 948	10 411	10 783	10 920
214040	Pikisaari	241	223	214	224	237	227
214041	Jänessaari	26	31	32	34	37	41
214042	Maanpää	89	96	97	98	101	109
215043	Lauttaranta	310	343	398	586	734	732
215044	Särkilähti	120	119	128	137	149	147
215045	Illoinen	97	97	97	90	90	93
215046	Oriniemi	167	165	167	171	174	159
216047	Toijainen	482	526	677	771	846	958
216048	Kukola	1 524	1 573	1 560	1 556	1 563	1 527
216049	Haarla	1 709	1 724	1 750	1 777	1 817	1 896
216050	Friskala	572	621	638	682	792	798
217051	Moikoinen	1 747	1 744	1 753	1 760	1 767	1 745
217052	Kaistarniemi	657	648	669	664	664	668
217053	Papinsaari	342	326	337	389	378	427
218054	Satava	834	816	794	826	817	795
218055	Kakskerta	637	624	637	646	617	598
3	Suuralue 3; Skanssi-Uittamo	23 110	23 116	23 175	23 331	23 256	23 242
311058	Vähäheikkilä loun.	58	52	46	51	54	54

Jatk. - Forts.

Koodi ¹⁾ Kod ¹⁾	Alue Område	2011	2012	2013	2014	2015	2016
311059	Vähäheikkilä kaakk.	69	67	65	155	66	61
312057	Korppolainen pa	0	0	0	0	0	0
319060	Pihlajaniemi	31	28	27	26	29	29
319061	Puistomäki	730	734	719	726	710	706
319062	Uittamo	3 466	3 502	3 461	3 467	3 477	3 451
319063	Ispoinen	508	505	503	494	504	524
319064	Katariina	1 226	1 115	1 171	1 205	1 212	1 207
320065	Ilpoinen	2 707	2 779	2 758	2 812	2 802	2 779
320066	Luolavuori länt.	1 872	1 925	1 915	1 896	1 894	1 929
320067	Luolavuori it.	2 459	2 486	2 499	2 522	2 539	2 536
320068	Peltola	726	728	738	751	744	736
321069	Vasaramäki pa	3 809	3 822	3 879	3 866	3 844	3 838
322070	Koivula	1 686	1 649	1 674	1 651	1 634	1 663
322071	Harittu	3 648	3 604	3 577	3 552	3 564	3 553
323072	Skanssi pa	115	120	143	157	183	176
4	Suuralue 4; Varissuo-Lauste	17 971	17 917	18 051	18 095	18 090	17 950
424074	Huhkola	883	880	894	910	890	889
424075	Teoll. Lauste	13	12	15	15	15	15
424076	Pääskyvuori	4 244	4 197	4 178	4 153	4 173	4 147
425077	Lauste	3 253	3 214	3 230	3 249	3 225	3 107
425078	Vaala	909	939	929	907	923	927
425079	Varissuo	8 669	8 675	8 805	8 861	8 864	8 865
5	Suuralue 5; Nummi-Halinen	20 398	20 863	20 973	21 204	21 235	21 431
525085	Huhtaraivio pa	91	95	95	95	98	108
526080	Teoll. Itäharju	319	375	411	425	448	471
526081	Itäharju	2 753	2 713	2 687	2 690	2 697	2 684
526082	Nummenmäki	2 102	2 117	2 129	2 309	2 130	2 129
526083	Kurala	3 049	3 176	3 146	3 176	3 166	3 196
526084	Kohmo	1 249	1 277	1 289	1 264	1 268	1 288
527086	Paaskunta	1 260	1 283	1 284	1 309	1 324	1 335
527087	Kuuvuori	723	719	694	738	753	744
527088	Yo-kylä	3 434	3 495	3 554	3 624	3 690	3 712
528089	Koroinen pa	19	22	22	21	16	15
529090	Asuin-Räntämäki	1 820	1 944	1 987	1 988	2 020	2 020
529091	Teoll. Räntämäki	0	0	0	0	0	0
530092	Oriketo pa	130	135	140	119	161	157
531093	Halinen pa	3 445	3 509	3 532	3 445	3 463	3 571
535104	Piipanoja pa	4	3	3	1	1	1
6	Suuralue 6; Runosmäki-Raunistula	14 144	14 155	14 326	14 485	14 706	14 755
608098	Raunistula et. pa	534	549	528	521	546	609
632094	Virusmäki-Raunistula	618	657	741	844	933	1 031
632095	Kastu et.	378	372	368	369	368	386
632096	Kastu pohj.	1 583	1 580	1 614	1 613	1 647	1 648
632097	Kaerla it.	1 089	1 069	1 102	1 094	1 117	1 096
633099	Impivaara pa	1 104	1 082	1 070	1 058	1 074	1 078
634100	Asuin-Runosmäki	6 916	6 919	6 959	7 038	7 067	6 977
634101	Teoll. Runosmäki	7	7	9	9	7	5
635102	Kärsämäki et.	1 913	1 917	1 933	1 937	1 945	1 923
635103	Orjasmäki	2	3	2	2	2	2
7	Suuralue 7; Länsikeskus	21 128	21 608	21 924	22 087	22 217	22 553
706023	Vr-Iso-Heikkilä pa	7	7	7	7	7	6
707024	Teoll. Pitkämäki	130	125	127	127	133	131
707025	Kähäri et.	757	780	831	830	873	930

Jatk. - Forts.

Koodi ¹⁾ Kod ¹⁾	Alue Område	2011	2012	2013	2014	2015	2016
707026	Pohjola	1 931	2 007	1 979	1 993	1 969	1 983
708027	Autistenaukio-Oikotie	479	499	493	487	467	486
708028	Vätti et.	220	214	222	229	215	210
736106	Kähäri pohj.	385	384	385	394	387	381
736107	Asuin-Pitkämäki	703	700	710	711	706	694
736108	Suikkila	1 883	1 862	1 820	1 829	1 856	1 828
736109	Ruohonpää it.	650	651	633	647	661	671
736110	Ruohonpää länt.	1 621	1 616	1 651	1 632	1 629	1 814
736111	Pläkkikaupunki	777	886	1 146	1 204	1 366	1 393
737112	Vätti pohj.	766	794	791	805	811	785
737113	Hepokulta	1 867	1 865	1 860	1 857	1 844	1 861
737114	Länsikeskus	1 135	1 158	1 161	1 123	1 135	1 140
738116	Läsinummi	3 817	4 078	4 132	4 194	4 136	4 239
738117	Nätinummi	2 456	2 434	2 439	2 436	2 435	2 414
738118	Metsäkylä	1 292	1 282	1 279	1 329	1 331	1 343
739119	Muhkuri pa	252	266	258	253	256	244
8	Suuralue 8; Pansio-Jyrkkälä	9 407	9 375	9 370	9 318	9 335	9 288
839120	Pahaniemi kaakk.	75	77	69	73	75	76
839121	Härkämäki-Jyrkkälä	3 113	3 082	3 103	3 092	3 115	3 043
839122	Pahaniemi et.	982	997	991	982	981	955
839123	Artukainen	74	81	92	105	125	122
840124	Asuin-Perno	2 305	2 219	2 267	2 179	2 130	2 247
840125	Telakka	0	0	0	0	0	0
841126	Pansio länt.	947	955	911	973	960	929
841127	Pansio it.	1 911	1 964	1 937	1 914	1 949	1 916
9	Suuralue 9; Maaria-Paattinen	9 185	9 278	9 252	9 315	9 442	9 462
943129	Lentokenttä	93	95	85	82	89	83
943130	Saramäki-Paimala	509	503	486	491	507	511
943131	Länsi-Maaria-Jäkärä	3 205	3 203	3 209	3 220	3 229	3 225
944132	Moisio-Kanervämäki pa	2 990	3 065	3 089	3 148	3 274	3 300
945133	Etelä-Paattinen	1 488	1 502	1 484	1 475	1 496	1 506
945134	Ikkala-Tortinmäki	900	910	899	899	847	837
999999	Tuntematon ²⁾ - Okänd ²⁾	3 679	3 553	3 495	2 574	3 401	3 513
	Koko kaupunki						
	Hela staden	178 630	180 225	182 072	183 824	185 908	187 604

¹⁾ Ks. Turun tilastoaluejakokartta 2005. - Se statistikområdesindelningens karta 2005.

²⁾ Sisältää laitospöytäkirjojen väestön. - Inkl. medborgare på anstalt och motsvarande.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

2.4. VÄESTÖ IÄN JA KIELEN MUKAAN ALUEITTAIN 31.12.2016
BEFOLKNINGEN EFTER ÅLDER OCH SPRÅK OMRÅDESVIS 31.12.2016

Koodi ¹⁾ Kod ¹⁾	Alue Område	Yhteensä Sammanlagt	Ikä, vuotta - Ålder, år			Suomenk.	Ruotsink.	Muut
			0-14	15-64	65-	Finskspr.	Svenskspr.	Övriga
1	Suuralue 1; Keskusta	54 490	3 821	39 224	11 445	47 211	4 871	2 408
101001	Rauhankatu VII	3 200	186	2 341	673	2 814	247	139
101002	Ursininkatu pohj.	2 756	125	1 903	728	2 413	215	128
101003	Ursininkatu et.	842	46	591	205	720	83	39
101004	Kristiinankatu et.	636	31	465	140	522	90	24
101005	Kristiinankatu pohj.	1 054	55	764	235	904	106	44
101006	Puolalanmäki VII	1 364	95	1 033	236	1 207	98	59
101007	Tuurepori VI	1 508	107	1 083	318	1 299	160	49
101008	Kauppatori VI	2 460	86	1 944	430	2 036	267	157
101009	Verkatehdas VI	3 115	142	2 109	864	2 708	254	153
102010	Yliopisto I	1 686	124	1 279	283	1 373	219	94
102011	Sirkkala I	6 216	250	4 948	1 018	5 172	763	281
103012	Vartiovuori II	3 157	233	2 204	720	2 528	507	122
103013	Samppalinna III	2 254	138	1 698	418	1 862	290	102
103014	Urheilupuisto III	1 070	50	688	332	934	103	33
104015	Martti IV	4 632	361	3 376	895	4 196	320	116
104016	Itäranta	4 201	500	3 071	630	3 689	225	287
105017	Länsiranta	1 588	124	1 158	306	1 442	94	52
105018	Kakola	1 418	66	1 018	334	1 235	116	67
105019	Port Arthur	3 637	375	2 581	681	3 277	260	100
106020	Iso-Heikkilä it.	290	35	231	24	254	16	20
106021	Iso-Heikkilä länt.	1 857	89	1 247	521	1 694	71	92
109029	Kupittaa pa	6	0	3	3	6	0	0
110030	Kurjenmäki it.	775	30	450	295	705	25	45
110031	Kurjenmäki länt.	282	0	5	277	268	12	2
110032	Mäntymäki	1 622	203	1 164	255	1 456	83	83
111033	Vähäheikkilä it.	772	104	504	164	700	47	25
111034	Vähäheikkilä länt.	245	49	161	35	224	13	8
112035	Korppolaismäki	378	75	239	64	292	66	20
112036	Majakkaranta	1 120	102	720	298	988	80	52
113037	Otkantti	26	2	18	6	24	2	0
113038	Rahti-Satama	10	0	9	1	7	0	3
127022	Vatsela pa	192	23	153	16	159	26	7
142128	Ruissalo pa	121	15	66	40	103	13	5
2	Suuralue 2; Hirvensalo-Kakskerta	10 920	2 552	6 735	1 633	9 678	717	525
214040	Pikisaari	227	40	137	50	183	26	18
214041	Jänessaari	41	10	19	12	39	1	1
214042	Maanpää	109	23	68	18	108	1	0
215043	Lauttaranta	732	177	467	88	648	51	33
215044	Särkilähti	147	32	78	37	121	17	9
215045	Illoinen	93	15	51	27	93	0	0
215046	Oriniemi	159	34	93	32	148	9	2
216047	Toijainen	958	322	585	51	855	71	32
216048	Kukola	1 527	429	974	124	1 350	85	92
216049	Haarla	1 896	514	1 269	113	1 628	105	163
216050	Friskala	798	209	445	144	719	47	32
217051	Moikoinen	1 745	329	1 018	398	1 533	146	66
217052	Kaistarniemi	668	111	423	134	597	50	21
217053	Papinsaari	427	96	309	22	359	41	27
218054	Satava	795	126	453	216	743	36	16
218055	Kakskerta	598	85	346	167	554	31	13

Jatk. - Forts.

Koodi ¹⁾ Kod ¹⁾	Alue Område	Yhteensä Sammanlagt	Ikä, vuotta - Ålder, år			Suomenk. Finskspr.	Ruotsink. Svenskspr.	Muut Övriga
			0-14	15-64	65-			
3	Suuralue 3; Skanssi-Uittamo	23 242	3 147	14 546	5 549	20 187	1 555	1 500
311058	Vähäheikkilä loun.	54	9	43	2	49	1	4
311059	Vähäheikkilä kaakk.	61	6	48	7	50	3	8
312057	Korppolainen pa	0	0	0	0	0	0	0
319060	Pihlajaniemi	29	4	25	0	25	3	1
319061	Puistomäki	706	94	493	119	603	53	50
319062	Uittamo	3 451	409	1 955	1 087	3 063	279	109
319063	Ispoinen	524	115	289	120	482	40	2
319064	Katariina	1 207	217	803	187	1 019	68	120
320065	Ilpoinen	2 779	406	1 802	571	2 407	158	214
320066	Luolavuori länt.	1 929	219	1 150	560	1 710	124	95
320067	Luolavuori it.	2 536	263	1 459	814	2 257	187	92
320068	Peltola	736	96	409	231	647	61	28
321069	Vasaramäki pa	3 838	434	2 385	1 019	3 484	234	120
322070	Koivula	1 663	201	1 069	393	1 408	134	121
322071	Harittu	3 553	647	2 506	400	2 818	202	533
323072	Skanssi pa	176	27	110	39	165	8	3
4	Suuralue 4; Varissuo-Lauste	17 950	3 167	11 201	3 582	11 661	415	5 874
424074	Huhkola	889	167	564	158	792	62	35
424075	Teoll. Lauste	15	2	12	1	15	0	0
424076	Pääskyvuori	4 147	717	2 543	887	3 600	122	425
425077	Lauste	3 107	453	2 004	650	1 963	66	1 078
425078	Vaala	927	235	576	116	655	27	245
425079	Varissuo	8 865	1 593	5 502	1 770	4 636	138	4 091
5	Suuralue 5; Nummi-Halinen	21 431	2 951	15 575	2 905	16 991	1 079	3 361
525085	Huhtaraivio pa	108	35	71	2	85	5	18
526080	Teoll. Itäharju	471	72	294	105	416	18	37
526081	Itäharju	2 684	405	1 777	502	2 331	151	202
526082	Nummenmäki	2 129	270	1 523	336	1 931	104	94
526083	Kurala	3 196	460	1 924	812	2 835	129	232
526084	Kohmo	1 288	300	828	160	1 024	34	230
527086	Paaskunta	1 335	95	1 050	190	1 077	74	184
527087	Kuuvuori	744	100	543	101	648	48	48
527088	Yo-kylä	3 712	159	3 510	43	2 488	280	944
528089	Koroinen pa	15	1	14	0	15	0	0
529090	Asuin-Räntämäki	2 020	312	1 391	317	1 628	75	317
529091	Teoll. Räntämäki	0	0	0	0	0	0	0
530092	Oriketo pa	157	4	98	55	143	4	10
531093	Halinen pa	3 571	738	2 552	281	2 369	157	1 045
535104	Piipanoja pa	1	0	0	1	1	0	0
6	Suuralue 6; Runosmäki-Raunistula	14 755	1 756	9 212	3 787	12 900	336	1 519
608098	Raunistula et. pa	609	92	434	83	553	36	20
632094	Virusmäki-Raunistula	1 031	133	785	113	924	45	62
632095	Kastu et.	386	45	283	58	359	13	14
632096	Kastu pohj.	1 648	201	1 012	435	1 556	35	57
632097	Kaerla it.	1 096	177	693	226	1 023	18	55
633099	Impivaara pa	1 078	164	652	262	984	36	58
634100	Asuin-Runosmäki	6 977	713	4 186	2 078	5 679	116	1 182
634101	Teoll. Runosmäki	5	0	3	2	5	0	0
635102	Kärsämäki et.	1 923	231	1 164	528	1 815	37	71
635103	Orjasmäki	2	0	0	2	2	0	0

Jatk. - Forts.

Koodi ¹⁾ Kod ¹⁾	Alue Område	Yhteensä Sammanlagt	Ikä, vuotta - Ålder, år			Suomenk. Finskspr.	Ruotsink. Svenskspr.	Muut Övriga
			0-14	15-64	65-			
7	Suuralue 7; Länsikeskus	22 553	2 983	14 001	5 569	20 724	778	1 051
706023	Vr-Iso-Heikkilä pa	6	0	4	2	6	0	0
707024	Teoll. Pitkämäki	131	17	95	19	125	4	2
707025	Kähäri et.	930	142	625	163	862	42	26
707026	Pohjola	1 983	227	1 478	278	1 799	112	72
708027	Autistenukio-Oikotie	486	30	328	128	450	17	19
708028	Vätti et.	210	19	139	52	195	2	13
736106	Kähäri pohj.	381	69	240	72	345	19	17
736107	Asuin-Pitkämäki	694	134	426	134	642	42	10
736108	Suikkila	1 828	180	1 042	606	1 700	70	58
736109	Ruohonpää it.	671	86	342	243	612	35	24
736110	Ruohonpää länt.	1 814	201	1 132	481	1 655	60	99
736111	Pläkkikaupunki	1 393	224	991	178	1 279	35	79
737112	Vätti pohj.	785	113	524	148	726	25	34
737113	Hepokulta	1 861	149	923	789	1 759	49	53
737114	Länsikeskus	1 140	108	598	434	1 071	33	36
738116	Länsinummi	4 239	737	2 854	648	3 813	84	342
738117	Nättinummi	2 414	280	1 389	745	2 243	67	104
738118	Metsäkylä	1 343	230	706	407	1 217	73	53
739119	Muhkuri pa	244	37	165	42	225	9	10
8	Suuralue 8; Pansio-Jyrkkälä	9 288	1 400	6 143	1 745	7 248	187	1 853
839120	Pahaniemi kaakk.	76	9	54	13	63	11	2
839121	Härkämäki-Jyrkkälä	3 043	455	1 942	646	2 475	36	532
839122	Pahaniemi et.	955	109	606	240	869	48	38
839123	Artukainen	122	5	97	20	100	2	20
840124	Asuin-Perno	2 247	310	1 525	412	1 750	55	442
840125	Telakka	0	0	0	0	0	0	0
841126	Pansio länt.	929	199	652	78	673	8	248
841127	Pansio it.	1 916	313	1 267	336	1 318	27	571
9	Suuralue 9; Maaria-Paattinen	9 462	1 977	6 011	1 474	8 674	145	643
943129	Lentokenttä	83	6	71	6	74	0	9
943130	Saramäki-Paimala	511	74	346	91	440	8	63
943131	Länsi-Maaria-Jäkärälä	3 225	569	2 093	563	2 799	45	381
944132	Moisio-Kanervämäki pa	3 300	940	2 067	293	3 105	61	134
945133	Etelä-Paattinen	1 506	258	929	319	1 442	21	43
945134	Ikkala-Tortinmäki	837	130	505	202	814	10	13
999999	Tuntematon - Okänd ²⁾	3 513	397	2 804	312	2 262	92	1 159
	Koko kaupunki - Hela staden	187 604	24 151	125 452	38 001	157 536	10 175	19 893

¹⁾ Ks. Turun tilastoaluejakokartta. - Se statistikområdesindelningsskarta över Åbo.

²⁾ Sisältää laitospöytäkirjojen väestön. - Inkl. medborgare på anstalt och motsvarande.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

2.5. VÄKILUKU SUURALUEITTAIN 31.12.2010-2016
FOLKMÄNGDEN EFTER STOROMRÅDEN 31.12.2010-2016

Suuralue Storområde	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 Keskusta	49 536	50 054	50 684	51 558	53 004	53 443	54 490
2 Hirvensalo-Kakskerta	9 305	9 554	9 676	9 948	10 411	10 783	10 920
3 Skanssi-Uittamo	23 202	23 110	23 116	23 175	23 331	23 256	23 242
4 Varissuo-Lauste	18 006	17 971	17 917	18 051	18 095	18 090	17 950
5 Nummi-Halinen	20 330	20 398	20 863	20 973	21 204	21 235	21 431
6 Runosmäki-Raunistula	14 258	14 144	14 155	14 326	14 485	14 706	14 755
7 Länsikeskus	20 564	21 128	21 608	21 924	22 087	22 217	22 553
8 Pansio-Jyrkkälä	9 362	9 407	9 375	9 370	9 318	9 335	9 288
9 Maaria-Paattinen	9 155	9 185	9 278	9 252	9 315	9 442	9 462
Tuntematon - Okänt	3 608	3 679	3 553	3 495	2 574	3 401	3 513
Koko kaupunki - Hela staden	177 326	178 630	180 225	182 072	183 824	185 908	187 604

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

2.6. VÄESTÖ IÅN JA SUKUPUOLEN MUKAAN 31.12.1985-2016
BEFOLKNINGEN EFTER ÅLDER OCH KÖN 31.12.1985-2016

	Miehet - Män			Naiset - Kvinnor			Koko väestö Hela befolkningen
	Ikä, vuotta - Ålder, år			Ikä, vuotta - Ålder, år			
	0-14	15-64	65-	0-14	15-64	65-	
1985	13 349	53 648	7 639	13 291	57 540	15 931	161 398
1990	12 487	52 618	8 397	12 387	55 977	17 314	159 180
1991	12 512	52 732	8 557	12 289	55 966	17 347	159 403
1992	12 540	52 885	8 686	12 251	56 048	17 506	159 916
1993	12 631	52 997	8 843	12 215	56 063	17 641	160 390
1994	12 709	53 746	9 007	12 188	56 831	17 889	162 370
1995	12 853	54 499	9 266	12 317	57 716	18 093	164 744
1996	12 975	55 271	9 470	12 341	58 679	18 193	166 929
1997	13 082	55 861	9 639	12 344	59 513	18 333	168 772
1998	13 141	56 826	9 650	12 366	60 535	18 413	170 931
1999	13 106	57 326	9 719	12 350	61 155	18 451	172 107
2000	12 959	57 645	9 869	12 182	61 415	18 491	172 561
2001	12 911	58 070	9 992	12 078	62 053	18 582	173 686
2002	12 944	58 368	10 153	12 045	62 517	18 591	174 618
2003	12 719	58 565	10 346	11 887	62 897	18 645	175 059
2004	12 529	58 436	10 603	11 652	62 881	18 723	174 824
2005	12 283	58 693	10 751	11 419	62 957	18 765	174 868
2006	12 142	58 859	11 147	11 252	62 827	19 127	175 354
2007	11 997	59 158	11 256	11 087	62 753	19 035	175 286
2008	11 856	59 365	11 474	11 109	62 668	19 110	175 582
2009	11 813	59 348	11 850	11 089	62 653	19 334	176 087
2010	11 895	59 566	12 368	11 113	62 591	19 793	177 326
2011	11 923	59 636	12 920	11 148	62 633	20 370	178 630
2012	11 929	59 847	13 566	11 160	62 769	20 954	180 225
2013	12 013	60 344	14 061	11 281	62 872	21 501	182 072
2014	12 133	60 675	14 516	11 500	63 044	21 956	183 824
2015	12 276	61 255	14 904	11 685	63 331	22 457	185 908
2016	12 381	61 897	15 199	11 770	63 555	22 802	187 604

Lähde: Väestörekisterikeskus, Tilastokeskus.

Källa: Befolkningsregistercentralen, Statistikcentralen.

2.7. VÄESTÖ IÄN, SIVILISÄÄDYN JA SUKUPUOLEN MUKAAN 31.12.2016
BEFOLKNINGEN EFTER ÅLDER, CIVILSTÅND OCH KÖN 31.12.2016

Ikä Ålder	Miehet - Män				Naiset - Kvinnor				Koko väestö Hela be- folk- ningen
	Naimat- tomia Ogifta	Naimi- sissa Giftna	Leskiä, eronneita Änklingar, frånskilda	Yhteensä Samman- lagt	Naimat- tomia Ogifta	Naimi- sissa Giftna	Leskiä, eronneita Änklingar, frånskilda	Yhteensä Samman- lagt	
Yhteensä Sammanlagt	50 343	28 680	10 454	89 477	48 537	28 999	20 591	98 127	187 604
0-4	4 506	0	0	4 506	4 304	0	0	4 304	8 810
5-9	4 063	0	0	4 063	3 909	0	0	3 909	7 972
10-14	3 812	0	0	3 812	3 557	0	0	3 557	7 369
15-19	4 323	1	0	4 324	4 472	17	0	4 489	8 813
20-24	8 675	240	9	8 924	9 896	477	38	10 411	19 335
25-29	7 885	1 155	149	9 189	6 989	1 641	205	8 835	18 024
30-34	4 950	2 239	393	7 582	3 928	2 585	483	6 996	14 578
35-39	3 050	2 536	578	6 164	2 402	2 745	693	5 840	12 004
40-44	2 079	2 468	739	5 286	1 575	2 400	834	4 809	10 095
45-49	1 788	2 408	916	5 112	1 410	2 448	1 208	5 066	10 178
50-54	1 595	2 637	1 116	5 348	1 439	2 688	1 536	5 663	11 011
55-59	1 273	2 560	1 106	4 939	1 174	2 605	1 726	5 505	10 444
60-64	1 004	2 791	1 234	5 029	1 038	2 818	2 085	5 941	10 970
65-69	663	3 189	1 287	5 139	831	3 146	2 557	6 534	11 673
70-74	367	2 704	996	4 067	509	2 414	2 169	5 092	9 159
75-79	173	1 851	712	2 736	359	1 632	2 093	4 084	6 820
80-84	93	1 136	562	1 791	291	875	1 919	3 085	4 876
85-89	32	615	421	1 068	275	427	1 804	2 506	3 574
90-94	11	137	189	337	148	73	974	1 195	1 532
95-99	1	12	42	55	29	8	236	273	328
100-	0	1	5	6	2	0	31	33	39

Muist. Suomessa yleinen avioliitto ei ole siviilisääty.

Anm. I Finland räknas allmänt samboförhållande inte som civilstånd.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**2.8. VÄESTÖ KIELEN MUKAAN 1870-2016
BEFOLKNINGEN EFTER SPRÅK 1870-2016**

	Suomenkielisiä Finskspråkiga		Ruotsinkielisiä Svenskspråkiga		Muun kielisiä ¹⁾ Andra språk ¹⁾		Yhteensä Summa
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	
1870	9 594	48,5	8 566	43,3	1 633	8,2	19 793
1900	29 301	69,9	11 471	27,4	1 148	2,7	41 920
1930	62 243	83,0	12 252	16,4	493	0,6	74 988
1950	91 245	89,6	10 246	10,1	333	0,3	101 824
1960	114 435	92,0	9 636	7,7	288	0,3	124 359
1970	143 125	94,0	8 835	5,8	250	0,2	152 210
1975	154 596	94,2	8 946	5,4	579	0,4	164 121
1980	154 810	94,6	8 438	5,1	432	0,3	163 680
1985	152 654	94,6	8 158	5,1	586	0,3	161 398
1990	149 744	94,1	8 138	5,1	1 298	0,8	159 180
1995	152 351	92,5	8 396	5,1	3 997	2,4	164 744
2000	156 578	90,7	8 890	5,2	7 093	4,1	172 561
2001	156 728	90,2	8 991	5,2	7 967	4,6	173 686
2002	157 011	89,9	9 040	5,2	8 567	4,9	174 618
2003	156 953	89,7	9 026	5,2	9 080	5,2	175 059
2004	156 321	89,4	9 072	5,2	9 431	5,4	174 824
2005	155 893	89,2	9 138	5,2	9 837	5,6	174 868
2006	155 787	88,8	9 113	5,2	10 454	6,0	175 354
2007	154 984	88,4	9 137	5,2	11 165	6,4	175 286
2008	154 615	88,1	9 167	5,2	11 800	6,7	175 582
2009	154 350	87,7	9 249	5,3	12 488	7,1	176 087
2010	154 505	87,1	9 374	5,3	13 447	7,6	177 326
2011	154 744	86,6	9 540	5,3	14 346	8,0	178 630
2012	154 964	86,0	9 645	5,4	15 616	8,7	180 225
2013	155 573	85,4	9 783	5,4	16 716	9,2	182 072
2014	156 161	85,0	9 924	5,4	17 739	9,6	183 824
2015	157 081	84,5	10 033	5,4	18 781	10,1	185 908
2016	157 536	84,0	10 175	5,4	19 893	10,6	187 604

¹⁾ Kieli tuntematon sisältyy. - Språket okänt ingår.

Muist. Taulukkoon sisältyy vuosina 1870-1930 kaupungin alueen lisäksi siihen rajoittuva kaupunkimaisen asutuksen alue.
Anm. I tabellen ingår åren 1870-1930 förutom stadens område även angränsande område med stadlik bosättning.

Lähde: Väestölaskennat, Väestörekisterikeskus, Tilastokeskus.

Källa: Folkräkningar, Befolkningsregistercentralen, Statistikcentralen.

2.9. VÄESTÖ KIELEN JA IÄN MUKAAN 31.12.2016 BEFOLKNINGEN EFTER SPRÅK OCH ÅLDER 31.12.2016

Kieli Språk	Yhteensä Sammanlagt					
		0-14	15-24	25-44	45-64	65-
suomi - finska	157 536	18 758	23 136	43 349	36 974	35 319
ruotsi - svenska	10 175	1 531	2 101	2 874	1 765	1 904
saame - samiska	16	6	2	7	1	0
muut kielet yht. - annat språk totalt	19 877	3 856	2 909	8 471	3 863	778
venäjä - ryska	3 026	383	349	1 076	903	315
arabia - arabiska	2 197	645	337	750	407	58
kurdi - kurdiska	1 724	401	301	720	282	20
eesti, viro - estniska	1 576	255	184	662	416	59
albania - albanska	1 356	407	232	496	192	29
somali - somaliska	1 349	493	366	359	117	14
englanti - engelska	777	104	92	385	153	43
persia - persiska	771	131	141	342	139	18
vietnam - vietnamesiska	677	109	159	270	120	19
puola - polska	493	72	50	261	91	19
kiina - kinesiska	475	52	63	264	93	3
espanja - spanska	417	32	39	257	71	18
romania - rumänska	399	72	43	210	65	9
thai	313	36	47	157	68	5
bosnia - bosniska	295	89	44	106	44	12
turkki - turkiska	257	46	27	119	57	8
saksa - tyska	237	21	18	122	54	22
urdu	219	54	12	149	3	1
ranska - franska	189	24	17	97	39	12
nepali	177	12	42	120	3	0
italia - italienska	166	12	13	97	38	6
serbokroatia - serbokroatiska	162	9	25	57	51	20
bengali - bengaliska	146	30	13	89	14	0
portugali - portugisiska	141	26	16	74	22	3
ukraina - ukrainska	132	14	20	81	15	2
afgaani, pasto - afghanska, pashto	114	52	16	40	5	1
unkari - ungerska	102	9	14	48	21	10
liettua - litauiska	97	13	10	51	21	2
tagalog, pilipino	97	14	4	55	21	3
kreikka - grekiska	90	10	6	44	26	4
bulgaria - bulgariska	89	9	18	27	31	4
hindi - hindiska	85	12	4	58	10	1
amhara - amhariska	78	4	5	58	9	2
tanska - danska	67	3	25	23	10	6
japani - japanska	64	10	3	39	8	4
hollanti - holländska	62	2	7	28	21	4
latvia - lettiska	60	10	3	43	4	0
joruba	58	10	1	45	2	0
muut kielet ¹⁾ - andra språk ¹⁾	1 143	169	143	592	217	22
Yhteensä - Summa	187 604	24 151	28 148	54 701	42 603	38 001

¹⁾ Kieli tuntematon sisältyy. Kaikkiaan Turussa puhuttiin vuoden 2016 lopussa noin 100 kieltä. - Språket okänt ingår.

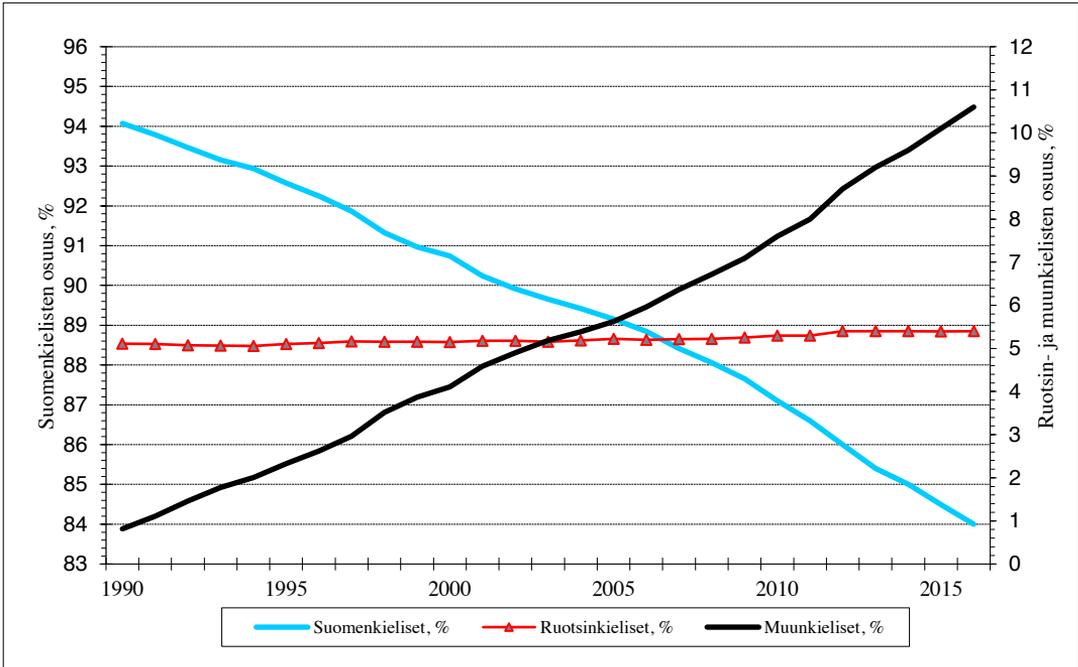
I Åbo talades i slutet av år 2016 sammanlagt cirka 100 språk.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

KUVIO 2.2. SUOMENKIELISTEN, RUOTSINKIELISTEN JA MUUNKIELISTEN OSUDET (%) TURUN VÄESTÖSTÄ 1990-2016

FIGUR 2.2. ANDELEN FINSPRÅKIGA, SVENSKSPRÅKIGA OCH INVÅNARE MED ANNAT MODERSMÅL (%) AV BEFOLKNINGEN I ÅBO 1990-2016

2.10. VÄESTÖ KANSALAIKUUDEN MUKAAN 31.12.2011-2016
BEFOLKNINGEN EFTER NATIONALITET 31.12.2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Koko väestö - Hela befolkningen	178 630	180 225	182 072	183 824	185 908	187 604
Kansalaisuus - Nationalitet						
Suomi - Finland	169 124	170 139	171 555	172 763	174 369	175 529
Ulkomaan kansalaiset yht. - Övriga länder totalt	9 506	10 086	10 517	11 061	11 539	12 075
Viro - Estland	1 196	1 454	1 633	1 704	1 753	1 707
Venäjä - Ryssland	1 083	1 066	1 051	1 007	993	984
Irak	654	756	802	854	859	964
Somalia	505	553	597	630	627	600
Iran	531	501	486	515	531	530
Puola - Polen	176	222	298	377	421	438
Ent. Serbia ja Montenegro - F.d. Serbien och Montenegro	352	348	335	371	386	419
Kiina - Kina	313	318	300	312	332	369
Ruotsi - Sverige	369	352	366	378	367	363
Romania - Rumänien	161	187	205	234	283	302
Vietnam	187	217	225	224	253	301
Thaimaa - Thailand	165	188	190	197	209	226
Bosnia-Hertsegovina - Bosnien-Hercegovina	220	219	214	203	213	210
Pakistan	89	120	132	174	179	208
Afganistan - Afghanistan	260	245	208	192	179	204
Intia - Indien	105	114	129	150	176	196
Britannia - Storbritannien	149	161	159	169	170	185
Ukraina	139	153	153	151	165	180
Saksa - Tyskland	149	152	146	149	167	168
Italia - Italien	104	106	109	132	152	166
Nepal	86	100	121	141	165	164
Syria - Syrien	15	19	65	84	118	157
Yhdysvallat - Förenta staterna	118	113	122	122	134	134
Muu ja tuntematon - Övrig och okänd	2 380	2 422	2 471	2 591	2 707	2 900

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

2.11. VÄESTÖ IÄN JA SYNTYMÄPAIKAN MUKAAN 31.12.2016
BEFOLKNINGEN EFTER ÅLDER OCH FÖDELSEORT 31.12.2016

Syntymäpaikka / maakunta Födelseort / landskap	Yhteensä Sammanlagt		Ikä, vuotta - Ålder, år							Miehet Män
	%		0-6	7-15	16-24	25-44	45-64	65-74	75-	
Turku - Åbo	74 456	39,7	10 425	9 986	10 370	17 539	15 078	7 060	3 998	37 895
Muu Varsinais-Suomi - Övriga Egentliga Finland	34 032	18,1	557	1 067	5 368	9 783	7 963	4 393	4 901	15 313
Uusimaa - Nyland	13 085	7,0	252	560	3 174	4 581	2 679	1 095	744	6 186
Satakunta	9 439	5,0	80	134	1 239	3 145	2 518	1 338	985	4 161
Kanta-Häme - Tavastland	3 066	1,6	25	56	460	935	719	458	413	1 329
Pirkanmaa - Birkaland	5 908	3,1	73	151	861	1 600	1 599	971	653	2 544
Päijät-Häme - Päijänne-Tavastland	1 735	0,9	17	38	249	616	455	224	136	759
Kymenlaakso - Kymmenedalen	1 707	0,9	15	20	204	542	465	253	208	718
Etelä-Karjala - Södra Karelen	1 211	0,6	9	9	135	332	291	220	215	494
Etelä-Savo - Södra Savolax	1 634	0,9	11	19	154	428	468	318	236	735
Pohjois-Savo - Norra Savolax	2 489	1,3	26	48	216	645	708	505	341	987
Pohjois-Karjala - Norra Karelen	1 790	1,0	14	42	176	396	537	388	237	753
Keski-Suomi - Mellersta Finland	2 744	1,5	29	60	316	753	789	482	315	1 227
Etelä-Pohjanmaa - Södra Österbotten	2 656	1,4	14	20	259	722	731	503	407	1 079
Pohjanmaa - Österbotten	2 463	1,3	42	67	429	901	599	259	166	1 170
Keski-Pohjanmaa - Mellersta Österbotten	997	0,5	8	7	130	386	243	133	90	437
Pohjois-Pohjanmaa - Norra Österbotten	4 167	2,2	36	70	396	1 066	1 246	788	565	1 705
Kainuu - Kajanaland	994	0,5	4	11	61	243	380	192	103	431
Lappi - Lappland	2 410	1,3	28	44	218	666	852	386	216	1 012
Ahvenanmaa - Åland	185	0,1	4	4	36	52	44	17	28	86
Luovutettu alue - Avträtt område	1 984	1,1	0	0	0	0	0	235	1 749	664
Ulkomaa - Utlandet	18 452	9,8	396	1 097	2 273	9 370	4 239	614	463	9 792
Yhteensä - Summa	187 604	100	12 065	13 510	26 724	54 701	42 603	20 832	17 169	89 477

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**2.12. TURUN, TURUN SEUTUKUNNAN, ESPOON, HELSINGIN, OULUN, TAMPEREEN JA VANTAAN
VÄESTÖ 31.12.2010-2016
BEFOLKNINGEN I ÅBO, ÅBO EKONOMISKA REGION, ESBO, HELSINGFORS, ULEÅBORG,
TAMMERFORS OCH VANDA 31.12.2010-2016**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Turku - Åbo	177 326	178 630	180 225	182 072	183 824	185 908	187 604
Kaarina - S:t Karins	30 911	31 081	31 363	31 798	32 148	32 590	32 738
Lieto - Lundo	18 205	18 634	18 982	19 128	19 209	19 263	19 418
Masku - Masko	9 455	9 585	9 671	9 729	9 767	9 706	9 675
Mynämäki - Virmo	8 041	8 044	7 978	7 950	7 917	7 859	7 842
Naantali - Nådendal	18 807	18 871	18 824	18 859	18 871	18 961	19 068
Nousiainen - Nousis	4 865	4 814	4 846	4 872	4 844	4 859	4 815
Paimio - Pemar	10 402	10 471	10 591	10 590	10 628	10 620	10 713
Raisio - Reso	24 427	24 559	24 562	24 565	24 371	24 290	24 283
Rusko	5 816	5 870	5 907	5 995	6 045	6 110	6 137
Sauvo - Sagu	3 045	3 043	3 033	3 032	2 999	3 019	3 047
Turun seutukunta							
Åbo ekonomiska region	311 300	313 602	315 982	318 590	320 623	323 185	325 340
Esboo - Esbo	247 970	252 439	256 824	260 753	265 543	269 802	274 583
Helsinki - Helsingfors	588 549	595 384	603 968	612 664	620 715	628 208	635 181
Oulu - Uleåborg	185 419	188 114	190 847	193 798	196 291	198 525	200 526
Tampere - Tammerfors	213 217	215 168	217 421	220 446	223 004	225 118	228 274
Vantaa - Vanda	200 055	203 001	205 312	208 098	210 803	214 605	219 341

Muist. Taulukon aikasarjassa käytetään 1.1.2017 aluejakoa. Alueliitoskuntien tiedot on yhdistetty lukuihin.

Anm. I tidsserien i tabellen används 1.1.2017 regional indelning. Uppgifterna för de sammanslagna kommunerna inom regionen har beaktats i siffrorna.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

KUVIO 2.3. TURUN SEUTUKUNTA 1.1.2015 ALK.
FIGUR 2.3. ÅBO EKONOMISKA REGION FR.O.M. 1.1.2015

**2.13. VÄESTÖ IÄN MUKAAN TURUSSA, TURUN SEUTUKUNNASSA, ESPOOSSA, HELSINGISSÄ, OULUSSA, TAMPEREELLA JA VANTAALLA 31.12.2016
BEFOLKNINGEN EFTER ÅLDER I ÅBO, ÅBO EKONOMISKA REGION, ESBO, HELSINGFORS, ULEÅBORG, TAMMERFORS OCH VANDA 31.12.2016**

	Ikä, vuotta - Ålder, år						Yhteensä Sammanlagt
	0-14		15-64		65-		
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	
Turku - Åbo	24 151	12,9	125 452	66,9	38 001	20,3	187 604
Turun seutukunta							
Åbo ekonomiska region	49 281	15,1	210 145	64,6	65 914	20,3	325 340
Espoo - Esbo	53 459	19,5	182 243	66,4	38 881	14,2	274 583
Helsinki - Helsingfors	89 672	14,1	439 517	69,2	105 992	16,7	635 181
Oulu - Uleåborg	38 152	19,0	132 637	66,1	29 737	14,8	200 526
Tampere - Tammerfors	31 229	13,7	154 457	67,7	42 588	18,7	228 274
Vantaa - Vanda	39 332	17,9	147 185	67,1	32 824	15,0	219 341

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

2.14. ASUNTOKUNNAT HENKILÖLUVUN MUKAAN 2000-2016
BOSTADSHUSHÅLL EFTER ANTAL PERSONER 2000-2016

	Asunto- kuntia yhteensä Bostads- hushåll sammanlagt	Asuntokunnan henkilöluku Antal boende i bostadshushållet					Henkilöitä asunto- kunnissa (asuntoväestö) Personer i bostadshushållen (bostadsbefolkning)	
		1	2	3	4	5-	yhteensä sammanlagt	keski- määrin i medel- tal
2000	88 650	42 316	27 771	9 336	6 509	2 718	166 475	1,88
2001	90 070	43 484	28 252	9 214	6 450	2 670	167 711	1,86
2002	91 027	44 248	28 598	9 132	6 385	2 664	168 596	1,85
2003	91 712	44 863	28 943	9 043	6 211	2 652	168 884	1,84
2004	92 077	45 445	29 125	8 818	6 072	2 617	168 462	1,83
2005	92 707	46 260	29 282	8 653	5 935	2 577	168 402	1,82
2006	93 246	46 671	29 489	8 636	5 881	2 569	168 923	1,81
2007	93 802	47 479	29 452	8 460	5 838	2 573	168 965	1,80
2008	94 204	47 868	29 608	8 384	5 813	2 531	169 143	1,80
2009	94 329	47 765	29 803	8 346	5 873	2 542	169 629	1,80
2010	95 185	48 375	29 935	8 427	5 895	2 553	170 911	1,80
2011	96 072	49 106	30 133	8 265	6 045	2 523	171 939	1,79
2012	97 346	50 005	30 488	8 322	6 006	2 525	173 632	1,78
2013	98 252	50 227	31 111	8 221	6 099	2 594	175 513	1,79
2014	99 052	50 541	31 313	8 489	6 090	2 619	177 131	1,79
2015	100 153	51 152	31 543	8 689	6 144	2 625	179 074	1,79
2016	101 331	52 090	31 758	8 680	6 157	2 646	180 644	1,78

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**2.15. PERHEET TYYPIN MUKAAN 2007-2016
FAMILJER EFTER TYP 2007-2016**

	Perheitä yhteensä Familjer inalles	Perheväestö Familjebefolkning			Perhetyyppi - Familjetyp			
		yhteensä inalles	% koko väestöstä % av hela befolkningen	perheiden keski-koko, henk. - familjernas medelstorlek, personer	Avio-/avopari ilman lapsia Äkta makar/samboende par utan barn	Avio-/avopari ja lapsia ¹⁾ Äkta makar/samboende par med barn ¹⁾	Äiti ja lapsia ¹⁾ Mor och barn ¹⁾	Isä ja lapsia ¹⁾ Far och barn ¹⁾
2007	44 551	116 381	66,4	2,6	24 403	13 928	5 495	725
2008	44 538	116 045	66,1	2,6	24 521	13 762	5 515	740
2009	44 741	116 501	66,2	2,6	24 772	13 805	5 428	736
2010	44 947	116 967	66,0	2,6	24 920	13 873	5 392	762
2011	45 017	117 063	65,5	2,6	25 074	13 775	5 427	741
2012	45 212	117 329	65,1	2,6	25 272	13 704	5 456	780
2013	45 750	118 602	65,1	2,6	25 818	13 782	5 354	796
2014	46 145	119 603	65,1	2,6	25 962	13 955	5 424	804
2015	46 559	120 768	65,0	2,6	26 103	14 159	5 506	791
2016	46 802	121 316	64,7	2,6	26 342	14 148	5 467	845

¹⁾ Lapset iästä riippumatta - Barnen oavsätt ålder.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistickentralen.

**2.16. LAPSIPERHEET ¹⁾ TYYPIN MUKAAN 2007-2016
BARNFAMILJER ¹⁾ EFTER TYP 2007-2016**

	Perheitä yhteensä Familjer inalles	Perhetyyppi - Familjetyp			
		Avio-/avopari ja lapsia Äkta makar/samboende par med barn	Äiti ja lapsia Mor och barn	Isä ja lapsia Far och barn	Lapsiperheet yht. Barnfamiljer inalles
2007	44 551	11 797	4 105	400	16 302
2008	44 538	11 656	4 132	413	16 201
2009	44 741	11 707	4 016	423	16 146
2010	44 947	11 822	3 963	442	16 227
2011	45 017	11 737	4 012	431	16 180
2012	45 212	11 687	4 012	461	16 160
2013	45 750	11 710	3 974	477	16 161
2014	46 145	11 845	4 036	454	16 335
2015	46 559	11 985	4 084	458	16 527
2016	46 802	11 992	4 061	493	16 546

¹⁾ Perheet, joissa on vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi - Familjer med minst ett barn under 18 år.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistickentralen.

3. VÄESTÖN MUUTOKSET - BEFOLKNINGSRÖRELSEN

Väestötietojärjestelmä on valtakunnallinen sähköinen rekisteri, jossa on perustiedot Suomen kansalaisista ja Suomessa vakinaisesti asuvista ulkomaalaisista. Järjestelmässä on tietoa myös rakennuksista, rakennushankkeista ja huoneistoista sekä kiinteistöistä. Väestötietojärjestelmää ylläpitävät Väestörekisterikeskus ja maistraatit. Tietojen rekisteröinti perustuu kansalaisten ja viranomaisten lakisääteisiin ilmoituksiin.

Väestörekisterikeskus toimittaa väestönmuuoksia (mm. syntymää, kuolemaa, avioliiton solmimista ja avioeroa sekä muuttoliikettä) koskevat tiedot Tilastokeskukselle, joka muokkaa ne tilastollista käyttöä varten.

Solmitulla **avioliitolla** tarkoitetaan Turussa vakituisesti asuvien naisten solmimia avioliittoja. Samaa sukupuolta olevat parit ovat voineet 1.3.2002 lähtien rekisteröidä parisuhteensa. Rekisteröidyssä parisuhteessa olevat on tietosuojasyistä kunnittaisissa taulukoissa luokiteltu yhteen naimisissa olevien kanssa, samoin rekisteröidystä parisuhteesta eronneet tai leskeksi jääneet eronneiden ja leskien kanssa.

Avioerolla tarkoitetaan Turussa vakituisesti asuvien naisten eroja.

Yleinen hedelmällisyysluku tarkoittaa elävänä syntyneiden määrää kunakin vuonna keskiväkiluvun 1 000 hedelmällisyyssiässä (15 - 49 v.) olevaa naista kohti.

Yleinen syntyvyysluku kertoo, kuinka monta elävänä syntynyttä lasta on kunakin vuonna syntynyt 1 000 keskiväkiluvun asukasta kohti.

Yleinen kuolleisuusluku kertoo, kuinka monta henkilöä on kuollut kunakin vuonna 1 000 keskiväkiluvun asukasta kohti.

Muuttoliike sisältää kunnassamuuton sekä kuntarajan ylittävän muuton, joka jakaantuu maassamuuttoon ja siirtolaisuuteen. Maassamuutto sisältää muutot kotimaassa kunasta toiseen ja siirtolaisuus maan rajojen yli tapahtuvat muutot. Nettomuutto on tulo- ja lähtömuuton erotus.

Keskiväkiluku on ao. vuoden ja sitä edeltäneen vuoden väestön aritmeettinen keskiarvo.

Befolkningsdatasystemet är ett riksomfattande elektroniskt register med basuppgifter om finska medborgare och utlänningar som är stadigvarande bosatta i Finland. Systemet omfattar även uppgifter om byggnader, byggprojekt och lokaler samt om fastigheter. Befolkningsdatasystemet administreras av Befolkningsregistercentralen och magistraterna. Registreringen av uppgifter bygger på medborgarnas och myndigheternas lagstadgade anmälan.

Befolkningsregistercentralen sänder uppgifterna om befolkningsförändringarna (bl.a. födelse, död, ingångna äktenskap, skilsmässor samt flyttningsrörelsen) till Statistikcentralen, som bearbetar dem för statistisk användning.

Med ingångna **äktenskap** avses antalet äktenskap som ingåtts av kvinnor som är stadigvarande bosatta i Åbo. Par av samma kön har fr.o.m. 1.3.2002 kunnat låta registrera sitt partnerskap. Antalet personer i registrerat partnerskap har på grund av datasekretess klassificerats i kommunvisa tabeller tillsammans med gifta personer. Personer som skilt sig från registrerat partnerskap eller som blivit änkor/änklingar har klassificerats med fränskilda och änkor/änklingar.

Med **skilsmässor** avses antalet upplösta äktenskap bland kvinnor som är stadigvarande bosatta i Åbo.

Det allmänna fruktsamhetstalet anger hur många barn som fötts levande under varje år per 1 000 kvinnor av medelfolkmängden i fruktsamhetsåldern (15 - 49 år).

Det allmänna födelsetalet anger hur många barn som fötts levande under varje år per 1 000 personer av medelfolkmängden.

Det allmänna dödlighetstalet anger hur många personer som dött under varje år per 1 000 personer av medelfolkmängden.

Flyttningsrörelsen omfattar flyttningen inom kommunen och över kommunens gränser. Den sistnämnda uppdelas i flyttningsrörelse inom landet och in- och utvandring. Flyttningsrörelsen inom landet omfattar flyttningar i hemlandet från en kommun till en annan. Då en person flyttar över landets gränser, betraktas detta som in- eller utvandring. Flyttningsnettot är skillnaden mellan in- och utflyttade.

Medelfolkmängden utgörs av det aritmetiska medeltalet för befolkningen under det ifrågavarande året och året före detta.

3.1. VÄESTÖNMUUTOKSET 1901-2016 BEFOLKNINGSRÖRELSEN 1901-2016

	Elävänä syntyneet Levande födda	Kuolleet Döda	Syntynei- den enem- myys Födelse- överskott	Netto- muutto Flyttnings- netto	Alue- järjestelyt ¹⁾ Områdes- regleringar ¹⁾	Väkiluvun korjaus Korrigerig av folk- mängden	Kokonais- muutos Förändringen totalt
1901-05	5 390	3 457	1 933	3 512	-	-	5 445
1906-10	5 904	3 942	1 962	4 952	-	-	6 914
1911-15	5 612	3 826	1 786	3 123	-	-	4 909
1916-20	4 839	4 676	163	1 048	-	-	1 211
1921-25	4 206	3 592	614	1 112	-	-	1 726
1926-30	4 128	4 041	87	5 224	-	-	5 311
1931-35	3 633	3 928	- 295	3 488	-	-	3 193
1936-40	4 281	4 512	- 231	5 236	1 623	-	6 628
1941-45	6 713	5 130	1 583	4 009	480	-	6 072
1946-50	10 381	5 418	4 963	11 598	12 965	-	29 526
1951-55	9 506	5 285	4 221	5 023	-	-	9 244
1956-60	9 887	5 634	4 253	9 530	-	-	13 783
1961-65	11 377	6 493	4 884	11 142	-	-	16 026
1966-70	12 144	7 172	4 972	7 981	4 093	-	17 046
1971-75	11 401	7 087	4 314	4 545	1 900	1 152	11 911
1976-80	11 552	7 837	3 715	- 4 280	-	124	- 441
1981-85	10 422	7 995	2 427	- 4 898	-	189	- 2 282
1986-90	9 648	8 599	1 049	- 3 837	-	570	- 2 218
1991-95	10 042	8 910	1 132	4 642	-	- 210	5 564
1996-2000	9 762	8 818	944	6 899	-	- 26	7 817
2001-05	9 001	8 835	166	2 216	-	- 75	2 307
2006-10	9 537	8 938	599	1 966	-	- 107	2 458
2011-15	9 548	8 966	582	8 005	-	- 5	8 582
1996	2 007	1 760	247	1 912	-	26	2 185
1997	1 995	1 744	251	1 601	-	- 9	1 843
1998	1 922	1 768	154	1 989	-	16	2 159
1999	1 947	1 748	199	1 082	-	- 105	1 176
2000	1 891	1 798	93	315	-	46	454
2001	1 767	1 807	- 40	1 178	-	- 13	1 125
2002	1 791	1 799	- 8	963	-	- 23	932
2003	1 770	1 759	11	448	-	- 18	441
2004	1 838	1 767	71	- 309	-	3	- 235
2005	1 835	1 703	132	- 64	-	- 24	44
2006	1 818	1 770	48	465	-	- 27	486
2007	1 866	1 810	56	- 118	-	- 6	- 68
2008	1 886	1 787	99	248	-	- 51	296
2009	1 968	1 753	215	298	-	- 8	505
2010	1 999	1 818	181	1 073	-	- 15	1 239
2011	1 887	1 781	106	1 208	-	- 10	1 304
2012	1 862	1 835	27	1 583	-	- 15	1 595
2013	1 868	1 811	57	1 809	-	- 19	1 847
2014	1 964	1 765	199	1 581	-	- 28	1 752
2015	1 967	1 774	193	1 824	-	67	2 084
2016	1 831	1 830	1	1 703	-	- 8	1 696

¹⁾ Ks. Vuosikirjaa 1978/79 s. 44. - Se Årsbok 1978/79 s. 44.

Lähde: SVT ja Tilastokeskus.

Källa: FOS och Statistikcentralen.

3.2. KESKIVÄKILUKU JA VÄESTÖNMUUTOKSET 2003-2016 MEDELFOLKMÄNGDEN OCH BEFOLKNINGSRÖRELSEN 2003-2016

	Keskiväki- luku	Solmittuja avioliittoja	Yl. synty- vyysluku	Yl. kuollei- suusluku	Syntyneiden enemmyys	Netto- muutto	Kokonais- muutos ¹⁾
	Medelfolk- mängd	Ingångna äktenskap	Allm. födelsetal	Allm. död- lighetstal	Födelse- överskott	Flyttnings- netto	Förändringen totalt ¹⁾
1 000 keskiväkiluvun asukasta kohden - Per 1 000 personer av medelfolkmängden							
2003	174 839	6,3	10,1	10,1	0,1	2,6	2,5
2004	174 942	6,9	10,5	10,1	0,4	-1,8	-1,3
2005	174 846	7,0	10,5	9,7	0,8	-0,4	0,3
2006	175 111	6,5	10,4	10,1	0,3	2,7	2,8
2007	175 320	6,4	10,6	10,3	0,3	-0,7	-0,4
2008	175 434	7,1	10,8	10,2	0,6	1,4	1,7
2009	175 835	6,7	11,2	10,0	1,2	1,7	2,9
2010	176 707	6,8	11,3	10,3	1,0	6,1	7,0
2011	177 978	5,8	10,6	10,0	0,6	6,8	7,3
2012	179 428	5,9	10,4	10,2	0,2	8,8	8,9
2013	181 149	5,8	10,3	10,0	0,3	10,0	10,2
2014	182 948	5,6	10,7	9,6	1,1	8,6	9,6
2015	184 866	5,3	10,6	9,6	1,0	9,9	11,3
2016	186 756	5,5	9,8	9,8	0,0	9,1	9,1

¹⁾ M1. väkiluvun korjaus. - Inkl. korrigering av folkmängden.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

3.3. SOLMITUT AVIOLIITOT JA AVIOEROT 2003-2016 INGÅNGNA ÄKTENSKAP OCH SKILSMÄSSOR 2003-2016

	Solmitut avioliitot Ingångna äktenskap		Avioerot Skilsmässor	
	Yhteensä Sammanlagt	o/oo ¹⁾	Yhteensä Sammanlagt	o/oo ¹⁾
2003	1 102	6,3	520	3,0
2004	1 199	6,9	560	3,2
2005	1 231	7,0	540	3,1
2006	1 141	6,5	504	2,9
2007	1 130	6,4	534	3,0
2008	1 240	7,1	547	3,1
2009	1 184	6,7	497	2,8
2010	1 199	6,8	528	3,0
2011	1 025	5,8	459	2,6
2012	1 060	5,9	471	2,6
2013	1 059	5,8	511	2,8
2014	1 032	5,6	488	2,7
2015	988	5,3	546	3,0
2016	1 020	5,5	530	2,8

¹⁾ 1 000 keskiväkiluvun asukasta kohti. - Per 1 000 personer av medelfolkmängden.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

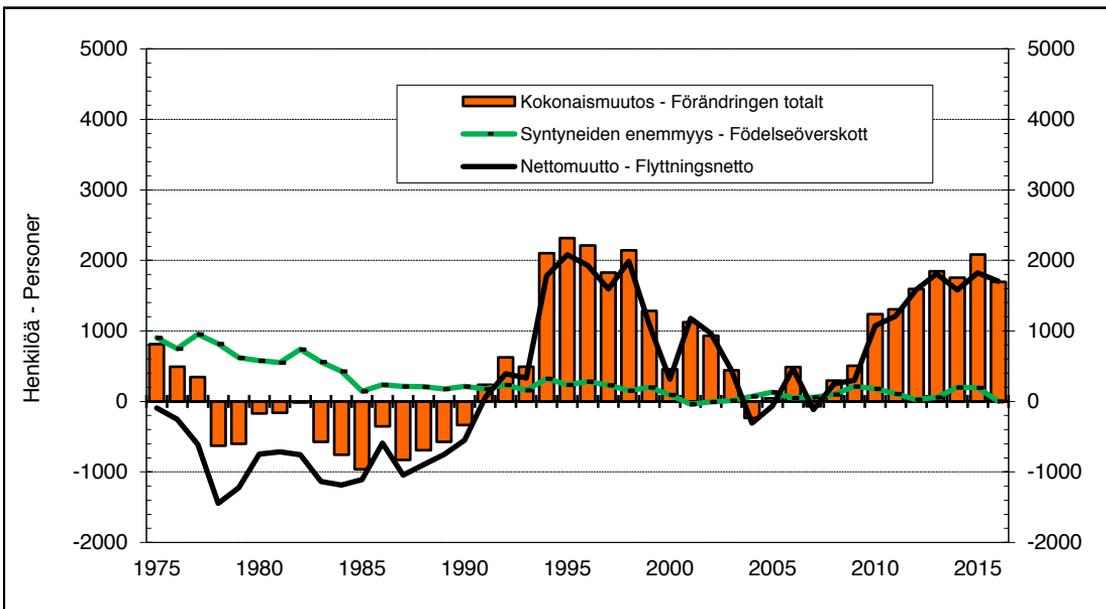
**3.4. SYNTYNEET 2000-2016
FÖDDA 2000-2016**

	Syntyneitä yhteensä Födda sammanlagt	Elävänä syntyneet - Levande födda			Kuolleena syntyneet Dödfödda	
		Yhteensä Summa	Poikia Gossar	Aviottomia Utom äktenskap födda	Yhteensä Summa	Aviottomia Utom äktenskap födda
2000	1 895	1 891	990	801	4	2
2001	1 773	1 767	933	755	6	3
2002	1 793	1 791	935	761	2	1
2003	1 783	1 770	904	747	13	7
2004	1 840	1 838	992	786	2	1
2005	1 840	1 835	958	798	5	2
2006	1 825	1 818	948	748	7	3
2007	1 872	1 866	951	825	6	2
2008	1 892	1 886	959	826	6	2
2009	1 976	1 968	986	839	8	2
2010	2 000	1 999	1 025	832	1	0
2011	1 889	1 887	962	780	2	0
2012	1 868	1 862	950	792	6	4
2013	1 875	1 868	962	820	7	4
2014	1 967	1 964	979	842	3	0
2015	1 976	1 967	1 011	863	9	4
2016	1 837	1 831	930	798	6	2

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**KUVIO 3.1. TURUN VÄKILUVUN MUUTOKSET 1975-2016
FIGUR 3.1. FÖRÄNDRINGAR I FOLKMÄNGDEN I ÅBO 1975-2016**

3.7. KUOLLEET IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN 2010-2016 DÖDA EFTER ÅLDER OCH KÖN 2010-2016

Ikä, vuotta - Ålder, år	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Koko väestö - Hela befolkningen							
0-9	5	6	9	4	5	6	6
10-19	3	4	0	2	1	2	5
20-29	31	28	18	15	12	12	11
30-39	24	21	22	23	25	29	23
40-49	49	49	46	38	36	31	37
50-59	129	116	112	108	91	98	85
60-69	256	224	274	263	247	277	232
70-79	338	351	351	335	368	329	395
80-89	678	659	663	660	621	585	627
90-	305	323	340	363	359	405	409
Yhteensä - Summa	1 818	1 781	1 835	1 811	1 765	1 774	1 830
Miehet - Män							
0-9	4	3	3	3	4	4	5
10-19	2	4	0	0	1	2	3
20-29	25	17	12	11	10	10	6
30-39	14	15	16	18	17	20	20
40-49	31	34	33	22	25	20	23
50-59	89	76	68	77	58	60	52
60-69	164	138	179	164	149	169	144
70-79	207	203	209	195	192	195	234
80-89	260	272	272	283	240	218	253
90-	61	84	69	79	85	104	85
Yhteensä - Summa	857	846	861	852	781	802	825
Naiset - Kvinnor							
0-9	1	3	6	1	1	2	1
10-19	1	0	0	2	0	0	2
20-29	6	11	6	4	2	2	5
30-39	10	6	6	5	8	9	3
40-49	18	15	13	16	11	11	14
50-59	40	40	44	31	33	38	33
60-69	92	86	95	99	98	108	88
70-79	131	148	142	140	176	134	161
80-89	418	387	391	377	381	367	374
90-	244	239	271	284	274	301	324
Yhteensä - Summa	961	935	974	959	984	972	1 005

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**3.8. ELINAJANODOTE 2014-2016
FÖRVÄNTAT ANTAL LEVNADSÅR 2014-2016**

Ikä, v. Ålder, år	2014		2015		2016	
	Keskimääräinen jäljellä oleva elinaika Återstående medel- livslängd		Keskimääräinen jäljellä oleva elinaika Återstående medel- livslängd		Keskimääräinen jäljellä oleva elinaika Återstående medel- livslängd	
	Miehet Män	Naiset Kvinnor	Miehet Män	Naiset Kvinnor	Miehet Män	Naiset Kvinnor
0	78,54	83,79	78,45	84,02	78,29	84,11
65	18,06	21,22	18,23	22,07	18,04	21,62

Lähde: Tilastokeskus.
Källa: Statistikcentralen.

**3.9. MUUTTOLIIKE 1998-2016
FLYTTNINGSRÖRELSEN 1998-2016**

	Kuntien välinen muuttoliike Flyttningsrörelsen mellan kommuner			Ulkomailta muuttaneet Invandrare	Ulkomaille Utvandrare	Nettosii- tolaisuus Nettoin- vandring	Muutto- voitto Flyttnings- överskott	Kunnassa- muutto Flyttning inom kommun
	Kuntaan muuttaneet Inflyttade	Kunnasta muuttaneet Utflyttade	Netto- muutto Netto- flyttning					
1998	10 113	8 607	1 506	936	453	483	1 989	27 667
1999	9 670	8 855	815	753	486	267	1 082	25 270
2000	9 417	9 254	163	904	752	152	315	25 200
2001	10 388	9 629	759	1 012	593	419	1 178	27 451
2002	9 956	9 368	588	913	538	375	963	26 351
2003	9 601	9 406	195	842	589	253	448	26 735
2004	9 497	10 090	-593	952	668	284	-309	26 653
2005	10 110	10 496	-386	961	639	322	-64	27 187
2006	9 942	9 925	17	1 070	622	448	465	24 672
2007	9 994	10 665	-671	1 128	575	553	-118	25 573
2008	10 039	10 372	-333	1 147	566	581	248	24 556
2009	9 707	9 875	-168	977	511	466	298	24 674
2010	10 229	9 827	402	1 231	560	671	1 073	24 931
2011	10 788	10 248	540	1 224	556	668	1 208	26 043
2012	10 875	10 062	813	1 443	673	770	1 583	25 923
2013	11 018	10 024	994	1 451	636	815	1 809	25 296
2014	10 983	10 131	852	1 523	794	729	1 581	25 631
2015	11 870	10 733	1 137	1 397	710	687	1 824	27 640
2016	11 994	11 085	909	1 639	845	794	1 703	27 061

Lähde: Tilastokeskus.
Källa: Statistikcentralen.

3.10. MUUTTOLIIKE 2013-2016 FLYTTNINGSRÖRELSEN 2013-2016

A. Muuttaneet lähtö- tai tuloalueen mukaan Flyttade efter utflyttnings- eller inflyttningsområde

Lähtö- tai tuloalue Utflyttnings- eller inflyttningsområde	Turkuun muuttaneita Inflyttade till Åbo				Turusta muuttaneita Utflyttade från Åbo			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Uusimaa - Nyland	2 261	2 351	2 727	2 603	2 478	2 695	2 918	3 117
Varsinais-Suomi - Egentliga Finland	4 932	4 860	5 024	5 190	4 892	4 645	4 992	5 160
Satakunta	847	841	948	920	577	613	590	517
Kanta-Häme - Tavastland	261	310	280	336	148	196	170	150
Pirkanmaa - Birkaland	679	650	761	736	579	585	596	613
Päijät-Häme - Päijänne-Tavastland	184	175	182	185	110	133	145	132
Kymenlaakso - Kymmenedalen	106	140	136	142	78	63	83	93
Etelä-Karjala - Södra Karelen	85	91	75	97	69	68	56	63
Etelä-Savo - Södra Savolax	78	78	91	117	67	58	51	62
Pohjois-Savo - Norra Savolax	165	144	141	162	110	136	105	118
Pohjois-Karjala - Norra Karelen	107	118	104	107	88	52	73	74
Keski-Suomi - Mellersta Finland	245	218	228	251	171	179	191	167
Etelä-Pohjanmaa - Södra Österbotten	159	134	164	162	92	113	121	111
Pohjanmaa - Österbotten	341	342	392	378	193	250	239	293
Keski-Pohjanmaa - Mellersta Österbotten	103	77	80	79	47	35	43	49
Pohjois-Pohjanmaa - Norra Österbotten	255	217	270	295	169	156	168	192
Kainuu - Kajanaland	38	37	37	35	25	21	26	28
Lappi - Lappland	145	168	179	159	85	110	119	106
Ahvenanmaa - Åland	27	32	51	40	46	23	47	40
Ulkomaat - Utlandet	1 451	1 523	1 397	1 639	636	794	710	845
Yhteensä - Summa	12 469	12 506	13 267	13 633	10 660	10 925	11 443	11 930

B. Muuttoliike muiden kuntien kanssa ¹⁾ Flyttningsrörelsen med övriga kommuner ¹⁾

Lähtö- tai tuloalue Utflyttnings- eller inflyttningsområde	Turkuun muuttaneita Inflyttade till Åbo	Turusta muuttaneita Utflyttade från Åbo
	2016 ²⁾	2016 ²⁾
Helsinki - Helsingfors	1 123	1 739
Kaarina - S:t Karins	1 041	1 204
Raisio - Reso	809	898
Lieto - Lundo	518	654
Salo	509	302
Tampere - Tammerfors	450	447
Espoo - Esbo	439	560
Naantali - Nådendal	384	419
Rauma - Raumo	360	167
Pori - Björneborg	327	202
Parainen - Pargas	236	203
Masku	212	222

¹⁾ 12 suurinta kuntaa v. 2016. - 12 största kommuner år 2016.

²⁾ Alueluokitus 1.1.2017. - Områdesindelning 1.1.2017.

C. Kuntien välinen muuttoliike: Turkuun muuttaneet iän ja sukupuolen mukaan
Omflyttning mellan kommuner: inflyttade till Åbo efter ålder och kön

Ikäryhmä Åldersgrupp	2013		2014		2015		2016	
	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Yhteensä Summa	Miehiä Män
0-4	417	212	430	211	467	235	414	222
5-9	203	105	275	139	247	134	253	120
10-14	205	110	197	90	168	83	193	99
15-19	1 686	550	1 547	487	1 709	531	1 735	572
20-24	3 700	1 758	3 693	1 749	4 054	1 909	4 016	1 905
25-29	1 725	913	1 704	897	1 831	918	1 961	1 011
30-34	872	484	879	452	999	534	965	556
35-39	476	268	515	298	532	303	521	297
40-44	341	195	372	202	330	174	369	193
45-49	366	173	339	168	380	192	368	185
50-54	300	141	287	139	373	183	373	162
55-59	236	107	234	111	222	101	239	111
60-64	183	91	213	95	199	94	238	112
65-	308	126	298	129	359	151	349	149
Kaikkiaan Inalles	11 018	5 233	10 983	5 167	11 870	5 542	11 994	5 694

D. Kuntien välinen muuttoliike: Turusta muuttaneet iän ja sukupuolen mukaan
Omflyttning mellan kommuner: utflyttade från Åbo efter ålder och kön

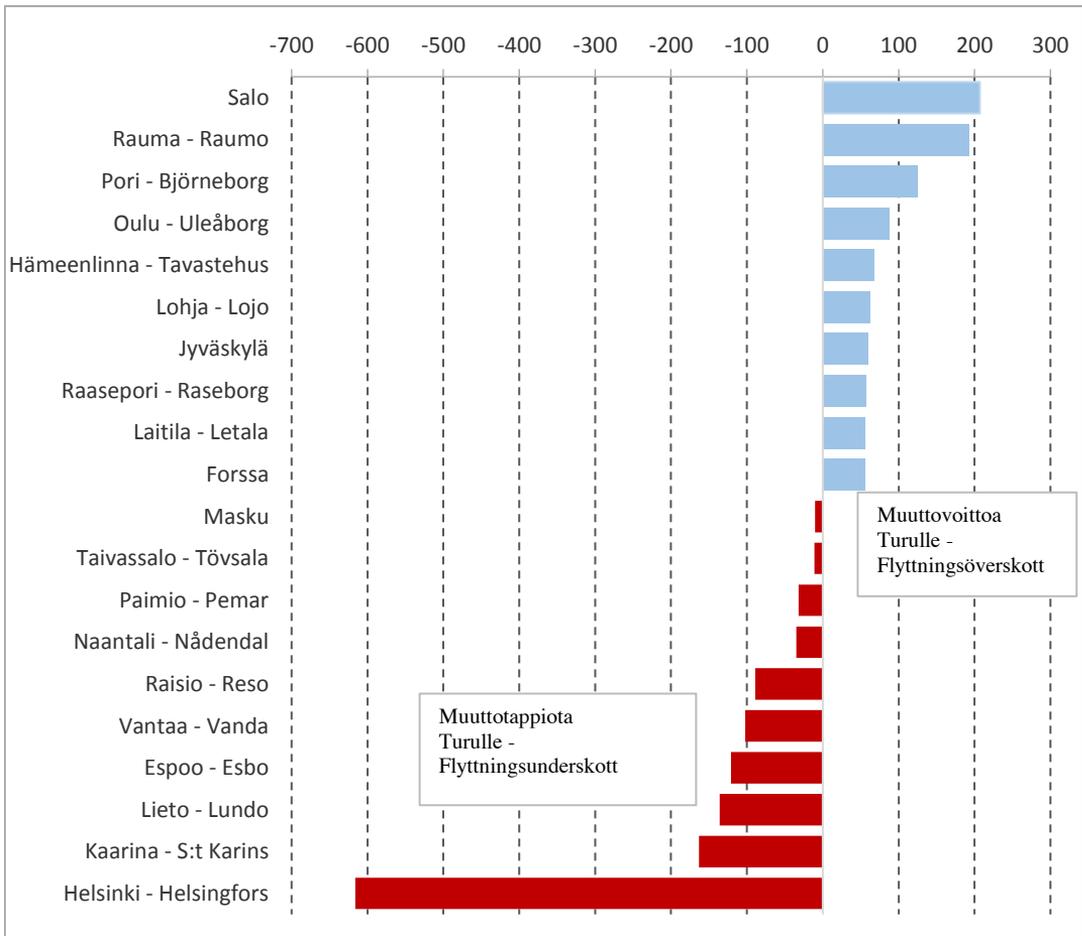
Ikäryhmä Åldersgrupp	2013		2014		2015		2016	
	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Yhteensä Summa	Miehiä Män
0-4	713	365	678	354	708	354	715	369
5-9	312	153	315	168	279	143	279	142
10-14	160	79	152	75	164	79	173	81
15-19	549	210	523	206	586	208	585	251
20-24	2 395	991	2 584	1 079	2 718	1 131	2 683	1 114
25-29	2 331	1 137	2 459	1 181	2 545	1 219	2 625	1 234
30-34	1 213	624	1 271	659	1 374	727	1 438	756
35-39	632	349	638	362	618	345	718	400
40-44	393	197	343	189	365	202	444	260
45-49	342	172	314	178	343	188	348	189
50-54	288	133	274	137	296	138	324	144
55-59	208	105	185	85	232	100	234	122
60-64	196	84	145	62	191	106	209	98
65-	292	134	250	104	313	144	309	138
Kaikkiaan Inalles	10 024	4 733	10 131	4 839	10 732	5 084	11 084	5 298

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

KUVIO 3.2. TURUN KUNTIEN VÄLINEN NETTOMUUTTO, SUURIMMAT KUNNAT 2016

FIGUR 3.2. NETTOFLYTTNINGEN MELLAN KOMMUNERNA I ÅBO, DE STÖRSTA KOMMUNERNA 2016

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

4. ASUNTO-OLOT JA RAKENNUSTOIMINTA BOENDEFÖRHÅLLANDEN OCH BYGGNADSVVERKSAMHET

Rakennuksia ja niiden sisältämiä huonetiloja koskevat tiedot perustuvat Väestörekisterikeskuksen ylläpitämän väestötietojärjestelmän rakennus- ja huoneistotietoihin.

Rakennuksella tarkoitetaan erillistä, sijaintipaikalleen kiinteästi rakennettua tai pystytettyä, omalla sisäänkäynnillä varustettua rakennelmaa, joka sisältää eri toimintoihin tarkoitettua katettua ja yleensä ulkoseinien tai muista rakennelmista (rakennuksista) erottavien seinien rajoittamaa tilaa.

Rakennuksiksi ei Tilastokeskuksen rakennuskantatilastossa lueta esim. kevytrakenteisia katoksia, kioskeja eikä asuinrakennusten sauna- ja talousrakennuksia ja kesämökkejä paitsi jos ne ovat asuttuja.

Rakennus sijoitetaan käyttötarkoitukseltaan siihen luokkaan, johon suurin osa rakennuksen kerrosalasta kuuluu. Asuinrakennuksiksi luetaan sellaiset rakennukset, joiden kerrosalasta vähintään puolet on asuinhuoneistoalaa.

Rakennuksen **tilavuus** lasketaan Suomen standardoimisliiton standardin SFS 2460 RT 120.12. mukaisesti. Rakennuksen **kerrosala** koostuu pääosin kerrosten alojen summasta. Kerroksen ala on vaakasuora pinta-ala, jota rajoittavat seinien ulkopinnat.

Asunnolla eli asuinhuoneistolla tarkoitetaan keittiöllä, keittokomerolla tai keittotilalla varustettua yhden tai useampia asuinhuoneita käsittävää ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettua yksikköä, jonka huoneistoala on vähintään 7 m². Jokaisella asunnolla on oltava oma välitön sisäänkäyntinsä. **Asunnon pinta-ala** on sitä rajoittavien seinien sisäpintojen rajaama ala.

Huone on ikkunallinen tila, jonka lattiapinta-ala on vähintään 7 m² ja keskikorkeus vähintään 2 m. Sitä pienempi ruoanlaittoa varten sisustettu tila katsotaan keittokomeroksi tai keittotilaksi.

Asuntojen vuokria koskevat tiedot perustuvat Tilastokeskuksen vuokratilaston kysely- ja rekisteripohjaiseen aineistoon. Asunnot, joiden vuokra on sukulaisuuden tms. takia normaalia alempi, eivät ole mukana tiedoissa.

Asuntojen hintatilastoissa käytetään velatonta neliöhintaa eli velkaosuus sisältäviä hintaan.

Uppgifterna om **byggnader** och i dem befintliga utrymmen baserar sig på byggnads- och lägenhetsuppgifterna ur Befolkningsregistercentralens befolkningsdatasystem.

Med byggnad avses en fast, fristående konstruktion med egen ingång som är uppförd på den plats där den är belägen, och som innefattar ett för olika funktioner avsett övertäckt utrymme som i allmänhet avgränsas av ytterväggar eller andra väggar som avskiljer det från andra konstruktioner (byggnader).

Skjul av lätt konstruktion, kiosker, fritidshus, bastu- och ekonomibygnader i anslutning till bostadsbyggnader (utom då byggnaderna är bebodda) anses inte utgöra byggnader i Statistikcentralens byggnadsstatistik.

Byggnaderna placeras i den grupp, vartill största delen av byggnadens våningsyta används. Såsom bostadsbyggnader räknas sådana byggnader av vars våningsyta minst hälften är bostadslägenheter.

Byggnadens **volym** beräknas enligt Finlands standardiseringsförbunds standard SFS 2460, RT 120.12. Byggnadens **våningsyta** avser våningarnas sammanlagda yta. Våningsytan är en vågrät yta som begränsas av väggarnas ytersidor.

Med **bostad** avses en helhet som är avsedd för åretruntbode, som består av ett eller flera bostadsrum och som är utrustad med kök, kokvrå eller annat köksutrymme. En bostad bör ha en lägenhetsyta på minst 7 m². Varje bostad måste ha egen direkt ingång. **Bostadens golvnya** beräknas från insidorna av de väggar som begränsar den.

Ett rum är ett fönsterföret utrymme med en golvnya på minst 7 m² och en medelhöjd på minst 2 m. Utrymmen under 7 m² som inretts för matlagning betraktas som kokvrå eller kokställe.

Uppgifterna om **bostädernas hyror** baserar sig på Statistikcentralens hyresstatistik. Denna statistik innehåller inte uppgifter om bostäder där hyran är lägre än normalt på grund av släktskapsförhållande el. dyl.

I prisstatistik över bostäder används skuldfritt kvadratmeterpris, dvs. skulddelen ingår i priset.

**4.1. RAKENNUKSET JA KERROSALA KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUKAAN 2008-2016
BYGGNADER OCH VÄNINGSYTA EFTER ANVÄNDNINGSSYFTE 2008-2016**

	Rakennukset - Byggnader		Kerrosala - Väningsyta	
	Luku Antal	%	m ²	%
2016				
Asuinrakennukset - Bostadsbyggnader				
Erilliset pientalot - Fristående småhus	13 146	59,4	2 022 596	12,9
Rivi- ja ketjutilot - Rad- och kedjehus	2 554	11,5	1 316 150	8,4
Asuinkerrostalot - Flervåningsbostadshus				
alle 4 kerrosta - under 4 våningar	986	4,5	1 050 494	6,7
4+ kerrosta - 4+ våningar	1 708	7,7	4 832 394	30,9
Muut rakennukset - Övriga byggnader				
Liikerakennukset - Affärsbyggnader	588	2,7	1 010 801	6,5
Toimistorakennukset - Kontorsbyggnader	329	1,5	862 821	5,5
Liikenteen rakennukset - Trafikbyggnader	769	3,5	544 244	3,5
Hoitoalan rakennukset - Vårdbyggnader	234	1,1	576 194	3,7
Kokoontumisrakennukset - Samlingslokalbyggnader	309	1,4	341 109	2,2
Opetusrakennukset - Undervisningsbyggnader	203	0,9	735 712	4,7
Teollisuusrakennukset - Industribyggnader	642	2,9	1 488 411	9,5
Varastorakennukset - Lagerbyggnader	607	2,7	848 257	5,4
Muut rakennukset - Andra byggnader	62	0,3	28 730	0,2
Kaikki rakennukset - Alla byggnader	22 137	100	15 657 913	100
2015	21 997	100	15 547 401	100
2014	21 806	100	15 151 159	100
2013	21 714	100	15 092 550	100
2012	21 566	100	14 900 424	100
2011	21 363	100	14 636 806	100
2010	21 186	100	14 464 981	100
2009	21 000	100	14 265 342	100
2008	20 811	100	14 092 473	100

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**4.2. ASUNNOT 2000-2016
BOSTÄDER 2000-2016**

	Huoneluku, keittiö ml. - Antal rum, inkl. kök							Kaikki asunnot ¹⁾ Samtliga bostäder ¹⁾
	1	2	3	4	5	6	7+	
2000	14 248	16 666	25 403	22 863	11 359	3 870	1 514	97 695
2001	14 342	17 088	25 802	23 234	11 655	3 973	1 568	99 378
2002	14 520	17 301	25 971	23 474	11 835	4 030	1 593	100 508
2003	14 616	17 465	26 143	23 615	11 928	4 086	1 633	101 233
2004	14 779	17 563	26 234	23 714	12 036	4 152	1 689	101 901
2005	15 033	17 764	26 351	23 729	12 113	4 250	1 732	102 304
2006	15 206	17 892	26 643	23 881	12 284	4 344	1 783	103 289
2007	15 413	18 110	26 804	24 087	12 452	4 436	1 868	104 401
2008	15 529	18 256	26 882	24 215	12 563	4 546	1 940	105 153
2009	15 590	18 250	26 805	24 187	12 577	4 601	1 997	105 220
2010	15 803	18 462	26 859	24 281	12 650	4 683	2 038	105 919
2011	16 087	18 831	27 010	24 416	12 695	4 782	2 091	106 981
2012	16 257	19 197	27 122	24 719	12 815	4 849	2 144	108 151
2013	16 571	19 590	27 224	24 941	12 937	4 927	2 204	109 342
2014	16 790	20 030	27 372	25 136	13 058	5 021	2 250	110 608
2015	17 156	20 436	27 399	25 295	13 125	5 065	2 276	111 600
2016	17 503	21 234	27 751	25 650	13 406	5 181	2 343	113 769
	%							
2000	14,6	17,1	26,0	23,4	11,6	4,0	1,5	100
2001	14,4	17,2	26,0	23,4	11,7	4,0	1,6	100
2002	14,4	17,2	25,8	23,4	11,8	4,0	1,6	100
2003	14,4	17,3	25,8	23,3	11,8	4,0	1,6	100
2004	14,5	17,2	25,7	23,3	11,8	4,1	1,7	100
2005	14,7	17,4	25,8	23,2	11,8	4,2	1,7	100
2006	14,7	17,3	25,8	23,1	11,9	4,2	1,7	100
2007	14,8	17,3	25,7	23,1	11,9	4,2	1,8	100
2008	14,8	17,4	25,6	23,0	11,9	4,3	1,8	100
2009	14,8	17,3	25,5	23,0	12,0	4,4	1,9	100
2010	14,9	17,4	25,4	22,9	11,9	4,4	1,9	100
2011	15,0	17,6	25,2	22,8	11,9	4,5	2,0	100
2012	15,0	17,8	25,1	22,9	11,8	4,5	2,0	100
2013	15,2	17,9	24,9	22,8	11,8	4,5	2,0	100
2014	15,2	18,1	24,7	22,7	11,8	4,5	2,0	100
2015	15,4	18,3	24,6	22,7	11,8	4,5	2,0	100
2016	15,4	18,7	24,4	22,5	11,8	4,6	2,1	100

¹⁾ Tunteaton huoneluku sisältyy summiin. - I summorna ingår okänt antal rum.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

4.3. ASUNNOT HALLINTAPERUSTEEN JA HUONELUVUN MUKAAN 2016 BOSTÄDER EFTER UPPLÄTELSEFORM OCH RUMSANTAL 2016

Hallintaperuste Upplätelseform	Kaikki asunnot Alla bostäder	Asunnon huoneluku, keittiö ml. Bostadens rumsantal, inkl. kök							Tunt. Okänt
		1	2	3	4	5	6	7+	
Kaikki asunnot - Alla bostäder	113 769	17 503	21 234	27 751	25 650	13 406	5 181	2 343	701
Omistaa talon - Äger huset	11 090	46	358	1 037	2 054	3 362	2 663	1 525	45
Omistaa asunnon osakkeet - Äger bostadens aktier	38 824	1 572	4 215	10 474	13 475	6 701	1 742	519	126
Arava- ja korkotukivuokra- asunto - Arava- och ränte- stödshyresbostad	17 776	3 058	4 830	5 079	3 554	908	64	23	260
Muu vuokra-asunto - Annan hyresbostad	32 478	10 586	8 823	7 896	3 832	958	187	69	127
Asumisoik. asunto - Bostadsrättslägenh. Tuntematon/Muu - Okänd/Annan	2 414	59	565	538	670	456	121	1	4
	11 187	2 182	2 443	2 727	2 065	1 021	404	206	139

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

4.4. ASUNTOKUNNAT TALOTYYPIN JA HENKILÖLUVUN MUKAAN 2016 BOSTADSHUSHÅLL EFTER HUSTYP OCH PERSONANTAL 2016

	Asuntokunnan henkilöluku Antal boende i bostadshushållet							Asunto- kuntia yht. Bostads- hushåll sammanlagt	%
	1	2	3	4	5	6	7+		
Erilliset pientalot - Fristående småhus	2 550	5 226	2 111	2 235	841	176	90	13 229	13,1
Rivi- ja ketjutalot - Rad- och kedjehus	3 911	4 619	1 963	1 678	516	122	67	12 876	12,7
Asuinkerrostalot - Flervåningsbostadshus	44 698	21 485	4 517	2 201	569	160	82	73 712	72,7
Muu tai tuntematon - Annat eller okänt	931	428	89	43	15	4	4	1 514	1,5
Yhteensä - Sammanlagt	52 090	31 758	8 680	6 157	1 941	462	243	101 331	100
%	51,4	31,3	8,6	6,1	1,9	0,5	0,2	100	

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

4.5. ASUNNOT HALLINTAPERUSTEEN MUKAAN 2000-2016 BOSTÄDER EFTER UPPLÄTELSEFORM 2000-2016

		Omistus- asunto Ägobostad	Vuokra-asunto Hyresbostad	Asumis- oikeusas. Bostads- rättslägenh.	Muu tai tuntematon Annan eller okänd	Ei vakin. asuinkäyt. ¹⁾ Icke stadigv. bebodda bostäder ¹⁾	Yhteensä Inalles
2000	Luku - Antal	47 500	36 598	2 069	2 483	9 045	97 695
	%	48,6	37,5	2,1	2,5	9,3	100
2001	Luku - Antal	48 540	37 182	1 754	2 594	9 308	99 378
	%	48,8	37,4	1,8	2,6	9,4	100
2002	Luku - Antal	47 465	39 769	1 863	1 930	9 481	100 508
	%	47,2	39,6	1,9	1,9	9,4	100
2003	Luku - Antal	47 505	40 563	1 763	1 881	9 521	101 233
	%	46,9	40,1	1,7	1,9	9,4	100
2004	Luku - Antal	47 414	40 967	1 800	1 896	9 824	101 901
	%	46,5	40,2	1,8	1,9	9,6	100
2005	Luku - Antal	48 194	39 927	1 838	2 748	9 597	102 304
	%	47,1	39,0	1,8	2,7	9,4	100
2006	Luku - Antal	48 937	39 866	1 864	2 579	10 043	103 289
	%	47,4	38,6	1,8	2,5	9,7	100
2007	Luku - Antal	49 129	40 141	1 856	2 676	10 599	104 401
	%	47,1	38,4	1,8	2,6	10,2	100
2008	Luku - Antal	48 219	41 202	1 850	2 933	10 949	105 153
	%	45,9	39,2	1,8	2,8	10,4	100
2009	Luku - Antal	49 333	40 112	1 796	3 088	10 891	105 220
	%	46,9	38,1	1,7	2,9	10,4	100
2010	Luku - Antal	49 291	40 889	1 952	3 053	10 734	105 919
	%	46,5	38,6	1,8	2,9	10,1	100
2011	Luku - Antal	49 329	41 492	2 098	3 153	10 909	106 981
	%	46,1	38,8	2,0	2,9	10,2	100
2012	Luku - Antal	49 363	42 586	2 108	3 289	10 805	108 151
	%	45,6	39,4	1,9	3,0	10,0	100
2013	Luku - Antal	50 174	43 265	2 149	2 664	11 090	109 342
	%	45,9	39,6	2,0	2,4	10,1	100
2014	Luku - Antal	49 962	44 917	2 151	2 022	11 556	110 608
	%	45,2	40,6	1,9	1,8	10,4	100
2015	Luku - Antal	49 914	45 991	2 221	2 027	11 447	111 600
	%	44,7	41,2	2,0	1,8	10,3	100
2016	Luku - Antal	49 914	47 186	2 246	1 985	12 438	113 769
	%	43,9	41,5	2,0	1,7	10,9	100

¹⁾ Tilapäisesti asutut ja ei asuinkäytössä olevat asunnot. - Tillfälligt bebodda och obebodda bostäder.

Muist. Vuodesta 2005 alkaen tilastointiperusteiden tarkennus nostaa jossain määrin omistusasuntojen ja laskee vuokra-asuntojen määrää aikaisempaan verrattuna.

Anm. Preciseringen av grunderna för statistikföreningen ökar fr.o.m. år 2005 i viss mån antalet ägarbostäder och minskar antalet hyresbostäder i jämförelse med tidigare uppgifter.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

4.6. RAKENNUKSET KÄYTTÖTARKOITUKSEN JA VARUSTEIDEN MUKAAN 2016 BYGGNADER EFTER ANVÄNDNINGSSYFTE OCH UTRUSTNING 2016

	Yht. Samman- lagt	Sähkö El	Viemäri Avlopp	Vesi Vatten	Lämmin vesi Varmt vatten	Hissi Hiss	Koneell. ilmast. Maskin. luftkond.	Talo- sauna Gemens. bastu	Väestön- suoja Skydds- rum
Asuinrakennukset - Bostadsbyggnader	18 394	18 339	18 027	18 164	17 880	1 753	6 657	8 784	811
Erilliset pientalot - Fristående småhus	13 146	13 092	12 781	12 924	12 675	36	3 738	7 021	27
Rivi- ja ketjutalot - Rad- och kedjehus	2 554	2 554	2 553	2 550	2 518	17	1 252	470	106
Asuinkerrostalot - Flervåningsbostadshus									
alle 4 kerrosta - under 4 våningar	986	985	985	982	979	119	494	380	155
4+ kerrosta - 4+ våningar	1 708	1 708	1 708	1 708	1 708	1 581	1 173	913	523
Muut rakennukset - Övriga byggnader	3 743	3 548	3 219	3 239	3 135	423	1 440	483	442
Liikerakennukset - Affärsbyggnader	588	560	542	542	524	83	286	118	95
Toimistorakennukset - Kontorsbyggnader	329	320	311	316	312	94	191	61	51
Liikenteen rakennukset - Trafikbyggnader	769	722	559	546	521	18	122	43	28
Hoitoalan rakennukset - Vårdbyggnader	234	232	232	232	228	69	169	72	41
Kokoontumisrak. - Samlingslokalbyggn.	309	249	230	232	219	28	102	46	16
Opetusrak. - Undervisningsbyggnader	203	202	202	202	202	69	129	22	42
Teollisuusrakennukset - Industribyggn.	642	625	595	602	584	49	287	78	88
Varastorakennukset - Lagerbyggnader	607	583	496	507	486	11	139	32	53
Muut rakennukset - Andra byggnader	62	55	52	60	59	2	15	11	28
Kaikki rakennukset - Alla byggnader	22 137	21 887	21 246	21 403	21 015	2 176	8 097	9 267	1 253

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

4.7. ASUMISTASOA KUVAAVIA TUNNUSLUKUJA 2007-2016 INDIKATORERNA PÅ BOENDESTANDARD 2007-2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pinta-ala/asunto ¹⁾ -										
Yta/bostad ¹⁾ , m ²	67,8	68,0	68,2	68,2	68,2	68,1	68,2	68,2	68,1	68,0
Pinta-ala/henkilö ¹⁾ -										
Yta/person ¹⁾ , m ²	37,6	37,9	37,9	38,0	38,1	38,2	38,2	38,1	38,1	38,1
Ahtaasti asuvia asuntokuntia ²⁾ -										
Trångbodda bostadshushåll ²⁾ , %	8,0	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	8,0	8,1	8,2	8,1

¹⁾ Vain pinta-alaltaan tunnetut, asutut asunnot. - Endast bebodda bostäder, där man vet ytan.²⁾ Normi 4: enemmän kuin 1 henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huoneluukuun. - Norm 4: fler än 1 person per rum, då köket inte räknas som rum.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**4.8. MYÖNNETYT RAKENNUSLUVAT RAKENNUKSEN KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUKAAN 2007-2016
BEVILJADE BYGGNADSTILLSTÅND EFTER BYGGNADENS ANVÄNDNINGSSYFTE 2007-2016**

	Asuin- rakennukset Bostads- byggnader	Teollisuus- rakennukset Industri- byggnader	Liike- ja toimisto- rakennuk- set Affärs- och kontors- byggnader	Laitosra- kennukset ¹⁾ Anstalts- byggnader ¹⁾	Muut ²⁾ Övriga ²⁾	Yhteensä - Sammanlagt		
						Kerrosala Våningsyta 1 000 m ²	Tilavuus Volym 1 000 m ³	Asunnot Bostäder
								Luku Antal
	1 000 m ²							
2007	82	25	16	41	49	213	1 194	715
2008	78	24	49	11	86	248	1 579	725
2009	95	3	7	49	19	173	838	1 229
2010	81	3	40	16	37	177	865	900
2011	112	15	39	15	35	216	1 162	1 336
2012	123	7	18	8	39	195	802	1 289
2013	59	11	24	27	21	142	609	768
2014	76	2	10	4	13	105	433	1 165
2015	78	11	6	33	31	159	768	1 104
2016	162	6	12	33	36	249	1 214	2 422

¹⁾ Kokoontumis-, opetus- ja hoitoalan rakennukset. - Byggnader för samlingslokaler samt undervisning- och vårdbyggnader.

²⁾ Vapaa-ajan asuinrakennukset, maatalousrakennukset, palo- ja pelastustoimen rakennukset, varastorakennukset sekä liikenteen ja muut rakennukset. - Fritidshus, byggnader för jordbruk och brand- och räddningsväsen samt lager- och trafikbyggnader och övriga byggnader.

Lähde: Turun rakennusvalvontatoimisto, ennakkotiedot.

Källa: Åbo byggnadsinspektionskontor, förhandsuppgifter.

3.5. ELÄVÄNÄ SYNTYNEET ÄIDIN IÄN MUKAAN 2003-2016 LEVANDE FÖDDA EFTER MODERNS ÅLDER 2003-2016

	Äidin ikä, vuotta Moderns ålder, år							Yhteensä Sammanlagt	Yleinen he- delmällisyys- luku ¹⁾ Allmänt fruktsamhets- tal ¹⁾
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49		
2003	50	298	611	485	261	62	3	1 770	39,5
2004	52	313	621	551	248	50	3	1 838	41,0
2005	63	285	639	543	252	51	2	1 835	41,2
2006	53	275	654	554	231	50	1	1 818	40,9
2007	53	306	643	580	238	43	3	1 866	42,2
2008	49	314	614	627	222	56	4	1 886	42,9
2009	42	314	642	648	240	77	5	1 968	44,8
2010	48	309	647	700	237	55	3	1 999	45,4
2011	42	249	576	699	263	56	2	1 887	42,7
2012	35	274	634	619	244	54	2	1 862	41,7
2013	45	278	563	634	281	67	-	1 868	41,5
2014	37	305	632	661	263	60	6	1 964	43,2
2015	29	297	601	669	321	47	3	1 967	42,9
2016	27	243	563	632	300	65	1	1 831	39,6

¹⁾ Elävänä syntyneet 1 000 keskiikäkiluvun 15 - 49 v. naista kohti - Levande födda per 1 000 kvinnor i åldern 15 - 49 år i medelfolkmängden.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

3.6. KUOLLEET 2003-2016 DÖDA 2003-2016

	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Sammanlagt	Siitä alle 1-vuotiaita Därav under 1 år	
				Yhteensä Sammanlagt	Poikia Gossar
2003	754	1 005	1 759	4	3
2004	773	994	1 767	3	2
2005	788	915	1 703	6	1
2006	843	927	1 770	7	6
2007	836	974	1 810	4	3
2008	827	960	1 787	5	1
2009	779	974	1 753	6	3
2010	857	961	1 818	4	3
2011	846	935	1 781	4	3
2012	861	974	1 835	7	3
2013	852	959	1 811	3	3
2014	781	984	1 765	4	3
2015	802	972	1 774	4	2
2016	825	1 005	1 830	5	4

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

4.9. VALMISTUNEET RAKENNUKSET KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUKAAN 2007-2016 FÄRDIGSTÄLLDA BYGGNADER EFTER ANVÄNDNINGSSYFTE 2007-2016

	Asuin- rakennukset Bostads- byggnader	Teollisuus- rakennukset Industri- byggnader	Liike- ja toimisto- rakennukset Affärs- och kontors- byggnader	Laitosra- kennukset ¹⁾ Anstalts- byggnader ¹⁾	Muut ²⁾ Övriga ²⁾	Yhteensä Sammanlagt
Rakennuksia, kpl - Antal byggnader, st.						
2007	322	14	8	5	184	533
2008	272	18	12	15	192	509
2009	353	19	16	24	249	661
2010	323	19	26	24	228	620
2011	369	18	28	29	213	657
2012	392	8	36	24	227	687
2013	372	23	43	22	185	645
2014	371	13	29	19	198	630
2015	308	5	22	18	189	542
2016	325	11	23	16	180	555
Tilavuus - Volym, 1 000 m ³						
2007	351	65	120	6	458	1 001
2008	241	75	44	174	202	736
2009	180	168	618	43	219	1 228
2010	266	451	31	22	599	1 369
2011	319	159	85	448	101	1 112
2012	412	13	200	79	203	907
2013	258	84	366	27	80	815
2014	299	78	135	40	93	645
2015	265	19	77	23	134	518
2016	307	35	36	20	93	491
Kerrosala - Våningsyta, 1 000 m ²						
2007	97	8	9	2	57	174
2008	66	12	10	32	35	155
2009	51	18	90	9	29	197
2010	72	28	7	5	73	185
2011	85	7	15	60	20	187
2012	116	1	31	11	36	195
2013	70	11	56	9	17	163
2014	82	10	24	14	21	151
2015	74	2	18	6	23	123
2016	81	5	6	3	19	114

¹⁾ Kokoontumis-, opetus- ja hoitoalan rakennukset. - Byggnader för samlingslokaler samt undervisning- och vårdbyggnader.

²⁾ Vapaa-ajan asuinrakennukset, maatalousrakennukset, palo- ja pelastustoimen rakennukset, varastorakennukset sekä liikenteen ja muut rakennukset. - Fritidshus, byggnader för jordbruk och brand- och räddningsväsen samt lager- och trafikbyggnader och övriga byggnader.

Lähde: Turun rakennusvalvontatoimisto, ennakkotiedot.

Källa: Åbo byggnadsinspektionskontor, förhandsuppgifter.

**4.10. VALMISTUNEET ASUNNOT TALOTYYPIN MUKAAN 2005-2016
FÄRDIGSTÄLLDA BOSTÄDER EFTER HUSTYP 2005-2016**

	Erilliset pientalot Fristående småhus	Rivi- ja ketjutalot Rad- och kedjehus	Asuinkerros- talot Flervånings- bostadshus	Muut kuin asuintalot Andra än bostadshus	Yhteensä Sammanlagt
Asunnot, kpl - Bostäder, st.					
2005	149	105	235	2	491
2006	236	114	342	22	714
2007	240	51	691	11	993
2008	171	71	379	-	621
2009	123	83	249	1	456
2010	145	41	606	-	792
2011	120	63	819	4	1 006
2012	163	131	919	-	1 213
2013	124	42	569	19	754
2014	128	76	701	83	988
2015	85	50	897	18	1 050
2016	89	125	938	11	1 163
Huoneistoala - Lägenhetsyta, m ²					
2005	22 926	8 294	15 834	158	47 212
2006	34 452	10 342	20 170	927	65 891
2007	35 682	4 870	41 165	372	82 089
2008	25 928	6 582	22 269	-	54 779
2009	19 713	5 692	12 950	59	38 414
2010	20 680	4 342	30 660	-	55 682
2011	18 940	6 441	40 742	610	66 733
2012	22 576	10 772	52 335	-	85 683
2013	19 570	3 317	31 447	817	55 151
2014	20 015	7 421	37 879	2 648	67 963
2015	13 257	4 375	44 518	4 973	67 123
2016	14 670	10 293	49 875	427	75 265

Lähde: Tilastokeskus ja vuodesta 2014 alk. Turun rakennusvalvontatoimisto, ennakkotiedot.

Källa: Statistikcentralen och fr.o.m. år 2014 Åbo byggnadsinspektionskontor, förhandsuppgifter.

4.11. ASUNTOJEN VUOKRAT 2015-2016 HYROR FÖR BOSTADSLÄGENHETER 2015-2016

	2015			2016		
	ARA ARA	Vapaa- rahoit- teiset Icke bostads- belånade	Kaikki Samtliga	ARA ARA	Vapaa- rahoit- teiset Icke bostads- belånade	Kaikki Samtliga
Vuokra, €/m ² /kk - Hyra, €/m ² /månad						
Huoneiston huoneluku - Lägenhetens rumsantal						
1 h - r	12,92	15,35	14,74	13,13	15,69	15,06
2 h - r	11,51	11,89	11,72	11,62	12,12	11,89
3+ h - r	9,99	10,35	10,17	10,09	10,64	10,36
Kaikki - Samtliga	11,18	12,68	12,05	11,30	12,96	12,27
Vuokranmuutos ¹⁾ - Hyresförändring ¹⁾ , %	1,6	3,2	2,6	1,1	2,2	1,8

¹⁾ Muutos edellisestä vuodesta. - Förändringen från föregående år.

Muist Huonelukuun ei lasketa keittiötä.
Anm. Köket räknas inte som rum.

Lähde: Tilastokeskus, vuokratilasto.
Källa: Statistikcentralen, hyresstatistik.

4.12. VANHOJEN OSAKEASUNTOJEN HINNAT JA KAUPPOJEN LUKUMÄÄRÄ 2015-2016 ¹⁾ PRISER FÖR GAMLA AKTIELÄGENHETER OCH ANTALET BOSTADSKÖP 2015-2016¹⁾

	2015	2016	2015	2016
	Asuntokauppoja - Antal bostadsköp		€/m ²	
Kaikki asunnot Samtliga bostäder	3 261	3 420	1 998	2 004

¹⁾ Tämän taulukon aineisto perustuu verohallinnon varainsiirtoveroaineistoon. - Prisstatistiken i denna tabell baserar sig på skatteförvaltningens uppgifter om överlåtelseskatten.

Muist. Taulukon hintatiedot eivät ole aineiston tuottamistavassa tehtyjen muutosten takia vertailukelpoisia edellisessä Tilastollisessa vuosikirjassa esitettyjen tietojen kanssa.

Anm. Prisuppgifterna i tabellen är inte jämförbara med de uppgifter som presenterats i den föregående Statistiska årsboken på grund av att sätten att producera material förändrats.

Lähde: Tilastokeskus, Osakeasuntojen hinnat.
Källa: Statistikcentralen, Aktiebostadspriser.

**4.13. AJORATAVERKKO JA KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄT 2011-2016
KÖRBANORNA OCH LEDERNA FÖR LÄTT TRAFIK 2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kaupungin ylläpitämän ajorataverkon kokonaispituus, km ¹⁾ -						
Den sammanlagda längden på de körbanor som staden underhåller, km ¹⁾	598	605	604 ²⁾	617	616	619
Kaupungin ylläpitämän kevyen liikenteen väyläverkon kokonaispituus, km ¹⁾ -						
Den sammanlagda längden på de leder för lätt trafik som staden underhåller, km ¹⁾	355	359	356 ²⁾	368	375	377

¹⁾ Kiinteistöliikelaitoksen ylläpitämä ajorataverkosto ja kevyen liikenteen väyläverkosto. -

Körbanorna och lederna för lätt trafik som Fastighetsaffärsverket underhåller.

²⁾ Osa Suikkilantiestä siirtynyt Liikenneviraston omistukseen ja ELY-keskuksen ylläpitämäksi ja osa Kaistisenkadusta Kaarinan ylläpitämäksi. - En del av Suikkilavägen har övergått i Trafikverkets ägo och underhålls av NTM-centralen och en del av Kaistisgatan underhålls av S:t Karins.

Lähde: Kiinteistöliikelaitos.

Källa: Fastighetsaffärsverket.

5. TYÖMARKKINAT ARBETSMARKNADEN

Työssäkäyntitilastossa tuotetaan vuosittain keskeiset väestön taloudellista tilaa ja työssäkäyntiä koskevat tiedot. Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esim. tulotiedot). Tilaston lähdeaineistoina käytetään lähinnä hallinnollisia ja muita rekisteripohjaisia tietoaaineistoja. Tuotettavia tietoja ovat mm. väestön pääasiallinen toiminta, toimiala, ammatti, ammattiasema, työpaikkojen lukumäärä, työpaikan sijainti sekä väestön ja työvoiman koulutus- ja tulotiedot.

Alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärää käytetään kuvaamaan **työpaikkojen** lukumäärää tällä alueella. Jokaisen työllisen henkilön on tällöin ajateltu muodostavan yhden työpaikan. Näin osa-aikaistakin työtä tekevä henkilö muodostaa laskennallisesti yhden työpaikan. Jos työtä esimerkiksi äitiysloman vuoksi hoitaa sijainen, saattaa vastaavasti muodostua kaksi työpaikkaa. Työpaikat voivat olla luonteeltaan myös tilapäisiä ja lyhytaikaisia.

Pääasiallinen toiminta kuvaa henkilön taloudellista toimintaa. Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla.

Työvoimaan kuuluviksi määritellään kaikki 15 - 74-vuotiaat henkilöt, jotka olivat työllisiä tai työttömiä. Työvoimaan kuuluvuus on ratkaistu eri rekistereistä saatujen tietojen perusteella. **Työlliseen työvoimaan** luetaan kaikki 18 - 74-vuotiaat henkilöt, jotka olivat vuoden viimeisellä viikolla ansiotyössä. **Työttömään työvoimaan** taas luetaan työministeriön työnhakijarekisterin mukaan vuoden viimeisenä työpäivänä työttöminä työnhakijoina olleet 15 - 74-vuotiaat henkilöt.

Työvoiman ulkopuolella oleviksi määritellään 0 - 14-vuotiaat, opiskelijat ja koululaiset, varus- ja siviilipalvelusmiehet, eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat henkilöt.

Taloudellisella huoltosuhteella kuvataan työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien suhdetta työllisiin ja se sisältää ajatuksen, että kulloinkin työssä oleva väestönosa elättää muun väestön.

Sysselsättningsstatistiken producerar årligen centrala uppgifter om befolkningens ekonomiska verksamhet och sysselsättning. Referenstidpunkt för statistiken är årets sista vecka, men statistiken omfattar också ackumulerade uppgifter för statistikåret (t.ex. uppgifter om inkomster). Som källmaterial för statistiken används företrädesvis administrativa register och andra registerbaserade datamaterial. De uppgifter som produceras gäller bl.a. befolkningens huvudsakliga verksamhet, näringsgren, yrke, yrkesställning, antalet arbetsplatser, arbetsplatsens läge samt uppgifter om befolkningens och arbetskraftens utbildning och inkomster.

Antalet personer som arbetar inom ett område används som ett mått på antalet **arbetsplatser** inom området. Varje sysselsatt person anses då motsvara en arbetsplats. På så sätt bildar också deltidsarbetande personer en arbetsplats. Ifall ett arbete p.g.a. moderskapsledighet sköts av en vikarie uppstår också två arbetsplatser. Arbetsplatserna kan också vara tillfälliga och av kortvarig natur.

Begreppet **huvudsaklig verksamhet** avser arten av en persons ekonomiska verksamhet. Befolkningen indelas i personer som tillhör arbetskraften och sådana som står utanför arbetskraften. Klassificeringen bygger på uppgifter om personens verksamhet under den sista veckan av året.

Till arbetskraften hör 15 - 74-åringar som var sysselsatta eller arbetslösa. Arbetskraftstillhörigheten har avgjorts på basis av uppgifterna från olika register. **Till den sysselsatta arbetskraften** hör 18 - 74-åriga personer som under den ifrågavarande veckan definierats som sysselsatta. **Till de arbetslösa** hör 15 - 74-åriga personer som enligt Arbetsministeriets register över arbetssökande är arbetslösa arbetssökande den sista arbetsdagen under året.

Personer som står **utanför arbetskraften** består av 0-14-åringar, studerande och skolelever, pensionärer, beväringar och civiltjänstepliktiga samt övriga utanför arbetskraften.

Begreppet **ekonomisk försörjningskvot** avser de personer som inte hör till arbetskraften eller är arbetslösa per sysselsatta personer. Det innehåller tanken, att den andel av befolkningen som är sysselsatt vid en given tidpunkt försörjer dem som inte deltar i arbetslivet.

5.1. TYÖPAIKAT (ALUEELLA TYÖSSÄKÄYVÄT) TOIMIALAN MUKAAN 2013-2015 ARBETSPLATSER (INOM OMRÅDET ARBETANDE) EFTER NÄRINGSGRN 2013-2015

A. Työpaikat toimialan mukaan Turussa 2013-2015 Arbetsplatser i Åbo efter näringsgren 2013-2015

	2013	2014	2015
Toimialaluokitus (TOL 2008)			
Näringsgrensindelning (NI 2008)			
A Maa-, metsä- ja kalatalous - Jordbruk, skogsbruk och fiske	371	356	365
B Kaivostoiminta ja louhinta - Utvinning av mineral	18	11	5
C Teollisuus - Tillverkning	10 112	9 403	9 787
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto; jäähdytysliiketoiminta - Försörjning av el, gas, värme och kyla	209	233	221
E Vesi-, viemäri-, jätevesi- ja jätehuolto - Vattenförsörjning, avloppsrening och avfallshantering	438	440	383
36 Veden otto, puhdistus ja jakelu - Vattenförsörjning	104	106	97
37 Viemäri- ja jätevesihuolto - Avloppsrening	18	21	18
38 Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys - Avfallshantering; återvinning	283	278	233
39 Maaperän ja vesistöjen kunnostus ym. - Sanering, efterbehandling av jord och vatten m.m.	33	35	35
F Rakentaminen - Byggsamhet	5 028	4 769	4 808
41 Talonrakentaminen - Byggnad av hus	1 889	1 741	1 838
42 Maa- ja vesirakentaminen - Anläggningsarbeten	714	683	612
43 Erikoistunut rakennustoiminta - Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet	2 425	2 345	2 358
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajon. ym. korjaus - Parti- och detaljhandel; reparation av motorfordon m.m.	10 527	10 009	10 220
45 Moottoriajon. ym. kauppa sekä korjaus - Handel samt reparation av motorfordon m.m.	1 211	1 197	1 220
46 Tukku- ja vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ym. kauppa) - Partihandel utom med motorfordon m.m.	3 240	3 053	3 110
47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajon. ym. kauppa) - Detaljhandel utom med motorfordon m.m.	6 076	5 759	5 890
H Kuljetus ja varastointi - Transport och magasinering	6 215	6 167	5 935
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus - Landtransport och transport i rörsystem	2 426	2 379	2 397
50 Vesiliikenne - Sjötransport	1 369	1 467	1 408
51 Ilmaliikenne - Lufttransport	5	2	0
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta - Magasinering och stödtjänster till transport	1 353	1 187	1 069
53 Posti- ja kuriiritoiminta - Post- och kurirverksamhet	1 062	1 132	1 061
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta - Hotell- och restaurangverksamhet	3 668	3 809	3 908
55 Majoitus - Hotell- och logiverksamhet	512	487	432
56 Ravitsemistoiminta - Restaurang-, catering- och barverksamhet	3 156	3 322	3 476
J Informaatio ja viestintä - Informations- och kommunikationsverksamhet	3 668	3 792	3 745
58 Kustannustoiminta - Förlagsverksamhet	574	611	630
59 Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen - Film-, video- och tv-programverksamhet, ljudinspelningar och fonogramutgivning	91	107	105
60 Radio- ja televisiotuotanto - Planering och sändning av program	108	113	109
61 Televiestintä - Telekommunikation	404	448	459
62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta - IT-tjänster	2 121	2 087	2 141
63 Tietopalvelutoiminta - Informationstjänster	370	426	301
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta - Finans- och försäkringsverksamhet	2 203	2 205	2 199
64 Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta) - Finansförmedling utom försäkring och pensionsfondsverksamhet	866	922	802
65 Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus) - Försäkring, återförsäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförsäkring	1 195	1 156	1 256
66 Rahoitusta ja vakuuttamista palv. toim. - Stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring	142	127	141
L Kiinteistöalan toiminta - Fastighetsverksamhet	1 098	1 123	1 175

M	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta - Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	6 406	6 380	6 613
69	Lakiasiaain- ja laskentatoimien palvelut - Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet	1 233	1 273	1 237
70	Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi - Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag	585	554	517
71	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi - Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys	2 411	2 391	2 697
72	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen - Vetenskaplig forskning och utveckling	644	697	615
73	Mainostoiminta ja markkinatutkimus - Reklam och marknadsundersökning	741	689	693
74	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle - Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	741	681	745
75	Eläinlääkintäpalvelut - Veterinärverksamhet	51	95	109
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta - Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	7 367	7 323	7 459
77	Vuokraus- ja leasingtoiminta - Uthyrning och leasing	218	198	219
78	Työllistämistoiminta - Arbetsförmedling, bemanning m.m.	2 381	2 172	2 437
79	Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varaupalvelut - Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster	134	140	113
80	Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut - Säkerhets- och bevakningsverksamhet	617	589	597
81	Kiinteistön- ja maiseinhoito - Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönyrt	2 985	3 120	3 004
82	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle - Kontorstjänster och andra företagstjänster	1 026	1 096	1 081
	Muu hallinto- ja tukipalvelutoim. - Annan verks. inom uthyrning, fastighetsservice m.m.	6	8	8
O	Julkisen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus - Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	5 507	5 469	5 531
P	Koulutus - Utbildning	8 495	8 194	8 045
Q	Terveys- ja sosiaalipalvelut - Vård och omsorg; sociala tjänster	18 173	18 345	18 965
86	Terveyspalvelut - Hälsa- och sjukvård	10 004	10 475	10 811
87	Sosiaalihuollon laitospalvelut - Vård och omsorg med boende	3 651	3 716	3 689
88	Sosiaalihuollon avopalvelut - Öppna sociala insatser	4 518	4 154	4 465
R	Taiteet, viihde ja virkistys - Kultur, nöje och fritid	2 025	1 963	2 032
90	Kulttuuri- ja viihdetoiminta - Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet	587	498	513
91	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ym. toiminta - Biblioteks-, arkiv- och museiverks. m.m.	593	629	658
92	Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut - Spel- och vadhållningsverksamhet	118	116	116
93	Urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut - Sport-, fritids- och nöjesverksamhet	727	720	745
	Muu taiteet, viihde ja virkistys - Annan verksamhet inom kultur, nöje och fritid	0	0	0
S	Muu palvelutoiminta - Annan serviceverksamhet	2 801	2 765	2 682
94	Järjestöjen toiminta - Intressebevakning; religiös verksamhet	1 452	1 391	1 309
95	Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus - Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar	193	192	179
96	Muut henkilökohtaiset palvelut - Andra konsumenttjänster	1 156	1 182	1 194
T	Kotitalouksien toiminta työnantajana ym. - Förfärsarbete i hushåll m.m.	168	295	428
U	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta - Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	1	1	0
X	Tuntematon - Okänd	703	894	915
	Yhteensä - Sammanlagt	95 201	93 946	95 421

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.

Källa: Statistikcentralen, Syssestättningsstatistiken.

B. Työpaikat toimialan mukaan Turun seutukunnassa ¹⁾ 2013-2015
Arbetsplatser i Åbo ekonomiska region ¹⁾ efter näringsgren 2013-2015

	2013	2014	2015
Toimialaluokitus (TOL 2008)			
Näringsgrensindelning (NI 2008)			
A Maa-, metsä- ja kalatalous - Jordbruk, skogsbruk och fiske	2 002	1 900	1 859
B Kaivostoiminta ja louhinta - Utvinning av mineral	59	51	48
C Teollisuus - Tillverkning	17 203	16 832	16 850
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto; jäähdytysliiketoiminta - Försörjning av el, gas, värme och kyla	385	299	282
E Vesi-, viemäri-, jätevesi- ja jätehuolto - Vattenförsörjning, avloppsrening och avfallshantering	555	591	518
36 Veden otto, puhdistus ja jakelu - Vattenförsörjning	142	167	159
37 Viemäri- ja jätevesihuolto - Avloppsrening	33	43	40
38 Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys - Avfallshantering; återvinning	342	341	272
39 Maaperän ja vesistöjen kunnostus ym. - Sanering, efterbehandling av jord och vatten m.m.	38	40	47
F Rakentaminen - Byggverksamhet	9 188	8 862	9 041
41 Talonrakentaminen - Byggnad av hus	3 205	3 076	3 264
42 Maa- ja vesirakentaminen - Anläggningsarbeten	1 179	1 114	1 036
43 Erikoistunut rakennustoiminta - Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet	4 804	4 672	4 741
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajon. ym. korjaus - Parti- och detaljhandel; reparation av motorfordon m.m.	16 838	16 109	16 176
45 Moottoriajon. ym. kauppa sekä korjaus - Handel samt reparation av motorfordon m.m.	2 393	2 364	2 326
46 Tukku- ja vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ym. kauppa) - Partihandel utom med motorfordon m.m.	4 752	4 555	4 554
47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajon. ym. kauppa) - Detaljhandel utom med motorfordon m.m.	9 693	9 190	9 296
H Kuljetus ja varastointi - Transport och magasinering	8 931	8 680	8 484
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus - Landtransport och transport i rörsystem	4 270	4 174	4 137
50 Vesiliikenne - Sjötransport	1 579	1 656	1 597
51 Ilmaliikenne - Lufttransport	5	2	0
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta - Magasinering och stödtjänster till transport	1 655	1 493	1 284
53 Posti- ja kuriiritoiminta - Post- och kurirverksamhet	1 422	1 355	1 466
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta - Hotell- och restaurangverksamhet	4 839	5 114	5 173
55 Majoitus - Hotell- och logiverksamhet	716	677	616
56 Ravitsemistoiminta - Restaurang-, catering- och barverksamhet	4 123	4 437	4 557
J Informaatio ja viestintä - Informations- och kommunikationsverksamhet	4 001	4 073	4 042
58 Kustannustoiminta - Förlagsverksamhet	640	661	688
59 Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen - Film-, video- och tv-programverksamhet, ljudinspelningar och fonogramutgivning	99	116	121
60 Radio- ja televisiotuotanto - Planering och sändning av program	108	116	109
61 Televiestintä - Telekommunikation	473	478	506
62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta - IT-tjänster	2 293	2 262	2 300
63 Tietopalvelutoiminta - Informationstjänster	388	440	318
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta - Finans- och försäkringsverksamhet	2 646	2 619	2 626
64 Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta) - Finansförmedling utom försäkring och pensionsfondsverksamhet	1 229	1 246	1 136
65 Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus) - Försäkring, återförsäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförsäkring	1 244	1 212	1 318
66 Rahoitusta ja vakuuttamista palv. toim. - Stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring	173	161	172
L Kiinteistöalan toiminta - Fastighetsverksamhet	1 426	1 451	1 580
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta - Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	8 686	8 277	8 337
69 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut - Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet	1 506	1 530	1 496
70 Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi - Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag	756	722	712

71	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi - Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys	3 734	3 363	3 503
72	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen - Vetenskaplig forskning och utveckling	835	881	762
73	Mainostoiminta ja markkinatutkimus - Reklam och marknadsundersökning	840	784	788
74	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle - Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	914	866	915
75	Eläinlääkintäpalvelut - Veterinärverksamhet	101	131	161
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta - Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	9 986	9 926	10 148
77	Vuokraus- ja leasingtoiminta - Uthyrning och leasing	262	252	298
78	Työllistämistoiminta - Arbetsförmedling, bemanning m.m.	3 261	3 076	3 411
79	Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varaupalvelut - Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster	174	176	142
80	Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut - Säkerhets- och bevakningsverksamhet	686	651	680
81	Kiinteistön- ja maisemanhoito - Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor	4 489	4 586	4 453
82	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle - Kontorstjänster och andra företagstjänster	1 106	1 175	1 153
	Muu hallinto- ja tukipalvelutoim. - Annan verks. inom uthyrning, fastighetsservice m.m.	8	10	11
O	Julkisen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus - Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	6 451	6 478	6 373
P	Koulutus - Utbildning	11 083	10 783	10 599
Q	Terveys- ja sosiaalipalvelut - Vård och omsorg; sociala tjänster	25 518	25 771	25 976
86	Terveyspalvelut - Hälsa- och sjukvård	12 479	12 928	12 739
87	Sosiaalihuollon laitospalvelut - Vård och omsorg med boende	5 634	5 754	5 841
88	Sosiaalihuollon avopalvelut - Öppna sociala insatser	7 405	7 089	7 396
R	Taiteet, viihde ja virkistys - Kultur, nöje och fritid	2 705	2 661	2 520
90	Kulttuuri- ja viihdetoiminta - Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet	649	550	563
91	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ym. toiminta - Biblioteks-, arkiv- och museiverksamhet m.m.	706	761	774
92	Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut - Spel- och vadhållningsverksamhet	122	121	122
93	Urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut - Sport-, fritids- och nöjesverksamhet	1 227	1 229	1 060
	Muu taiteet, viihde ja virkistys - Annan verksamhet inom kultur, nöje och fritid	1	0	1
S	Muu palvelutoiminta - Annan serviceverksamhet	3 844	3 736	3 619
94	Järjestöjen toiminta - Interessebevakning; religiös verksamhet	1 964	1 878	1 782
95	Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus - Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar	246	219	209
96	Muut henkilökohtaiset palvelut - Andra konsumenttjänster	1 634	1 639	1 628
T	Kotitalouksien toiminta työnantajana ym. - Förvärvsarbete i hushåll m.m.	269	426	616
U	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta - Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	1	1	0
X	Tuntematon - Okänd	1 311	1 555	1 604
	Yhteensä - Sammanlagt	137 927	136 195	136 471

¹⁾ Vuoden 2017 alueluokituksen mukaan - Enligt områdesindelning 2017.

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.

Källa: Statistikcentralen, Sysselsättningsstatistiken.

**5.2. TYÖPAIKKAOMAVARAISUUS¹⁾ TURUSSA, TURUN SEUTUKUNNASSA, HELSINGISSÄ, ESPOOSSA, OULUSSA, TAMPEREELLA JA VANTAALLA 2010-2015
ARBETSPLATSSUFFICIENSEN¹⁾ I ÅBO, ÅBO EKONOMISKA REGION, HELSINGFORS, ESBO, ULEÅBORG, TAMMERFORS OCH VANDA 2010-2015**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Turku - Åbo	122,7	123,1	124,2	123,3	123,3	124,2
Turun seutukunta - Åbo ekonomiska region	99,7	99,8	100,3	100,3	100,4	100,6
Helsinki - Helsingfors	131,2	130,8	130,1	129,0	128,8	128,3
Espoo - Esbo	96,4	96,5	96,0	96,0	94,3	92,6
Oulu - Uleåborg	105,8	105,6	105,4	105,4	105,6	104,8
Tampere - Tammerfors	123,4	123,1	123,5	123,3	123,3	122,8
Vantaa - Vanda	104,4	104,6	105,1	105,8	107,5	109,4

¹⁾ Alueella työssäkäyvien (=työpaikkojen) suhde alueella asuvaan (18+ - vuotiaaseen) työlliseen työvoimaan, ks. taulun 5.3. viite. - De inom området arbetandes (= arbetsplatser) relation till den sysselsatta arbetskraften som bor inom området, se hänvisning vid tabell 5.3.

Muist. Vuoden 2017 alueluokituksen mukaan. - Anm. Enligt områdesindelning 2017.

Lähde: Tilastokeskus, Kaupunki- ja seutuindikaattorit.

Källa: Statistikcentralen, Stads- och regionsindikatorerna.

**5.3. TYÖLLISYYSASTE¹⁾ TURUSSA, TURUN SEUTUKUNNASSA, HELSINGISSÄ, ESPOOSSA, OULUSSA, TAMPEREELLA JA VANTAALLA 2010-2015
SYSSELSÄTTNINGSGRAD¹⁾ I ÅBO, ÅBO EKONOMISKA REGION, HELSINGFORS, ESBO, ULEÅBORG TAMMERFORS OCH VANDA 2010-2015**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Turku - Åbo	65,0	65,9	65,5	64,5	63,3	63,4
Turun seutukunta - Åbo ekonomiska region	68,8	70,0	69,6	68,4	67,4	67,3
Helsinki - Helsingfors	71,4	72,0	71,7	70,7	69,7	69,5
Espoo - Esbo	75,6	76,2	75,7	74,4	73,5	72,9
Oulu - Uleåborg	65,7	66,5	65,5	64,4	63,5	63,6
Tampere - Tammerfors	65,4	66,7	66,1	64,5	64,0	63,4
Vantaa - Vanda	75,1	75,8	75,5	74,3	73,3	72,6

¹⁾ Tässä aikasarjassa 18-64 -vuotiaiden työllisten osuus samanikäisestä väestöstä, koska v:n 2005 alusta lähtien työeläke-vakuutuksen piiriin kuuluvat 18-68 -vuotiaat, kun aiemmin vakuutusvelvollisuus alkoi jo 14-vuotiaana. Virallinen työllisyysaste lasketaan 15-64 -vuotiaista. - I denna tidserie andelen sysselsatta personer i åldern 18-64 år, i relation till den totala befolkningen i samma åldersgrupp, eftersom arbetspensionen fr.o.m. år 2005 omfattar personer i åldern 18-68 år. Tidigare började försäkringsskyldigheten redan vid 14 år. Den officiella sysselsättningsgraden anger den procentuella andelen sysselsatta personer i åldern 15-64 år i relation till den totala befolkningen i samma åldersgrupp.

Muist. Vuoden 2017 alueluokituksen mukaan. - Anm. Enligt områdesindelning 2017.

Lähde: Tilastokeskus, Kaupunki- ja seutuindikaattorit.

Källa: Statistikcentralen, Stads- och regionsindikatorerna.

**5.4. TALOUDELLINEN HUOLTOSUHDE¹⁾ TURUSSA, TURUN SEUTUKUNNASSA, ESPOOSSA, HELSINGISSÄ, OULUSSA, TAMPEREELLA JA VANTAALLA 2010-2015
DEN EKONOMISKA FÖRSÖRJNINGSKVOTEN¹⁾ I ÅBO, ÅBO EKONOMISKA REGION, ESBO, HELSINGFORS, ULEÅBORG, TAMMERFORS OCH VANDA 2010-2015**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Turku - Åbo	1,31	1,29	1,31	1,36	1,41	1,42
Turun seutukunta - Åbo ekonomiska region	1,26	1,24	1,26	1,32	1,36	1,38
Espoo - Esbo	1,02	1,01	1,03	1,08	1,12	1,15
Helsinki - Helsingfors	1,02	1,02	1,03	1,07	1,11	1,12
Oulu - Uleåborg	1,35	1,33	1,38	1,43	1,47	1,48
Tampere - Tammerfors	1,26	1,23	1,26	1,33	1,36	1,39
Vantaa - Vanda	1,01	1,00	1,02	1,07	1,11	1,14

¹⁾ Taloudellisella huoltosuhteella tarkoitetaan työvoiman ulkopuolisen väestön ja työttömien suhdetta työllisiin. - Med ekonomisk försörjningskvot avses relationen mellan dem som står utanför arbetskraften jämfört de arbetslösa och de sysselsatta.

Muist. Vuoden 2017 alueluokituksen mukaan. - Anm. Enligt områdesindelning 2017.

Lähde: Tilastokeskus, Kaupunki- ja seutuindikaattorit.

Källa: Statistikcentralen, Stads- och regionsindikatorerna.

**5.5. VÄESTÖ PÄÄASIALLISEN TOIMINNAN MUKAAN 2013-2015
BEFOLKNINGEN EFTER HUVUDSAKLIG VERKSAMHET 2013-2015**

Pääasiallinen toiminta Huvudsaklig verksamhet	2013		2014		2015	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Työvoimaan kuuluvia - Tillhör arbetskraften	91 005	50,0	91 542	49,8	92 660	49,8
Työlliset - Sysselsatta	77 215	42,4	76 174	41,4	76 830	41,3
Työttömät - Arbetslösa	13 790	7,6	15 368	8,4	15 830	8,5
Työvoiman ulkopuolella - Utanför arbetskraften	91 067	50,0	92 282	50,2	93 248	50,2
0 - 14-vuotiaat - 0 - 14-åringar	23 294	12,8	23 633	12,9	23 961	12,9
Opiskelijat, koululaiset - Studerande, skolelever	17 409	9,6	17 846	9,7	17 908	9,6
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet - Beväringar, civiltjänstpliktiga	358	0,2	346	0,2	270	0,1
Eläkeläiset - Pensionärer	43 691	24,0	44 143	24,0	44 704	24,0
Muut ¹⁾ - Övriga ¹⁾	6 315	3,5	6 314	3,4	6 405	3,4
Koko väestö - Hela befolkningen	182 072	100	183 824	100	185 908	100

¹⁾ Kotitaloustyötä tekevät ym. - I hushållsarbete mm.

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto.

Källa: Statistikcentralen, sysselsättningsstatistik.

5.6. TURKULAISET TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT 1990-2016
ARBETSLÖSA ARBETSSÖKANDE I ÅBO 1990-2016

	Työttömät työnhakijat ¹⁾ Arbetslösa arbetssökande ¹⁾	Työttömyys- aste Relat. arbets- löshetstal, %		Työttömät työnhakijat ¹⁾ Arbetslösa arbetssökande ¹⁾	Työttömyys- aste Relat. arbets- löshetstal, %
1990	3 461	4,2	2004	11 313	13,1
1991	7 702	9,4	2005	10 450	12,1
1992	12 569	15,5	2006	9 226■ ²⁾	10,6■ ²⁾
1993	17 090	21,4	2007	8 131■ ²⁾	9,4
1994	17 650	22,1	2008	7 805■ ²⁾	9,0■ ²⁾
1995	16 530	21,3	2009	10 092■ ²⁾	11,5■ ²⁾
1996	15 504	19,9	2010	11 356■ ²⁾	12,8■ ²⁾
1997	14 468	18,5	2011	11 068	12,6
1998	14 275	18,3	2012	11 390	12,9
1999	14 064	17,4	2013	12 936	14,5
2000	13 203	15,7	2014	14 211	15,8
2001	11 786	13,7	2015	15 258	16,8
2002	11 900	13,8	2016	15 169	16,6
2003	11 193	12,8			

¹⁾ Vuosikeskiarvot henk. koht. lomautetut ml. - Årsmedeltal inkl. personligen permitterade.

²⁾ Lukuja on korjattu, koska työvoimahallinto on muuttanut takautuvasti tietojään. - Siffrorna har korriigerats eftersom arbetskraftsförvaltningen retroaktivt har ändrat sina uppgifter.

Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Källa: NTM-centralen i Egentliga Finland.

5.7. KAUPUNGIN PALVELUKSESSA OLEVAN HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ 2015-2016 ¹⁾ STADENS PERSONAL 2015-2016 ¹⁾

	Työvoima yhteensä, henkilötyövuosia Arbetskraft inalles, årsverken
2016	
Keskusvaalilautakunta - Centralvalnämnden	1,1
Revisiotoimisto - Revisionsbyrån	4,2
Konsernihallinto ja palvelukeskukset - Koncernförvaltningen och servicecentralerna	825,3
Varsinais-Suomen pelastuslaitos - Egentliga Finlands räddningsverk	537,0
Hyvinvointitoimiala - Valfärdssektorn	4 582,2
Sivistystoimiala - Bildningssektorn	3 671,7
Vapaa-aikatoimiala - Fritidssektorn	609,0
Ympäristötoimiala - Miljösektorn	168,0
Turun vesiliikelaitos - Åbo vattenaffärsverk	72,3
Kiinteistötoimiala - Fastighetssektorn	211,8
Yhteensä - Summa	10 682,6 ²⁾
2015	10 692,7 ²⁾

¹⁾ Tiedot on esitetty henkilötyövuosina (htv) ja ne sisältävät myös työllistetyt ja harjoittelijat. - Uppgifterna om antalet anställda presenteras i form av antal årsverken, och de innefattar också de sysselsättningsanställda och praktikanterna.

²⁾ Turun seudun Kehittämiskeskuksen toiminta luovutettiin Turku Science Park Oy:lle 1.7.2016 ja Hankinta- ja logistiikkakeskuksen varastointi- ja logistiikkatoiminnot Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirille 1.4.2016 (20 henkilöä). Kun organisaatiomuutokset huomioidaan, kasvoi henkilötyövuosien määrä 16,5:llä. Tarkempia tietoja Turun kaupungin henkilöstöstä ja eri vuosia koskevien tietojen vertailukelpoisuudesta, ks. Turun kaupungin henkilöstöraportit. - Verksamheten vid Åboregionens Utvecklingscentral överläts till Turku Science Park Oy 1.7.2016 och lagrings- och logistikfunktionerna vid Upphandlings- och logistikcentralen överläts till Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt 1.4.2016 (20 personer). Med beaktande av organisationsförändringarna ökade antalet årsverken med 16,5. Mer detaljerad information om Åbo stads personal och möjligheten att jämföra uppgifterna för olika år finns i Åbo stads personalrapporter.

Muist. Henkilöstön määrää koskevat luvut sisältävät kaupungin toimialojen ja laitosten henkilöstön mutta eivät konserniyhtiöitä. Luvuissa on toisaalta mukana maakunnallisesti toimiva V-S:n pelastuslaitos. Koska kuntien organisaatorakenteita muutetaan ja ne vaihtelevat merkittävästi kunnittain, tulee rakenne-erot huomioida henkilöstömääriä koskevia ajallisia ja kuntien välisiä vertailuja tehtäessä.

Anm. Siffrorna för antalet anställda innefattar personalen vid stadens sektorer och inrättningar, men inte koncernbolagen. Siffrorna innefattar å andra sidan Egentliga Finlands räddningsverk, vars verksamhet omfattar hela landskapet. Organisationsstrukturerna i kommunerna ändras och de varierar i hög grad i olika kommuner, och därför bör skillnaderna i strukturen beaktas vid tidsmässiga och kommunspecifika jämförelser av antalet anställda.

Lähde: Konsernihallinto, Strateginen HR.

Källa: Koncernförvaltningen, Strategiskt HR.

6. ELINKEINOTOIMINTA: TEOLLISUUS, ENERGIA- JA VESIHUOLTO, MAJOITUS JA YRITYSTEN TOIMIPAIKAT NÄRINGSVERKSAMHETEN: INDUSTRI, ENERGI- OCH VATTENFÖRSÖRJNING, HÄRBÄRGERINGSVERKSAMHET OCH FÖRETAGENS ARBETSSTÄLLEN

Tilastokeskuksen **yritys- ja toimipaikkarekisteri** kattaa kaikki yritykset, yhteisöt (myös julkisyhteisöt) ja yksityiset elinkeinonharjoittajat, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia, työnantaja tai kuuluvat ennakkoperintärekisteriin.

Tilastokeskus on uudistanut vuodesta 2013 alkaen yritystilastojen tuotantoaan. Keskeisten yritystilastojen tuotannossa hyödynnetään jatkossa entistä enemmän yritysrekisteriä. Uudistus voi aiheuttaa katkoksia aikasarjoihin (ks. taulukko 6.1).

Alueellinen yritystoimintatilasto sisältää tietoja Suomessa toimivien yritysten toimipaikoista toimialoittain ja alueittain.

Tilastoja laadittaessa yhdistetään **teollisuuteen** varsinaisen teollisuustoiminnan lisäksi mineraalien kaivu sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuolto.

Tilaston perusyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön **toimipaikka**. Toimipaikalla tarkoitetaan taloudellista yksikköä, jossa saman omistajuuden tai valvonnan alaisuudessa harjoitetaan mahdollisimman samanlaisten tavaroiden ja palvelusten tuotantoa tavallisimmin yhdellä sijaintipaikalla. Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen/monitoimialainen yritys).

Toimipaikan **toimialaksi** määritellään se, mille toimialalle suurin osa yksikön arvonlisäyksestä eli jalostusarvosta tuotetaan.

Statistikcentralens **företags- och arbetsställeregister** täcker alla företag, sammanslutningar (också den offentliga sektorn) och privata näringsidkare som är mervärdesskattskyldiga, arbetsgivare eller som ingår i förskottsuppbördsregistret.

Statistikcentralen har reviderat produktionen av företagsstatistik fr.o.m. år 2013. Inom produktionen av de centrala statistikgrenarna inom företagsstatistik utnyttjar man i fortsättningen allt oftare företagsregister. Revideringen kan eventuellt medföra avbrott i tidsserierna (se tabellen 6.1.)

Statistiken över regional företagsverksamhet innehåller uppgifter om arbetsställen hos företag i Finland fördelade på näringsgren och område.

Då statistiken uppgörs brukar brytning av mineraliska produkter samt el-, gas- och vattenförsörjning fogas till **industrin**.

Den statistiska enheten är företagets **arbetsställe** eller arbetsstället i en annan enhet som bedriver ekonomisk verksamhet. Med arbetsställe avses en ekonomisk enhet, vid vilken man under samma ägare eller kontroll, vanligtvis på ett ställe framställer varor eller tjänster av så likadan typ som möjligt. Ett företag kan i sig utgöra ett arbetsställe (företag med ett arbetsställe), men arbetsstället kan också vara en klart avgränsbar del av ett företag (företag med flera arbetsställen/företag som täcker flera näringsgrenar).

Som **näringsgren** för arbetsstället fastställs den sektor där största delen av enhetens förädlingsvärde produceras.

**6.1. TEOLLISUUSTOIMINTA 2010-2015
DEN INDUSTRIELLA VERKSAMHETEN 2010-2015**

**A. Yleiskatsaus 2010-2015
Översikt 2010-2015**

Toimipaik- kojen luku	Palkatun henkilöstön lkm	Yrittäjien lkm	Henkilöstö yht. Personal	Tuotannon bruttoarvo	Tuotannon jalostusarvo	Liikevaihto Omsättning	Investoinnit Investeringar
Antalet arbets- ställen	Antalet anställda	företagare	sammanlagt	Produktio- nens bruttovärde	Föräd- lings- värde		
Milj. €							
2010	693	10 649	169	10 818	2 532	998	2 680
2011	665	9 461	168	9 629	2 419	1 071	2 665
2012	644	9 394	157	9 551	2 855	1 229	3 054
2013
2014	697	9 787	168	9 955	3 070	1 220	3 210
2015	685	9 814	146	9 960	3 394	1 387	3 526

**B. Tuotannon arvo 2014-2015
Produktionens värde 2014-2015**

Toimiala ¹⁾ - Näringsgren ¹⁾	2014		2015	
	Tuotannon bruttoarvo	Jalostus- arvo	Tuotannon bruttoarvo	Jalostus- arvo
	Produktio- nens bruttovärde	Föräd- lings- värde	Produktio- nens bruttovärde	Föräd- lings- värde
Milj. €				
C Teollisuus - Tillverkning	2 798	1 097	3 109	1 283
10-11 Elintarviketeollisuus - Livsmedelsindustri	368	105	397	120
13-15 Tekstiilien, vaatteiden ym. valm. - Tillverkning av textiler, kläder mm.	12	5	9	5
16-17 Sahatavaran ym. valmistus; paperin ym. valmistus - Tillverkning av trä mm.; papperstillverkning mm.	25	6	17	4
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen - Grafisk produktion och reprod. av inspeln.	121	49	110	48
19-20 Kemikaalien ja kemiallisten tuott. ym. valm. - Tillverkning av kemikalier och kemiska prod. mm.	217	119	237	143
21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valm. - Tillverkn. av farmaceutiska basprod. och läkemedel	772	544	787	559
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus - Tillverkning av gummi- och plastvaror	27	9	24	9
23 Muiden ei-metallisten mineraalituott. valm. - Tillverkn. av andra icke-metalliska mineralprod.	48	12	34	9
24-25 Metallien ja metallituotteiden jalostus - Stål- och metallframst., tillverkning av metallvaror	178	59	163	57
26 Tietokoneiden ja elektr. laitteiden ym. valm. - Tillverkning av datorer, elektronikvaror mm.	35	15	38	13
27 Sähkölaitteiden valmistus - Tillverkning av elapparatur	23	7	24	8

Jatk. - Forts.

Toimiala ¹⁾ - Näringsgren ¹⁾	2014		2015	
	Tuotannon bruttoarvo Produktio- nens bruttovärde	Jalostus- arvo Föräd- lings- värde	Tuotannon bruttoarvo Produktio- nens bruttovärde	Jalostus- arvo Föräd- lings- värde
Milj. €				
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus - Tillverkning av övriga maskiner	398	70	534	144
29-30 Mootoriajoneuvojen ym. valm.; muiden kulkuneuvojen valm. - Tillverkn. av motorfordon mm.; tillverkn. av andra transportmede	497	63	627	121
31 Huonekalujen valmistus - Tillverkning av möbler	28	11	22	8
32 Muu valmistus - Annan tillverkning	15	7	18	9
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus - Reparation och installation av maskiner och apparater	33	15	65	26
D Sähkö-, kaasu-, lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta - Försörjning av el, gas, värme och kyla	86	48	118	44
E Vesi-, viemäri-, jätevesi- ja jätehuolto sekä muu ympäristön puhtaanapito - Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering	187	75	167	59
36-37 Vesi-, viemäri-, jätevesihuolto - Vattenförsörjning, avloppsrening	79	35	77	35
38-39 Jätteen käsittely; kierrätys; maaperän kunnostus ym. - Avfallshantering; återvinning; sanering av jord mm.	107	39	90	24
C+D+E Teollisuus yhteensä - Industrin inalles	3 070	1 220	3 394	1 387

¹⁾Toimialaluokitus (TOL) 2008. - Näringsgrensindelningen (NI) 2008.

Muist. Toimialan B, kaivostoiminta ja louhinta, luvut eivät ole mukana teollisuuden tiedoissa. Tämän vaikutus kokonais-
lukuihin on kuitenkin hyvin vähäinen.

Anm. Siffrorna för branschen B, gruvverksamhet och brytning, är inte med i industrins uppgifter. Det påverkar ändå
i mycket liten grad totalsiffrorna.

**C. Toimipaikat ja henkilökunta 2014-2015
Arbetsställen och personal 2014-2015**

Toimiala ¹⁾ - Näringsgren ¹⁾	2014		2015	
	Toimi- paikkojen luku Antalet arbetsställen	Henkilöstö yht. Personal sammanslagt	Toimi- paikkojen luku Antalet arbetsställen	Henkilöstö yht. Personal sammanslagt
C Teollisuus - Tillverkning	649	9 308	634	9 346
10-11 Elintarviketeollisuus - Livsmedelsindustri	66	1 204	58	1 095
13-15 Tekstiilien, vaatteiden ym. valm. - Tillverkning av textiler, kläder mm.	80	127	77	116
16-17 Sahatavaran ym. valmistus; paperin ym. valmistus - Tillverkning av trä mm.; papperstillverkning mm.	25	115	24	88
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen - Grafisk produktion och reprod. av inspln.	34	647	38	577
19-20 Kemikaalien ja kemiallisten tuott. ym. valm. - Tillverkning av kemikalier och kemiska prod. mm.	19	893	15	872
21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valm. - Tillverkn. av farmaceutiska basprod. och läkemedel	8	1 488	9	1 367
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus - Tillverkning av gummi- och plastvaror	13	163	12	155
23 Muiden ei-metallisten mineraalituott. valm. - Tillverkn. av andra icke-metalliska mineralprod.	29	271	25	171
24-25 Metallien ja metallituotteiden jalostus - Stål- och metallframst., tillverkning av metallvaror	113	974	104	937
26 Tietokoneiden ja elektr. laitteiden ym. valm. - Tillverkning av datorer, elektronikvaror mm.	25	199	27	211
27 Sähkölaitteiden valmistus - Tillverkning av elapparatur	16	146	17	159
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus - Tillverkning av övriga maskiner	24	1 226	28	1 219
29-30 Moottoriajoneuvojen ym. valm.; muiden kulkuneuvojen valm. - Tillverkn. av motorfordon mm.; tillverkn. av andra transportmedel	26	1 263	31	1 598
31 Huonekalujen valmistus - Tillverkning av möbler	33	185	27	164
32 Muu valmistus - Annan tillverkning	67	145	66	138
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus - Reparation och installation av maskiner och apparater	71	262	76	479
D Sähkö-, kaasu-, lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta - Försörjning av el, gas, värme och kyla	15	209	21	206
E Vesi-, viemäri-, jätevesi- ja jätehuolto sekä muu ympäristön puhtaanapito - Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering	33	439	30	407
36-37 Vesi-, viemäri-, jätevesihuolto - Vattenförsörj., avloppsrening	9	122	7	116
38-39 Jätteen käsittely; kierrätys; maaperän kunnostus ym. - Avfallshantering; återvinning; sanering av jord mm.	24	317	23	291
C+D+E Teollisuus yhteensä - Industrin inalles	697	9 955	685	9 960

¹⁾Toimialaluokitus (TOL) 2008. - Näringsgrensindelningen (NI) 2008.

Muist. Toimialan B, kaivostoiminta ja louhintaa, luvut eivät ole mukana teollisuuden tiedoissa. Tämän vaikutus kokonais-
lukuun on kuitenkin hyvin vähäinen.

Anm. Siffrorna för branschen B, gruvverksamhet och brytning, är inte med i industrins uppgifter. Det påverkar ändå
i mycket liten grad totalsiffrorna.

Lähde: Tilastokeskus, teollisuuden alue- ja toimialatilasto, erillistilasto; vuodesta 2014 alk. alueellinen yritystoimintatilasto,
erillistilasto.

Källa: Statistikcentralen, industrins regional- och näringsgrensstatistik, särbeställning; fr.o.m. 2014 Statistik över
regional företagsverksamhet, särbeställning.

**6.2. TEOLLISUUSTOIMINTA TURUSSA, ESPOOSSA, HELSINGISSÄ, OULUSSA, TAMPEREELLA JA VANTAALLA 2015
DEN INDUSTRIELLA VERKSAMHETEN I ÅBO, ESBO, HELSINGFORS, ULEÅBORG, TAMMERFORS OCH VANDA 2015**

	Toimi- paikkoja Arbets- ställen	Henkilöstö Personal	Henkilöstöä 1 000 as. kohti Personal per 1000 inv.	Liikevaihto Omsättning 1000 €
Turku - Åbo	685	9 959	53,1	3 526 243
Espoo - Esbo	588	14 134	51,5	17 363 390
Helsinki - Helsingfors	1 655	18 799	29,6	13 656 804
Oulu - Uleåborg	600	9 529	47,5	4 328 131
Tampere - Tammerfors	932	16 321	71,5	6 460 278
Vantaa - Vanda	581	13 477	61,4	3 795 975

Muist. Sisältää teollisuuden toimialat CDE. Vuoden 2017 alueluokituksen mukaan.

Anm. Innehåller industrins näringsgrenar CDE. Enligt områdesindelning 2017.

Lähde: Tilastokeskus, Toimialoittainen yritystietopalvelu.

Källa: Statistikcentralen, Sektorsvis företagsinformationstjänst.

6.3. VESILIikelaitos 2012-2016
VATTENAFFÄRSVERKET 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Vesijohtoverkosto - Vattenledningsnätet 31.12., km	803	808	814	815	819
Viemäriverkosto ¹⁾ - Avloppsnätet ¹⁾ 31.12., km	585	591	596	598	599
Veden kokonaisvalmistus - Vattnets totaltillverkning, 1 000 m ³	7 937 ²⁾	5 554 ²⁾	15 686 ³⁾	14 757 ³⁾	14 696 ³⁾
Kokonaismyynti - Totalförsäljning, 1 000 m ³					
Turun kaupungin alueelle - Till Åbo stads område	12 835	12 083	12 039	12 014	11 778
Laskuttamaton vesi - Ofakturerat vatten, %	17,5	22,4	23,3	18,6	19,9
Ominaiskulutus - Specifikförbrukning					
I/verkkostoon liittyneet asukkaat/vrk - I/antalet invånare som anslutit sig till nätet/dygn	246	242	236	220	217
Vesimittareita - Antal vattenmätare	15 230	15 357	15 370	15 507	15 678

¹⁾ Pl. sadevesiviemärit. - Exkl. dagvattenledningar.

²⁾ Turun Seudun Vesi Oy:n tuottaman tekopohjaveden toimitus alkoi joulukuussa 2011. Ostettu talousvesi ei näy tilastoissa. - Leveransen av konstgjort grundvatten framställt av Åbonejdens Vatten Ab inleddes i december 2011. Det hushållsvatten som köpts syns inte i statistiken.

³⁾ Turun vesiliikelaitoksella ei ollut enää v. 2014 omaa vedentuotantoa, vaan kaikki vesi ostettiin. Ostovedestä 99,4 % hankittiin Turun seudun vesi Oy:ltä. - Åbo vattenaffärsverk producerade inte längre vatten år 2014 utan det köpte allt vatten. 99,4 % av vattnet köptes av Åbonejdens Vatten Ab.

Lähde: Turun vesiliikelaitos/Turun vesihuolto Oy.

Källa: Åbo vattenaffärsverk/Åbo Vattenförsörjning Ab.

6.4. SÄHKÖN HANKINTA JA KULUTUS 2011-2016 ELANSKAFFNING OCH ELFÖRBRUKNING 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sähkön hankinta - Elanskaffning, GWh	1 656	1 588	1 509	1 247	1 248	1 221
Oma nettotuotanto - Egen nettoproduktion	11 ■	379	709	625	603	811
Ostot - Köp	1 645 ■	1 209	800	622	645	410
Sähkön kulutus Turussa - Elförbrukning i Åbo, GWh	1 503	1 527	1 494	1 491	1 480	1 497
Yksityinen kulutus - Privat förbrukning	541	554	537	551	519	551
Jalostus - Förädling	270	262	256	242	251	261
Palvelu - Service	396	413	397	380	373	374
Julkinen kulutus - Offentlig förbrukning	296	298	304	318	337	311

Lähde: Oy Turku Energian Sähkömyynti (sähkön hankinta) ja Turku Energia Sähköverkot Oy (sähkön kulutus).

Källa: Åbo Energi Ab Elförsäljning (elanskaffning) och Åbo Energi Elnätet ab (elförbrukning).

6.5. KAUKOLÄMMÖN HANKINTA JA MYYNTI 2011-2016 ANSKAFFNING OCH FÖRSÄLJNING AV FJÄRRVÄRME 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Johtoverkoston pituus - Ledningsnätets längd, km	351	550	556	563	569	573
Kokonaishankinta - Totalanskaffning, GWh	1 765	2 342 ²⁾	2 188 ²⁾	2 145 ²⁾	2 026 ²⁾	2 262 ²⁾
Lämmön myynti - Värmeförsäljning, GWh	1 612	2 102 ²⁾	1 938 ²⁾	1 867 ²⁾	1 764 ²⁾	1 973 ²⁾
siitä lämmön myynti Turussa - därav värmeförsäljning i Åbo, GWh	1 612	1 762	1 619	1 564	1 476	1 638
Asuinalot - Bostadshus	871	933	864	1 116	1 136	884
Teollisuus - Industri	220	242	223	195	193	229
Muu kulutus - Övrig förbrukning	521	587	532	253	147	525
Kuluttajia ¹⁾ Turussa - Antal förbrukare ¹⁾ i Åbo	2 582	2 655	2 695	2 714	2 723	2 745
Kaukolämmön piirissä asukkaita Turussa - Invånare inom fjärrvärmeområdet i Åbo	162 163	165 011	166 100	166 200	166 500	166 700

¹⁾ Kuluttajalla tarkoitetaan taloa tai taloryhmää, jonka lämmönkulutus mitataan ja laskutetaan yhtenä kokonaisuutena. - Med förbrukare avses hus eller husgrupp, vars värmeförbrukning mäts och faktureras som en helhet.

²⁾ 1.1.2012 alkaen Kaarinan, Naantalin ja Raision kaupungit liittyivät Turku Energian kaukolämpöasiakkaisiksi. - 1.1.2012 blev S:t Karins, Nådendal och Reso fjärrvärmekunder hos Åbo Energi.

Lähde: Turku Energia Lämpö.

Källa: Åbo Energi Värme.

**6.6. YRITYSTEN TOIMIPAIKAT, HENKILÖKUNTA JA LIIKEVAIHTO 2008-2015
FÖRETAGENS ARBETSSTÄLLEN, PERSONAL OCH OMSÄTTNING 2008-2015**

Toimiala ¹⁾ Näringsgren ¹⁾	Toimi- paikkoja Arbets- ställen	Henkilö- kuntaa Personal	Liike- vaihto Omsättning 1000 €
2015			
A Maa-, metsä- ja kalatalous - Jordbruk, skogsbruk och fiske	315	313	6 774
B Kaivostoiminta ja louhinta ²⁾ - Utvinning av mineral ²⁾	2
C Teollisuus - Tillverkning	634	9 346	3 101 092
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto; jäähdytysliiketoim. - Försörjning av el, gas, värme och kyla	21	206	266 349
E Vesi-, viemäri-, jätevesi- ja jätehuolto - Vattenförsörjn., avloppsrening och avfallshantering	30	407	158 802
36 Veden otto, puhdistus ja jakelu - Vattenförsörjning	4	96	58 777
37 Viemäri- ja jätevesihuolto - Avloppsrening	3	20	17 495
38 Jätteen käsittely; materiaalien kierrätys - Avfallshantering; återvinning	16	256	78 114
39 Maaperän ja vesist. kunnostus ym. - Sanering, efterbehandling av jord och vatten m.m.	7	35	4 416
F Rakentaminen - Byggverksamhet	1 073	4 816	993 736
41 Talonrakentaminen - Byggande av hus	506	1 902	544 213
42 Maa- ja vesirakentaminen - Anläggningsarbeten	37	392	95 319
43 Erikoistunut rakennustoiminta - Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet	530	2 523	354 204
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajon. ym. korjaus - Parti- och detaljhandel; reparation av motorfordon m.m.	1 891	8 991	3 504 411
45 Moottoriajon. ym. kauppa sekä korjaus - Handel samt reparation av motorfordon m.m.	247	1 201	403 761
46 Tukku- ja vähittäiskauppa (pl. moottoriajon. ym. kauppa) - Partihandel utom med motorfordon m.m.	624	3 150	1 783 639
47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajon. ym. kauppa) - Detaljhandel utom med motorfordon m.m.	1 020	4 640	1 317 010
H Kuljetus ja varastointi - Transport och magasinering	570	5 152	996 488
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus - Landtransport och transport i rörsystem	414	2 242	356 042
50 Vesiliikenne - Sjötransport	28	1 042	268 101
51 Ilmaliikenne ²⁾ -Lufttransport ²⁾	2
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta - Magasinering och stödtjänster till transport	105	951	298 921
53 Posti- ja kuriiritoiminta ²⁾ - Post- och kurirverksamhet ²⁾	21
I Majointus- ja ravitsemistoiminta - Hotell- och restaurangverksamhet	644	3 058	325 248
55 Majointus - Hotell- och logiverksamhet	43	522	79 641
56 Ravitsemistoiminta - Restaurang-, catering- och barverksamhet	601	2 536	245 608
J Informaatio ja viestintä - Informations- och kommunikationsverksamhet	484	3 023	510 876
58 Kustannustoiminta - Förlagsverksamhet	42	602	94 637
59 Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen - Film-, video- och tv-programverksamhet, ljudinspelningar och fonogramutgivning	45	56	11 108
60 Radio- ja televisiotuotanto - Planering och sändning av program	5	17	1 398
61 Televiestintä - Telekommunikation	25	460	152 778
62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta - IT-tjänster	322	1 649	214 459
63 Tietopalvelutoiminta - Informationstjänster	45	240	36 495
K Rahoitus- ja vakuustustoiminta - Finans- och försäkringsverksamhet	350	1 952	0
64 Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuustustoiminta) - Finansförmedling utom försäkring och pensionsfondsverksamhet	205	700	0
65 Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuustustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus) - Försäkring, återförsäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförsäkring	17	1 113	0
66 Rahoitusta ja vakuuttamista palv. toim. - Stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring	128	138	0
L Kiinteistöalan toiminta - Fastighetsverksamhet	1 085	906	441 272
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta - Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	1 564	5 457	684 890
69 Lakiasia- ja laskentatoimen palvelut - Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet	308	1 174	122 872
70 Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi - Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag	322	507	55 715

71	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi - Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys	355	2 342	349 521
72	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen - Vetenskaplig forskning och utveckling	43	248	27 914
73	Mainostoiminta ja markkinatutkimus - Reklam och marknadsundersökning	187	544	59 856
74	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle - Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	326	527	58 341
75	Eläinlääkintäpalvelut - Veterinärverksamhet	23	116	10 671
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta - Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	615	7 860	506 272
77	Vuokraus- ja leasingtoiminta - Uthyrning och leasing	64	195	65 635
78	Työllistämistoiminta - Arbetsförmedling, bemanning m.m.	112	3 823	148 076
79	Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varaupalvelut - Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster	43	76	26 450
80	Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut - Säkerhets- och bevakningsverksamhet	33	672	38 243
81	Kiinteistön- ja maisemanhoito - Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor	282	2 264	122 334
82	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle - Kontorstjänster och andra företagstjänster	81	829	105 534
O	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus - Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	0	0	0
P	Koulutus - Utbildning	174	307	22 868
Q	Terveys- ja sosiaalipalvelut - Vård och omsorg; sociala tjänster	1 106	3 113	319 341
86	Terveyspalvelut - Hälso- och sjukvård	932	1 736	230 723
87	Sosiaalihuollon laitospalvelut - Vård och omsorg med boende	54	929	67 921
88	Sosiaalihuollon avopalvelut - Öppna sociala insatser	120	448	20 698
R	Taiteet, viihde ja virkistys - Kultur, nöje och fritid	249	461	76 853
90	Kulttuuri- ja viihdetoiminta - Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet	116	76	9 093
91	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ym. toim. ²⁾ - Biblioteks-, arkiv- och museiverks. m.m. ²⁾	1
92	Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut ²⁾ - Spel- och vadhållningsverksamhet ²⁾	8
93	Urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut - Sport-, fritids- och nöjesverksamhet	124	336	34 043
S	Muu palvelutoiminta - Annan serviceverksamhet	856	993	82 846
94	Järjestöjen toiminta - Intressebevakning; religiös verksamhet	31	69	3 579
95	Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus - Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar	68	166	17 133
96	Muut henkilökohtaiset palvelut - Andra konsumenttjänster	757	757	62 134
T	Kotitalouksien toiminta työnantajana ym. - Förvärsarbete i hushåll m.m.	0	0	0
U	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta - Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	0	0	0
X	Tuntematon ²⁾ - Okänd ²⁾	1
Yhteensä - sammanlagt		11 664	56 363	11 998 231
2014		11 662	57 346	11 770 782
2013		11 766	59 153	11 598 581
2012		11 146	58 929	11 615 640
2011		11 037	57 546	11 220 981
2010		10 981	56 763	10 582 652
2009		10 966	58 124	10 728 374
2008		10 842	59 080	11 715 344

¹⁾ Toimialaluokitus (TOL) 2008 - Näringsgrensindelning (NI) 2008.

²⁾ Tietosuojasyistä muut kuin toimipaikkojen lukumäärätiedot on salattu. - På grund av datasekretessen har antalsuppgifterna hemlighållits med undantag för dem som gäller arbetsställena.

Lähde: Tilastokeskus, Toimialoittainen yritystietopalvelu.

Källa: Sektorsvis företagsinformationstjänst.

6.7. MAJOITUSLIIKKEET JA YÖPYMISET 2011-2016
INKVARTERINGSANLÄGGNINGAR OCH ANTAL ÖVERNATTNINGAR 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kaikki majoitusliikkeet - Alla inkvarterings- anläggningarna						
Luku - Antal	23	23	24	23	23	24
Huoneita - Rum	2 136	2 202	2 232	2 288	2 241	2 258
Yöpymisiä - Antal övernattningar	805 752	759 160	733 224	741 271	729 309	766 126
Hotellit - Hotell						
Luku - Antal	19	18	18	18	18	19
Huoneita - Rum	2 037	2 057	2 064	2 055	2 010	1 919
Yöpymisiä - Antal övernattningar	733 696	696 387	665 642	670 894	660 721	683 159
Käyttöaste (huoneet) - Beläggning (rum), %	59,4	55,9	55,0	57,2	56,8	60,4

Muist. Majoitusliikkeitä ovat hotellit ja vastaavat majoitusliikkeet, lomakylät, retkeilymajat ja leirintäalueet.

Anm. Med inkvarteringsanläggningar avses hotell och motsvarande anläggningar, semesterbyar, vandrarhem och campingplatser.

Lähde: Tilastokeskus, Majoitustilasto.

Källa: Statistikcentralen, Inkvarteringsstatistik.

7. LIIKENNE - SAMFÄRDSEL**7.1. REKISTERÖIDYT MOOTTORIAJONEUVOT 31.12.2011-2016
REGISTRERADE MOTORFORDON 31.12.2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Henkilöautot - Personbilar	83 272	84 560	85 753	86 541	88 024	89 662
Kuorma-autot - Lastbilar	2 628	2 671	2 833	2 825	2 877	2 914
Pakettiautot - Paketbilar	6 854	6 975	7 103	7 229	7 413	7 716
Linja-autot - Bussar	516	481	488	575	599	646
Erikoisautot - Specialbilar	296	271	259	258	240	242
Kaikki autot - Alla bilar	93 566	94 958	96 436	97 428	99 153	101 180
Moottoripyörät - Motorcyklar	5 487	5 672	5 817	5 688	5 689	5 820
Kaikki moottoriajoneuvot - Alla motorfordon	99 053	100 630	102 253	103 116	104 842	107 000

Lähde: Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi.

Källa: Trafiksäkerhetsverket Trafi.

**7.2. REKISTERÖIDYT AUTOT TURUSSA, ESPOOSSA, HELSINGISSÄ, OULUSSA, TAMPEREELLA JA VAN-
TAALLA 31.12.2016
REGISTRERADE BILAR I ÅBO, ESBO, HELSINGFORS, ULEÅBORG, TAMMERFORS OCH VANDA
31.12.2016**

	Kaikki autot Samtliga bilar		Henkilöautot Personbilar	
	Luku Antal	1 000 asukasta kohti Per 1 000 invånare	Luku Antal	1 000 asukasta kohti Per 1 000 invånare
Turku - Åbo	101 180	539	89 662	478
Espoo - Esbo	150 757	549	134 798	491
Helsinki - Helsingfors	304 045	479	260 301	410
Oulu - Uleåborg	119 439	596	105 063	524
Tampere - Tammerfors	120 767	529	107 593	471
Vantaa - Vanda	140 540	641	119 125	543

Lähde: Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi.

Källa: Trafiksäkerhetsverket Trafi.

7.3. JOUKKOLIIKENNE TURUSSA 2015-2016 KOLLEKTIVTRAFIK I ÅBO 2015-2016

	2015	2016
Kalustoa yhteensä - Utrustning sammanlagt		
linja-autoja - bussar	155	157
Matkoja - Resor, milj.	20,2	21,3
asukasta kohti - per invånare	110 ■	114
Tulot matkaa kohti ¹⁾ - Inkomster per resa, € ¹⁾	1,07	1,07

Muist. Turun seudulla aloitettiin kuuden kunnan (Turku, Kaarina, Raisio, Naantali, Lieto ja Rusko) järjestämä seudullinen joukkoliikenne (Föli) 1.7.2014 alkaen. Taulukon luvut kuvaavat Turun sisäisten linjojen liikennettä.

Anm. I Åboregionen inleddes ett regionalt kollektivtrafiksamarbete (Föli) mellan sex kommuner (Åbo, S:t Karins, Reso, Nädendal, Lundo och Rusko) 1.7.2014. Uppgifterna i tabellen beskriver trafiken på de interna linjerna i Åbo.

¹⁾ Vuoden 2016 rahanarvo - Enligt kursen 2016.

Lähde: Turun kaupunki, Ympäristötoimiala, Seudullinen joukkoliikenne Föli.

Källa: Åbo stad, Miljösektorn, Regional kollektivtrafik Föli.

7.4. TIELIIKENNEONNETTOMUUKSISSA KUOLLEET JA LOUKKAANTUNEET 2011-2016 I VÄGTRAFIKOLYCKOR DÖDA OCH SKADADE 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Uhrnit - Offer						
Kuolleita - Döda	3	3	3	4	0	1
Loukkaantuneita - Skadade	241	189	201	190	192	209

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

7.5. TURUN LENTOASEMAN LIIKENNE 2012-2016
TRAFIK PÅ ÅBO FLYGSTATION 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Laskeutumisia - Landningar	14 343	4 761 ²⁾	4 060 ²⁾	3 626 ²⁾	3 556 ²⁾
Matkustajia ¹⁾ -Passagerare ¹⁾	454 948	324 667	297 858	312 105	324 077
Kotimainen liikenne - Inrikestrafik	109 995	96 388	93 107	102 095	97 680
Kansainvälinen liikenne - Internationell trafik	344 953	228 279	204 751	210 010	226 397
Rahtitavaraa - Fraktgoods, 1 000 kg	8 012	5 342	3 059	4 290	3 733

¹⁾ Ml. vaihtomatikustajat. - Inkl. transfer.

²⁾ Vain liikenneilmailu. - Endast trafikflyg.

Lähde: Finavia.

Källa: Finavia.

7.6. TURUN SATAMAAN SAAPUNEET ALUKSET 1970-2016
ANKOMNA FARTYGG TILL ÅBO HAMN 1970-2016

	Ulkomaaanliikenne Utrikestrafik		Kotimaanliikenne Inrikestrafik		Yhteensä Sammanlagt	
	Luku Antal	Nettotonnia Nettoton	Luku Antal	Nettotonnia Nettoton	Luku Antal	Nettotonnia Nettoton
1970	3 658	4 524 470	4 922	591 218	8 580	5 115 688
1975	3 763	7 176 193	3 912	520 967	7 675	7 697 160
1980	2 439	8 529 311	1 993	310 710	4 432	8 840 021
1985	2 211	12 028 355	812	243 557	3 023	12 271 912
1990	2 508	22 605 112	426	147 000	2 934	22 752 112
1993	2 491	30 609 265	290	117 304	2 781	30 726 569
1994	2 663	30 162 167	256	199 546	2 919	30 361 713
1995	2 742	30 726 942	413	221 288	3 155	30 948 230
1996	2 772	30 044 410	308	401 353	3 080	30 445 763
1997	2 757	32 772 949	326	424 809	3 083	33 197 758
1998	2 883	33 207 040	227	171 032	3 110	33 378 072
1999	3 001	34 610 491	271	118 653	3 272	34 729 144
2000	3 003	41 976 549	174	132 766	3 177	42 109 315
2001	2 977	42 700 699	180	122 194	3 157	42 822 893
2002	2 896	42 306 597	226	160 470	3 122	42 467 067
2003	2 747	42 664 578	218	103 635	2 965	42 768 213
2004	2 840	42 724 578	204	126 231	3 044	42 850 809
2005	2 878	43 122 688	235	159 135	3 113	43 281 823
2006	2 794	41 516 168	185	140 264	2 979	41 656 432
2007	2 637	41 772 371	265	139 745	2 902	41 912 116
2008	2 499	42 732 882	152	111 537	2 651	42 844 419
2009	2 346	44 209 722	84	104 124	2 430	44 313 846
2010	2 271	43 452 912	59	139 966	2 330	43 592 878
2011	2 263	43 692 390	67	108 396	2 330	43 800 786
2012	2 201	43 369 736	69	59 348	2 270	43 429 084
2013	2 112	45 852 991	67	129 325	2 179	45 982 316
2014	2 106	45 091 085	75	47 331	2 181	45 138 416
2015	1 784	43 184 197	91	65 075	1 875	43 249 272
2016	1 906	44 931 247	101	49 258	2 007	44 980 505

Lähde: Turun satama Oy.

Källa: Åbo hamn Ab.

**7.7. KAUPPALAIIVASTOON KUULUVAT ALUKSET 31.12.2014-2016
FARTYG SOM INGÅR I HANDELSFLOTTAN 31.12.2014-2016**

	2014		2015		2016	
	Luku Antal	Br.tn Br. Ton	Luku Antal	Br.tn Br. Ton	Luku Antal	Br.tn Br. Ton
Matkustaja-alukset - Passagerarfartyg	38	9 395	40	10 739	41	10 846
Säiliöalukset - Tankfartyg	-	-	-	-	-	-
Kuivalastialukset - Torrlastfartyg	11	10 624	12	17 251	15	23 337
Muut alukset - Övriga fartyg	30	11 304	27	10 420	25	9 858
Yhteensä - Sammanlagt	79	31 323	79	38 410	81	44 041
Proomut - Pråmar	22	27 291	23	27 333	20	26 746

Muist. Alukset, joiden kotipaikka on Turku ja pituus vähintään 15 m.

Anm. Fartyg hemmahörande i Åbo och som är åtminstone 15 m långa.

Lähde: Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi.

Källa: Trafiksäkerhetsverket Trafi.

**7.8. TURUN SATAMAN ULKOMAAN TAVARALIIKENNE TAVARARYHMITÄIN 2013-2016
UTRIKES GODSTRAFIKEN ÖVER ÅBO HAMN ENLIGT GODSGRUPP 2013-2016**

	2013	2014	2015	2016
	Tonnia - Ton			
Tuonti - Import	1 220 214	1 129 654	999 857	985 996
Metallit ja metallituotteet - Metaller och metallprodukter	162 824	118 972	114 685	106 105
Öljytuotteet ja kemikaalit- Oljeprodukter och kemikalier	42 790	30 662	15 486	11 779
Kappaletavara - Styckegods	892 417	861 406	733 343	801 336
Muu tavara - Övrigt gods	122 183	118 614	136 343	66 776
Vienti - Export	1 225 100	1 294 481	1 145 698	1 205 657
Metsäteollisuustuotteet - Skogsindustriprodukter	73 071	58 633	34 880	24 678
Metallit ja metallituotteet - Metaller och metallprodukter	71 154	131 955	180 305	138 652
Kappaletavara - Styckegods	1 002 472	1 050 238	883 134	989 598
Muu tavara - Övrigt gods	78 403	53 655	47 379	52 729
Yhteensä - Summa	2 445 314	2 424 135	2 145 555	2 191 653

Lähde: Liikennevirasto.

Källa: Trafikverket.

**7.9. TURUN SATAMAN MATKUSTAJALIIKENNE MERITSE 2000-2016
PASSAGERARTRAFIK SJÖLEDES VIA ÅBO HAMN 2000-2016**

	Saapuneet matkustajat Anlända passagerare	Lähteneet matkustajat Avresta passagerare	Yhteensä ¹⁾ Sammanlagt ¹⁾	Turun satama kaikkiaan Åbo hamn sammanlagd
2000	1 762 064	1 751 748	3 513 812	4 156 363
2001	1 772 666	1 762 157	3 534 823	4 129 180
2002	1 765 336	1 749 176	3 514 512	4 069 513
2003	1 787 189	1 766 256	3 553 445	4 106 038
2004	1 689 165	1 668 089	3 357 254	3 879 414
2005	1 629 196	1 610 613	3 239 809	3 770 965
2006	1 590 618	1 571 994	3 162 612	3 707 268
2007	1 513 263	1 509 184	3 022 447	3 571 850
2008	1 500 152	1 508 394	3 008 546	3 541 723
2009	1 531 751	1 513 236	3 044 987	3 614 865
2010	1 520 895	1 487 893	3 008 788	3 566 185
2011	1 425 282	1 398 968	2 824 250	3 474 751
2012	1 397 561	1 351 651	2 749 212	3 376 954
2013	1 469 197	1 447 115	2 916 312	3 480 188
2014	1 375 505	1 356 177	2 731 682	3 256 804
2015	1 361 385	1 350 964	2 712 349	3 298 066
2016	1 364 542	1 345 529	2 710 071	3 285 356

¹⁾ Suoraan ulkomailta ja ulkomaille. - Direkt från och till utlandet.

Lähde: Liikennevirasto ja Turun satama Oy.

Källa: Trafikverket och Åbo hamn Ab.

**7.10. RAUTATIELIIKENNE TURUSSA 2012-2016
JÄRNVÄGSTRAFIK I ÅBO 2012-2016**

	2012	2013	2014	2015	2016
Henkilöliikenne - Passagerartrafik					
Matkustajia, milj. - Passagerare, milj.	1,87	1,82	1,67	1,61	1,47 ¹⁾

¹⁾ Laskentaperustetta on muutettu siten, että luku koskee myytyjen matkojen sijasta toteutuneita matkoja. - Beräkningsgrunden har ändrats så att siffran gäller förverkligade resor i stället för sålda resor.

Lähde: VR Yhtymä Oy.

Källa: VR Group Ab.

8. KUNNALLISTALOUS - KOMMUNALA FINANSER**8.1. TUOSLASKELMA 2015-2016
RESULTATRÄKNING 2015-2016**

	2015	2016
	1 000 €	
Toimintatuotot - Verksamhetens intäkter	313 286	315 386
Myyntituotot - Försäljningsintäkter	144 474	152 289
Maksutuotot - Avgiftsintäkter	64 039	65 346
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	38 682	33 508
Vuokratuotot - Hyresintäkter	38 825	41 260
Muut toimintatuotot - Övriga verksamhetsintäkter	27 267	22 984
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	3 856	3 136
Toimintakulut - Verksamhetens kostnader	-1 280 017	-1 303 210
Henkilöstökulut - Personalkostnader		
Palkat ja palkkiot - Löner och arvoden	-396 712	-395 992
Henkilösivukulut - Lönebikostnader		
Eläkekulut - Pensionskostnader	-104 119	-100 325
Muut henkilösivukulut - Övriga lönebikostnader	-23 405	-26 163
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-541 150	-553 634
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-69 314	-65 290
Avustukset - Understöd	-100 245	-106 457
Vuokratkulut - Hyreskostnader	-35 910	-47 844
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetskostnader	-9 163	-7 504
TOIMINTAKATE - VERKSAMHETS BIDRAG	-962 875	-984 688
Verotulot - Skatteinkomster	730 885	737 041
Kunnan tulovero - Kommunalskatten	594 644	607 016
Osuus yhteisöveron tuotosta - Andel av samfundsskatteintäkterna	86 235	77 697
Kiinteistövero - Fastighetsskatten	50 006	52 328
Valtionosuudet - Statsandelar	265 038	275 321
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader	27 242	44 501
Korkotuotot - Ränteintäkter	15 878	23 017
Muut rahoitustuotot - Övriga finansiella intäkter	24 607	30 238
Korkokulut - Räntekostnader	-8 640	-7 592
Muut rahoituskulut - Övriga finansiella kostnader	-4 604	-1 162
VUOSIKATE - ÅRS BIDRAG	60 290	72 174
Poistot ja arvonalentumiset - Avskrivningar och nedskrivningar	-62 705	-59 381
Suunnitelman mukaiset poistot - Avskrivningar enligt plan	-62 705	-59 177
Arvonalentumiset - Nedskrivningar	0	-205
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	89 651	-1 500
Satunnaiset tuotot - Extraordinära intäkter	90 297	0
Satunnaiset kulut - Extraordinära kostnader	-646	-1 500
TILIKAUDEN TULOS - RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	87 236	11 293
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) - Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens	1 388	1 844
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+) - Ökning (-) eller minskning (+) av reserver	437	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+) - Ökning (-) eller minskning (+) av fonder	45	15 055
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ - RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT	89 106	28 192
Vuosikate, €/asukas - Årsbidrag, €/invånare	324	385
Vuosikate/poistot, % - Årsbidrag/avskrivningar, %	96,1	121,5

Lähde: Kaupungin tilinpäätökset.

Källa: Stadens bokslut.

8.2. RAHOITUSLASKELMA 2015-2016
FINANSIERINGSKALKYL 2015-2016

	2015	2016
	1 000 €	
Toiminnan rahavirta - Kassaflödet i verksamheten	38 516	51 246
Vuosikate - Årsbidrag	60 290	72 174
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	89 651	-1 500
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter till internt tillförda medel	-111 425	-19 428
Investointien rahavirta - Kassaflödet för investeringarnas del	92 463	-51 422
Investointimenot - Investeringsutgifter	-67 259	-74 510
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar för investeringsutgifter	2 152	720
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	157 570	22 368
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	130 980	-176
Rahoituksen rahavirta - Kassaflödet för finansieringens del		
Antolainauksen muutokset - Förändringar av utlåningen	-149 804	-35 459
Antolainasaamisten lisäykset - Ökning av utlåningen	-153 461	-42 863
Antolainasaamisten vähennykset - Minskning av utlåningen	3 658	7 404
Lainakannan muutokset - Förändringar av lånebeståndet	56 348	77 237
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	101 336	150 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-69 963	-100 006
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändringar av kortfristiga lån	24 974	27 243
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar av likviditeten	-12 162	-28 184
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset - Förändringar av förvaltade medel och förvaltat kapital	-2 444	422
Vaihto-omaisuuden muutos - Förändring av omsättningstillgångar	-102	1 284
Saamisten muutos - Förändringar av fordringar	-3 288	-33 496
Korottomien velkojen muutos - Förändringar av räntefria skulder	-6 329	3 606
Rahoituksen rahavirta - Kassaflödet för finansieringens del	-105 618	13 595
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel	25 361	13 419
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel	25 361	13 419
Rahavarat 31.12. - Likvida medel 31.12	172 890	186 309
Rahavarat 1.1. - Likvida medel 1.1	147 528	172 890

Lähde: Kaupungin tilinpäätökset.

Källa: Stadens bokslut.

8.3. KAUPUNGIN TASE 31.12.2015-2016
STADENS BALANSRÄKNING 31.12.2015-2016

	2015	2016
	1 000 €	
VASTAAVAA - AKTIVA		
Pysyvät vastaavat - Bestående aktiva	1 413 615	1 458 187
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar	17 841	18 013
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	751 602	753 969
Sijoitukset - Placeringar	644 173	686 205
Toimeksiantojen varat - Förvaltade medel	45 525	48 547
Vaihtuvat vastaavat - Rörliga aktiva	253 895	299 526
Vaihto-omaisuus - Omsättningstillgångar	3 065	1 781
Saamiset - Fordringar	77 941	111 437
Rahoitusarvopaperit - Finansiella värdepapper	109 535	127 160
Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bankfordringar	63 355	59 149
Vastaavaa yhteensä - Aktiva totalt	1 713 035	1 806 260
VASTATTAVAA - PASSIVA		
Oma pääoma - Eget kapital	835 671	848 432
Peruspääoma - Grundkapital	601 956	601 956
Muut omat rahastot - Övriga egna fonder	23 157	8 101
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä - Överskott/underskott från tidigare räkenskapsperioder	121 452	210 183
Tilikauden yli-/alijäämä - Räkenskapsperiodens överskott/underskott	89 106	28 192
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset - Avskrivningsdifferens och frivilliga reserver	44 343	42 499
Pakolliset varaukset - Obligatoriska avsättningar	10 865	8 884
Toimeksiantojen pääomat - Förvaltat kapital	46 292	49 737
Vieras pääoma - Främmande kapital	775 864	856 707
Pitkäaikainen - Långfristigt	420 553	520 700
Lyhytaikainen - Kortfristigt	355 311	336 007
Vastattavaa yhteensä - Passiva totalt	1 713 035	1 806 260
Omavaraisuusaste, % - Soliditet, %	51,4	49,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, % - Relativ skuldsättning, %	59,2	64,5
Lainakanta 31.12. (1 000 €) - Lånebestånd 31.12 (1 000 €)	598 018	675 255
Lainakanta, €/asukas - Lånebestånd, €/invånare	3 217	3 600

Lähde: Kaupungin tilinpäätökset.

Källa: Stadens bokslut.

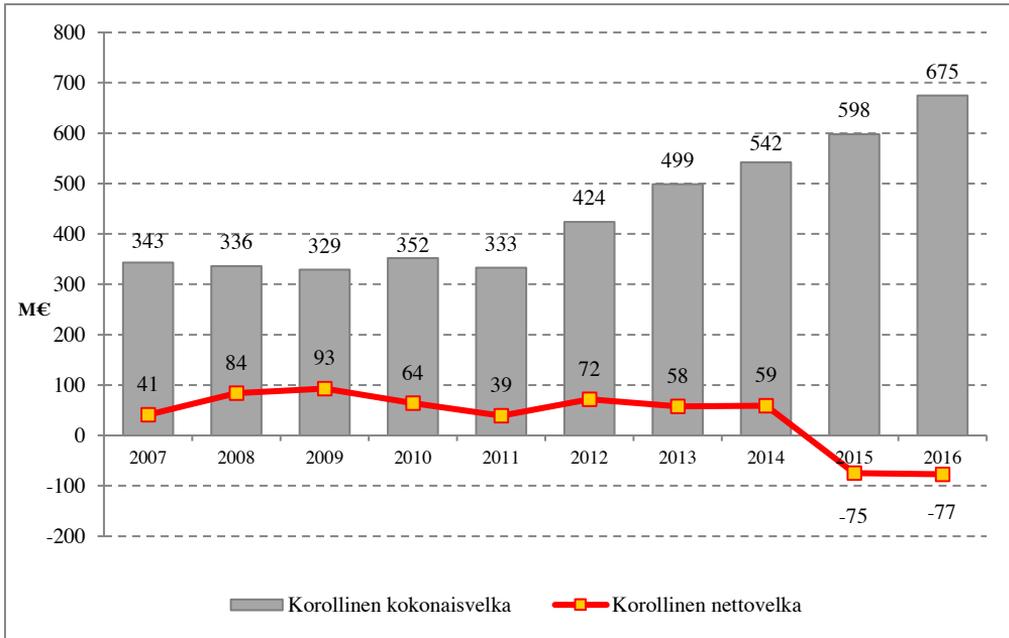
8.4. KAUPUNGIN KONSERNITASE 31.12.2015-2016
STADENS KONCERNBALANSRÄKNING 31.12.2015-2016

	2015	2016
	1 000 €	
VASTAAVAA - AKTIVA		
Pysyvät vastaavat - Bestående aktiva	2 343 585	2 411 175
Aineettomat hyödykkeet - Immateriella tillgångar	26 491	36 088
Aineelliset hyödykkeet - Materiella tillgångar	2 108 196	2 146 798
Sijoitukset - Placeringar	208 899	228 289
Toimeksiantojen varat - Förvaltade medel	23 548	30 113
Vaihtuvat vastaavat - Rörliga aktiva	355 646	396 593
Vaihto-omaisuus - Omsättningstillgångar	10 123	10 661
Saamiset - Fordringar	123 461	127 305
Pitkäaikaiset saamiset - Långfristiga fordringar	3 818	5 104
Lyhytaikaiset saamiset - Kortfristiga fordringar	119 643	122 201
Rahoitusarvopaperit - Finansiella värdepapper	117 784	141 861
Rahat ja pankkisaamiset - Kassa och bankfordringar	104 278	116 765
Vastaavaa yhteensä - Aktiva totalt	2 722 779	2 837 880
VASTATTAVAA - PASSIVA		
Oma pääoma - Eget kapital	985 752	1 019 448
Peruspääoma - Grundkapital	601 956	601 956
Säätöiden peruspääomat - Stiftelsernas grundkapital	3	3
Muut omat rahastot - Övriga egna fonder	90 040	75 913
Ed. tilikausien yli-/alijäämä - Över-/underskott från tidigare räkenskapsperioder	271 506	293 752
Tilikauden yli-/alijäämä - Räkenskapsperiodens över-/underskott	22 246	47 823
Vähemmistöosuudet - Minoritetsandelar	51 597	57 084
Pakolliset varaukset - Obligatoriska avsättningar	19 763	17 323
Toimeksiantojen pääomat - Förvaltat kapital	24 551	31 497
Valtion toimeksiannot - Statens uppdrag	3 445	3 786
Lahjoitusrahastojen pääomat - Donationsfondernas kapital	19 675	22 870
Muut toimeksiantojen pääomat - Övrigt förvaltat kapital	1 431	4 842
Vieras pääoma - Främmande kapital	1 641 116	1 712 529
Pitkäaikainen - Långfristigt	1 134 083	1 218 232
Lyhytaikainen - Kortfristigt	507 033	494 297
Vastattavaa yhteensä - Passiva totalt	2 722 779	2 837 880
Omavaraisuusaste, % - Soliditet, %	38,2	38,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, % - Relativ skuldsättning, %	84,6	86,0
Konsernin lainakanta 31.12. (1 000 €) - Koncernens lånebestånd 31.12 (1 000 €)	1 269 895	1 308 281
Konsernin lainat, €/asukas - Koncernens lån, €/invånare	6 831	6 975
Asukasluku - Invånarantalet	185 908	187 564*

Lähde: Kaupungin tilinpäätökset.

Källa: Stadens bokslut.

KUVIO 8.1. KOROLLINEN KOKONAISVELKA JA KOROLLINEN NETTOVELKA 2007-2016, M€
FIGUR 8.1. DEN SAMMANLAGDA RÄNTEBELAGDA SKULDEN OCH DEN RÄNTEBELAGDA NETTO-
SKULDEN 2007-2016, M€

Lähde: Turun kaupunki.

Källa: Åbo stad.

9. VERONALAISET TULOT JA VEROTUS SKATTEPLIKTIGA INKOMSTER OCH BESKATTNING

9.1. TULONSAAJAT TULOLUOKITTAIN¹⁾ 2014-2015 INKOMSTTAGARE EFTER INKOMSTKLASS¹⁾ 2014-2015

Tulovuosi Tuloluokka, € Inkomstår Inkomstklass, €	2014			2015		
	Luku Antal	%	Kertymä Kumulativ frekvens %	Luku Antal	%	Kertymä Kumulativ frekvens %
-5 000	13 215	8,3	8,3	13 653	8,5	8,5
5 000 - 10 000	19 139	12,1	20,4	19 321	12,1	20,6
10 000 - 15 000	21 265	13,4	33,8	21 367	13,3	33,9
15 000 - 20 000	19 479	12,3	46,1	19 503	12,2	46,1
20 000 - 25 000	16 924	10,7	56,8	16 870	10,5	56,6
25 000 - 30 000	16 479	10,4	67,2	16 318	10,2	66,8
30 000 - 35 000	14 027	8,9	76,1	13 966	8,7	75,5
35 000 - 40 000	10 315	6,5	82,6	10 471	6,5	82,0
40 000 - 50 000	12 091	7,6	90,2	12 572	7,8	89,8
50 000 - 60 000	6 041	3,8	94,0	6 206	3,9	93,7
60 000 - 80 000	5 041	3,2	97,2	5 350	3,3	97,0
80 000 - 100 000	2 006	1,3	98,5	2 084	1,3	98,3
100 000 -	2 370	1,5	100	2 527	1,6	100
Yhteensä - Summa	158 392	100		160 208	100	

¹⁾ Tiedoissa ovat mukana kaikki valtionveron alaista tuloa saaneet yksityiset henkilöt. - I statistiken ingår alla enskilda personer som fått vid statsbeskattningen skattepliktiga inkomster.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

9.2. TULONSAAJIEN TULOT TULOLUOKITTAIN¹⁾ 2006-2015
INKOMSTTAGARNAS INKOMSTER EFTER INKOMSTKLASS¹⁾ 2006-2015

Tulovuosi Tuloluokka, €	Valtion- veronalaiset tulot kaikkiaan Vid stats- beskattningen skattepliktiga inkomster sammanlagt 1 000 €	Tulonsaajaa kohti Per inkomst- tagare €	Ansiotulot yhteensä Förvärvs- inkomster sammanlagt	Niistä - Därav Palkkatulot Löne- inkomster	Eläketulot Pensions- inkomster	Pääomatulot yhteensä Kapital - inkomster sammanlagt
1 000 €						
2015						
-5 000	28 501	2 088	27 015	8 860	2 447	1 485
5 000 - 10 000	157 167	8 135	155 089	34 171	42 381	2 078
10 000 - 15 000	267 532	12 521	264 003	74 901	116 136	3 529
15 000 - 20 000	338 967	17 380	333 022	102 670	175 218	5 945
20 000 - 25 000	378 907	22 460	371 453	162 042	163 038	7 454
25 000 - 30 000	448 416	27 480	439 753	282 561	121 931	8 663
30 000 - 35 000	452 474	32 398	442 920	330 303	86 261	9 554
35 000 - 40 000	391 301	37 370	381 661	303 574	58 728	9 640
40 000 - 50 000	556 994	44 304	538 551	432 726	79 469	18 443
50 000 - 60 000	337 854	54 440	321 114	258 568	46 427	16 740
60 000 - 80 000	365 988	68 409	338 962	272 802	46 819	27 026
80 000 -100 000	185 106	88 822	166 427	130 753	22 343	18 680
100 000 -	463 540	183 435	312 462	228 835	40 733	151 078
Yhteensä - Summa	4 372 746	27 294	4 092 430	2 622 766	1 001 931	280 316
2014	4 304 039	27 173	4 016 605	2 589 905	976 343	287 434
2013	4 162 277	26 580	3 933 318	2 571 822	945 227	228 959
2012	4 052 166	26 108	3 839 171	2 550 017	900 218	212 995
2011	3 968 592	25 812	3 679 961	2 447 292	853 044	288 630
2010	3 774 099	24 788	3 554 704	2 372 717	817 902	219 395
2009	3 646 747	24 052	3 476 354	2 355 105	792 224	170 393
2008	3 651 762	24 049	3 420 597	2 384 383	738 044	231 166
2007	3 505 460	23 154	3 233 239	2 248 240	696 107	272 221
2006	3 351 339	22 338	3 090 265	2 135 650	665 233	261 074

¹⁾ Tiedoissa ovat mukana kaikki valtionveron alaista tuloa saaneet yksityiset henkilöt. - I statistiken ingår alla enskilda personer som fått vid statsbeskattningen skattepliktiga inkomster.

Muist. Poikkeamat tuloluokittain laskettavista summista johtuvat pyöristyksistä.

Anm. Avvikelsena från summorna i de olika inkomstklasserna beror på avrundningar.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**9.3. YKSITYISTEN HENKILÖIDEN TULOT, VÄHENNYKSET JA VEROTUS 2011-2015
 ENSKILDA PERSONERS INKOMSTER, AVDRAG OCH BESKATTNING 2011-2015**

	2011	2012	2013	2014	2015
Tulot - Inkomster, 1 000 €					
Valtionveronalaiset tulot					
Vid statsbeskattningen skattepliktiga inkomster	3 968 592	4 052 166	4 162 277	4 304 039	4 372 746
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	25 812	26 108	26 580	27 173	27 294
asukasta kohti - per invånare, €	22 217	22 484	22 861	23 414	23 521
Valtionveronalaiset tulot ml. verovapaat osingot ja korot					
Vid statsbeskattningen skattepliktiga inkomster inkl. skattefria dividendinkomster	4 041 476	4 114 462	4 228 105	4 360 857	4 433 291
Vähennykset - Avdrag, 1 000 €					
Ansiotulosta - Från förvärsinkomst					
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	1 581	1 671	1 670	1 717	1 750
Ansiotulosta valtionverotuksessa					
Från förvärsinkomst i statsbeskattningen	613 215	650 403	694 070	703 362	707 134
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	3 988	4 191	4 432	4 441	4 414
Kunnallisverotuksessa - Vid kommunalbeskattningen					
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	4 844	5 196	5 217	5 271	5 361
Verotettava tulo - Beskattningsbar inkomst, 1 000 €					
Verotettava ansiotulo valtionverotuksessa					
Beskattningsbar förvärsinkomst i statsbeskattningen	3 067 083	3 189 169	3 239 799	3 313 728	3 385 768
Verotettava pääomatulo - Beskattningsbar kapitalinkomst					
Kunnallisverotuksessa - Vid kommunalbeskattningen	2 935 532	3 033 265	3 116 909	3 182 323	3 234 186
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	19 093	19 544	19 904	20 091	20 187
asukasta kohti - per invånare, €	16 434	16 830	17 119	17 312	17 397
Verot ja veronluonteiset maksut					
Skatter och avgifter av skattenatur, 1 000 €					
Valtionverot - Statskatter					
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	1 495	1 398	1 494	1 609	1 605
Kunnallisvero - Kommunalskatt					
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	3 396	3 462	3 540	3 720	3 726
Kirkollisvero - Kyrkoskatt					
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	133	134	136	134	132
Sairaanhoidomaksu - Sjukvårdspremie					
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	222	232	253	259	259
Työntekijän eläke- ja tyött.vak. maksu -					
Arbetsstagarens pensions- och arbetslöshetsförsäkringsavgift	132 813	148 540	150 168	158 683	167 469
tulonsaajaa kohti - per inkomsttagare, €	864	957	959	1 002	1 045

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

10. TERVEYSPALVELUT - HÄLSOVÄRDSTJÄNSTER**10.1. ÄITIYS-, LASTEN- JA EHKÄISYNEUVONTA 2011-2016
RÅDGIVNINGEN FÖR MÖDRA- OCH BARNAVÅRD SAMT PREVENTIVRÅDGIVNINGEN 2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Äitiysneuvonta¹⁾ - Mödravårdsrådgivning¹⁾						
Neuvoloita - Rådgivningsbyråer	10	11	12	12	13	13
Terveysneuvontakäyntejä vastaanotolla						
Hälsörådgivningsbesök på mottagning						
Lääkäri - Läkare	8 480	9 614	9 912	10 023 ■	11 155	10 326
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	23 022	26 141	25 601	26 258 ■	25 562	21 897
Lastenneuvonta - Barnavårdsrådgivning						
Neuvoloita - Rådgivningsbyråer	17	17	17	17	18	18
0 - 6 -vuotiaita lapsia - 0-6 -åriga barn	11 760	11 987	11 835	11 591	12 125	12 139
Terveysneuvontakäyntejä vastaanotolla						
Hälsörådgivningsbesök på mottagning						
Lääkäri - Läkare	8 805	9 907	9 907	9 933	10 185	9 548
Terveystenhoitaja - Hälsovårdare	28 333	31 097	44 488	35 246	36 354	37 300
Ehkäisyneuvonta¹⁾ - Preventivrådgivning¹⁾						
Toimipisteitä 31.12. - Servicepunkter 31.12	1	1	1	1	1	1
Käyntejä - Besök	5 947	7 472	7 261	7 247	7 243	7 613

¹⁾ Sisältää ultraäänitutkimukset. - Innehåller ultraljudsundersökningar.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

10.2. KOULU- JA OPISELLIJATERVEYDENHUOLTO 2010-2016
HÄLSOVÅRD FÖR SKOLELEVER OCH STUDERANDE 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kouluterveydenhuolto¹⁾ - Hälsovård för skolelever¹⁾							
Oppilaat - Elever	17 551	17 303	17 062	17 187 ■	17 177 ■	17 417	17 584
Koululääkärin suorittamat terveystarkastukset - Hälsokontroller utförda av skolläkare	7 364	7 386	7 412	7 637	6 942	6 711	6 768
Käynnit terveydenhoitajan vastaanotolla Besök på hälsovårdarens mottagning	45 685	41 784	42 590	41 784	45 838	40 152	40 503
Opiskelijaterveydenhuolto²⁾ - Hälsovård för studerande²⁾							
Käynnit vastaanotolla -Besök på mottagning							
Lääkärin - Läkarens	3 301	2 944	3 475	3 475	4 055	4 009	4 231
Terveydenhoitajan - Hälsovårdarens	15 960	15 009	15 307	17 363	15 514	15 270	15 862

¹⁾ Perusopetuksen ja lukion oppilaat - Antalet elever i den grundläggande undervisningen och gymnasierna.

²⁾ Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen opiskelijat - Antalet studerande vid yrkesläroanstalterna och yrkeshögskolorna.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

**10.3. YLIOPIILAIDEN TERVEYDENHUOLTO 2010-2016
STUDENTERNAS HÄLSOVÅRD 2010-2016**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toimipiirin opiskelijat - Antalet studerande inom verksamhetsområdet	17 183	17 170	17 238	17 349	17 068	17 028	16 957
Terveyden- ja sairaanhoito - Hälso- och sjukvård							
Lääkäriiskäynnit - Besök hos läkare	12 975	12 958	11 942	12 016	10 166
Terveydenhoitajakäynnit - Besök hos hälsovårdare	13 246	11 764	11 790	12 274	13 237
Fysioterapiakäynnit - Fysioterapibesök	1 607	1 347	1 382	1 529	1 507
Mielenterveyspalvelut - Mentalvårdstjänster							
Psykiatrikäynnit - Besök hos psykiater	3 066	3 047	2 823	2 531	3 052
Psykologikäynnit - Besök hos psykolog	4 737	4 269	4 592	4 657	4 878
Psyk. erikoissairaanhoitajakäynnit - Besök hus spec. sjukskötare i psykiatri	431	799	699	861	944
Suun terveydenhuolto - Munhälsövård							
Hammaslääkärikäynnit - Besök hos tandläkare	12 809	13 071	12 211	12 449	11 475
Suuhygienistikäynnit - Besök hos munhygienist	2 829	2 752	2 987	3 177	3 254
Terveysasemaa käyttäneet - Antalet besökare på hälsostationen							
Potilaita yhteensä - Patienter sammanlagt	11 798	11 074	11 254	11 123	11 105

Muist. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön Turun terveydenhoitoaseman toiminta.

Anm. Verksamheten vid Studenternas hälsovårdsstiftelses hälsovårdsstation i Åbo.

Lähde: YTHS, Turun terveydenhoitoasema.

Källa: SHVS, Hälsovårdsstationen i Åbo.

**10.4. KÄYNNIT TERVEYSASEMILLA JA PÄIVYSTYKSESSÄ 2011-2016
BESÖK PÅ HÄLSOSTATIONER OCH AKUTMOTTAGNINGAR 2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Käyntejä terveysasemien vastaanotoilla ¹⁾						
Besök på hälsostationernas mottagningar ¹⁾	238 072	232 935	227 887	224 478	246 781	274 782
Lääkärissäkäynnin korvaavat puhelut						
Telefonsamtal som ersätter läkarbesök	102 674	77 428	80 079	79 868	83 558	77 842
Käynnit päivystysvastaanotoilla ²⁾						
Besök på jourmottagningar ²⁾	52 053	43 593	51 924	54 996	54 429	54 908

¹⁾ Vuodesta 2011 alkaen käynteihin sisältyvät terveyskeskuslääkärien vastaanottokäyntien lisäksi sairaus- ja terveydenhoitokäynnit. - Utöver besöken på hälsocentralläkarnas mottagningar ingår i besöken på mottagningarna också sjukvårds- och hälsovårdsbesöken från 2011.

²⁾ Lukuihin sisältyy myös 21 kunnan yöpäivystys. Vuodesta 2012 alkaen Turun alueen yhteispäivystyksen toiminnasta vastaa Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos, joka kuuluu Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin. - I siffrorna ingår också nattjouren för 21 kommuner. Från 2012 ansvarar Affärsverket för akutvård och jour som hör till Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt för verksamheten vid Åboregionens samjour.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

**10.5. LABORATORIO- JA RÖNTGENTUTKIMUKSET SEKÄ LÄÄKINNÄLLINEN KUNTOUTUS 2011-2016
LABORATORIE- OCH RÖNTGENUNDERSÖKNINGAR SAMT MEDICINSK REHABILITERING 2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Laboratoriotutkimukset ¹⁾ - Laboratorieundersökningar ¹⁾	689 793	699 924	728 752	710 254	683 294	697 440
Röntgentutkimukset ²⁾ - Röntgenundersökningar ²⁾	55 254	39 444	42 834	41 003	39 847	37 772
Lääkinnällinen kuntoutus - Medicinsk rehabilitering	129 513	146 748	151 118	154 240	161 767	165 267

¹⁾ Vuodesta 2011 alkaen lukuihin eivät sisälly psykiatrian ja TYKS:n sairaalaysiköiden tilaamat tutkimukset. - I siffrorna ingår inte undersökningar som beställts av sjukhusenheterna inom psykiatrin och vid ÅUCS från 2011.

²⁾ Röntgentutkimuksiin eivät sisälly psykiatrian ja Turun kaupunginsairaalan sairaalaysiköiden tilaamat tutkimukset. - I röntgenundersökningar ingår inte undersökningar som beställts av sjukhusenheterna inom psykiatrin och vid Åbo stads-sjukhus.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

**10.6. TYÖTERVEYSHUOLTO JA MERIMIESTERVEYSHUOLTO 2011-2016
FÖRETAGS- OCH SJÖMANSHÄLSOVÅRD 2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tehtyjä sopimuksia - Ingångna avtal	132	155	177	363	305	220
Rekisterissä olevia työntekijöitä ja yrittäjiä Arbetare och företagare i registret	23 358	23 315	23 532	23 238	22 500	22 450
Käyntejä vastaanotolla - Besök på mottagning						
Työterveyslääkärin - Företagsläkarens	25 033	24 567	26 121	26 094	23 510	24 949
Työterveyshoitajan - Företagshälsovårdarens	20 968	20 353	21 955	22 980	23 955	26 004
Lääkärissäkäynnit korvaavat konsultaatiot Konsultationer som ersätter läkarbesök	17 044	15 818	19 341	18 815	20 797	22 095

Muist. Taulukossa esitetyt työterveyshuollon asiakkaat ovat Turun kaupungin henkilöstö sekä sopimuksen tehneet yritykset ja yhteisöt (sisältää myös merimiesterveyshuollon).

Anm. Med de tabellen angivna kunderna inom företagshälsovården avses Åbo stads anställda samt de företag och samfund som ingått avtal med företagshälsovården (innehåller också sjömanshälsovården).

Lähde: Turun Työterveystalo.

Källa: Turun Työterveystalo.

10.7. SUUN TERVEYDENHUOLTO 2011-2016
MUNHÄLSOVÅRD 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Käyntikertoja - Antal besök	153 801	164 316	168 219 ■	184 436	184 473	179 530
siitä - därav						
klinisen hammashoidon käynnit ¹⁾ - besök hos klinisk tandvård ¹⁾	97 434	109 070	119 652 ■	127 647	119 719	128 232
opetushammashoitolassa käynnit - besök vid undervisningstandklinik	16 507	17 654	19 865	19 386	19 313	22 377
päivystyskäynnit - jourbesök	17 556	18 493	22 295	23 525	26 339	25 631
ostopalvelukäynnit - köptjänstbesök	21 242	17 897	5 167	12 895	17 158	1 320
alueellisen hammaslääkäripäivystyksen käynnit - besök hos den regionala tandläkarjouren	1 062	1 202	1 240	983	1 944	1 970

¹⁾ Kliinisen hammashoidon käynnit terveysasemilla (sis. perus- ja erikoishammashoidon käyntejä). - Med besök hos klinisk tandvård avses besöken på hälsostationer (inkl. besök hos bas- och specialisttandvården).

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

10.8. TERVEYSOLOJEN VALVONTA 2011-2016
ÖVERVAKNING AV DE SANITÄRA FÖRHÅLLANDENA 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Terveystarkastajien suorittamia terveysolojen tarkastuskäyntejä - Antalet besök av hälsovårdsinspektörerna för övervakning av sanitära förhållanden	5 107	4 924	2 668	2 696	1 583	1 490

Lähde: Ympäristöterveydenhuolto.

Källa: Miljöhygien.

10.9. TURKULAISTEN ERIKOISSAIRAANHOIDON AVOHOITOSUORITTEET SAIRAALOIDEN POLIKLINIKOISSA 2011-2016
ANTALET ÖPPENVÅRDSPRESTATIONER INOM SPECIALSJUKVÅRDEN SOM ÅBOBOR GENOMGÅTT VID SJUKHUSENS POLIKLINIKER 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Somaattinen erikoissairaanhoito yhteensä						
Den somatiska specialsjukvården sammanlagt	251 688	238 253 ■	255 548 ■	269 134	281 918	295 690
Turun kaupunginsairaala (kaupungin tuottama) ¹⁾						
Åbo stadssjukhus (produceras av staden) ¹⁾	54 854	53 909 ■	60 819 ■	63 959	70 180	72 832
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri						
Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt	196 737	184 194	194 592 ■	205 002	211 738	222 858
siitä TYKS ²⁾ - därav ÅUCS ²⁾	192 242	178 165	187 797 ■	199 049 ■	205 854	215 945
Muut ostopalvelut - Övriga köpta tjänster	97	150	137	173
Psykiatrinen erikoissairaanhoito yhteensä						
Den psykiatriska specialsjukvården sammanlagt	101 943	102 132 ■	102 884 ■	99 972	109 007	115 912
Psykiatria (kaupungin tuottama)						
Psykiatrin (produceras av staden)	89 332	88 675 ■	86 111 ■	84 171	90 690	95 900
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri						
Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt	11 719	12 862	15 773 ■	15 211	18 317	20 012
Muut ostopalvelut - Övriga köpta tjänster	892	595	1 000	590

¹⁾ Vuodesta 2011 alk. sisältää avohoitokäynnit ja konsultaatiot sekä päivä- ja kotisairaalakäynnit. - I siffrorna ingår öppenvårdsbesök och konsultationer samt besök på dag- och hemsjukhus från 2011.

²⁾ Sisältää alueellisen erikoissairaanhoidon vuodesta 2015 alkaen. - Innehåller den regionala specialiserade sjukvården från 2015.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Välfärdssektorn.

10.10. TURKULAISTEN HOITOPÄIVÄT SAIRAALOISSA 2013-2016
ANTALET VÄRDDAGAR FÖR ÅBOBOR PÅ SJUKHUSEN 2013-2016

	2013	2014	2015	2016
Somaattinen erikoissairaanhoito yhteensä				
Den somatiska specialsjukvården sammanlagt	126 099 ■	126 316	118 655	114 824
Turun kaupunginsairaala (kaupungin tuottama) ¹⁾				
Åbo stadssjukhus (produceras av staden) ¹⁾	38 298 ■	38 554	38 281	38 093
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri				
Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt	86 365 ■ ²⁾	86 087 ²⁾	80 374	76 731
siitä TYKS - därav ÅUCS	83 356 ■	82 747	78 577	74 786
Muut ostopalvelut - Övriga köpta tjänster	1 436	1 675
Psykiatrinen erikoissairaanhoito yhteensä				
Den psykiatriska specialsjukvården sammanlagt	49 771 ■	49 660	37 057	33 976
Psykiatria (kaupungin tuottama)				
Psykiatrin (produceras av staden)	35 426 ■	34 639	33 210	29 461
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri				
Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt	4 384 ■	3 674	3 847	4 515
Muut ostopalvelut - Övriga köpta tjänster	9 961	11 347
Vanhusten terveystalvet yhteensä - Hälsovårds-				
servicen för äldre sammanlagt	262 969 ■	251 967	173 531	159 645
Kaupungin tuottama akuuttisairaanhoito				
Akutsjukvård som produceras av staden	55 443 ³⁾	55 243 ³⁾	50 830	54 087
Kaupungin tuottama pitkäaikaissairaanhoito				
Långtidssjukvård som produceras av staden	154 101 ⁴⁾	155 711 ⁴⁾	93 687	84 802
Ostettu pitkäaikaissairaanhoito				
Köpt långtidssjukvård	53 425 ■ ⁵⁾	41 013 ⁵⁾	29 014	20 756
Turkulaisten hoitopäivät kaikissa sairaaloissa				
yhteensä - Antalet vård dagar för åbabor på alla				
sjukhus sammanlagt	438 839 ■	427 943	329 243	308 445
asukasta kohti - per invånare	2,5	2,3	1,8	1,6

¹⁾ Hoitopäivätiedot eivät sisällä kotisairaalan eivätkä päiväsairaalan tietoja. - Vård dagarna omfattar inte uppgifterna om hemsjukhus och dagsjukhus.

²⁾ Ei sisällä Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitosta. - Innehåller inte uppgifter om Affärsverket för akutvård och jour.

³⁾ Ei sisällä kuntouttavaa lyhytaikaishoitoa. - Innehåller inte uppgifter om den rehabiliterande korttidsvården.

⁴⁾ Ei sisällä hengityshalvauksyksikön tietoja. - Innehåller inte uppgifter om andningsförlammingsenheten.

⁵⁾ Ei sisällä kuntouttavaa lyhytaikaishoitoa. - Innehåller inte uppgifter om den rehabiliterande korttidsvården.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Vålfärdssektorn.

11. SOSIAALINEN HYVINVOINTI - SOCIAL VÄLFÄRD**11.1. KUNNALLINEN KOTIPALVELUTOIMINTA JA KOTISAIRAAHOITO 2011-2016
KOMMUNAL HEMSERVICEVERKSAMHET OCH HEMSJUKVÅRD 2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kotihoito ¹⁾ - Hemservice ¹⁾	2 841	2 871	2 926	3 025	3 128	3 090
Kotihoitoa saaneita asiakkaita/asuntokuntia vuoden aikana						
Antal klienter/hushåll som erhållit hemservice under året						
Lapsiperheet - Barnfamiljer (asuntokunnat - hushåll)	330	256	310	297	388	396
Vanhukset - Åldringar (asiakkaat - klienter)	3 721	3 777	3 832	3 955	4 010	4 001
Muut - Övriga (asiakkaat - klienter)	398	374	355	334	329	298
Omaishoidontuki, yli 65-vuotiaat - Stöd för närståendevård, personer över 65 år						
Lakisäätteistä tukea saaneita vuoden aikana						
Erhållit lagstadgat stöd under året	744	804	929	1 010	1 012	1 018

¹⁾ Kotihoidon säännöllisiä palveluja saavat asiakkaat joulukuussa. Lapsiperheet eivät sisälly lukuihin. - Antalet klienter inom regelbunden hemvård i december. Barnfamiljer ingår inte i siffror.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Välfärdssektorn.

11.2. VANHUSTEN YMPÄRIVUOROKAUTINEN HOITO 2012-2016
DYGNETRUNTVÅRD AV ÅLDNINGAR 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Ympäri vuorokautinen hoito yhteensä - Dygnetruntvård av åldringar totalt	1 982 ■	1 962 ■	1 933	1 743	1 722
Pitkääikaissairaanhoito - Långtidssjukvård					
Pitkääikaissairaanhoito (oma toiminta), potilaat 31.12. Långtidssjukvård (egen verksamhet), patienter 31.12	425	435	424	237	236
Pitkääikaissairaanhoito (ostopalvelu), potilaat 31.12. Långtidssjukvård (köpt tjänst), patienter 31.12	172	129	101	64	45
Vanhainkodit - Åldringshem					
Oma toiminta - Egen verksamhet					
Hoidettavia 31.12. - Vårdade 31.12	555	546	508	467	383
Hoitopäiviä - Vård dagar	201 776	199 311	193 590	172 694	156 235
Ostopalvelu - Köpt tjänst					
Hoidettavia 31.12. ¹⁾ - Vårdade 31.12 ¹⁾	42	23	16	11	8
Hoitopäiviä - Vård dagar	16 903 ■	10 937 ■	6 513	5 036	3 319
Tehostettu palveluasuminen - Effektiverat serviceboende					
Tehostettu palveluasuminen (kaupungin tuottama) - Effektiverat serviceboende (produceras av staden)					
Asukkaita 31.12. - Boende 31.12	242 ■	246 ■	290	364	431
Läsnäolopäiviä - Närvarodagar	85 988 ■	86 864 ■	95 439	138 673	169 445
Tehostettu palveluasuminen (ostopalvelu) - Effektiverat serviceboende (Köpt tjänst)					
Asukkaita 31.12. - Boende 31.12	546 ■	583 ■	594	600	619
Läsnäolopäiviä - Närvarodagar	180 831 ■	200 028 ■	210 629	214 618	218 305

¹⁾ Turun kaupungin ostopalveluasiakkaat, luku ei sisällä itsemaksavia asiakkaita. - Åbo stads köpserviceklienter exklusive de klienter som betalar själva.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdsektorn.

**11.3. VAMMAISPALVELUT 2012-2016
HANDIKAPPSERVICE 2012-2016**

	2012	2013	2014	2015	2016
Vammaispalvelujen asiakkaat vuoden aikana¹⁾ - Antalet klienter inom handikappservicen under året¹⁾	4 310	4 050 ■	3 796	3 676	3 613
Vaikeavammaisille henkilöille tarkoitettut palvelut ja tukitoimet Service- och stödformer som är avsedda för gravt handikappade					
Kuljetuspalvelu, asiakkaita - Transportservicen, antalet klienter	4 048	3 797	3 612	3 428	3 367
Asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet, asiakkaita - Ändringsarbeten i bostaden samt redskap och anordningar i bostaden, klienter	357	281	169	194	199
Palveluasuminen, asiakkaita - Serviceboende, klienter	111	106	118	111	113
Henkilökohtainen apu - Personlig assistans	373	394 ■	450	602	698

¹⁾ Vuoden aikana vammaispalvelulain mukaan palvelua saaneet asiakkaat yhteensä. - Det totala antalet klienter som enligt handikappservicelagen fått service under året.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

11.4. KEHITYSVAMMAPALVELUT 2011-2016 SERVICE FÖR UTVECKLINGSSTÖRDA 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kehitysvammaisille tarkoitettut palvelut - Service för personer med utvecklingsstörning						
Asiakkaat vuoden aikana ¹⁾ - Klienter under året ¹⁾	829	847	843	883	857	886
Laitoshuolto ²⁾ - Anstaltsvård ²⁾						
asiakkaita - klienter	171	164	141	141	137	81
hoitopäiviä - vård dagar	47 678	44 409	37 057	36 605	28 185	16 955
Asumispalvelut ³⁾ - Boendeservice ³⁾						
asukkaita - boende	394	432	477	491	556	569
asumispäiviä - boendedagar	97 884	108 797	123 981	128 803	136 449	194 070
Työ- ja päivätoiminta ⁴⁾ - Arbets- och dagverksamhet ⁴⁾						
asiakasmäärä - klientantal	494	529	566	561	394	399
käyntipäivät - bruksdagar	69 918	80 780	78 686	76 766	56 129	57 715

¹⁾ Kehitysvammaisille tarkoitettuja erityispalveluja saaneet asiakkaat.- Klienter som fått specialservice avsedd för utvecklingsstörda.

²⁾ Sisältyy myös lyhytaikaishoitoa käyttäneet asiakkaat.- Omfattar också klienter som anlitat korttidsvården.

³⁾ Sisältää ympärivuorokautisen ja ohjatun asumisen käyttöpäivät sekä tukiasumisen käyttökerrat.- Omfattar bruksdagar för dygnet-runt-boende och assisterat boende samt användningsomgångar för stödboende.

⁴⁾ Sisältää työ- ja päivätoimintakeskusten, kehitysvammaisten koululaisten iltapäivätoiminnan sekä erityis-huoltopiirin jatko-opetuksen asiakkaat ja käyttöpäivät. - Arbets- och dagverksamheten innefattar antalet klienter och bruksdagar vid följande verksamhetsenheter; arbets- och dagcentren, eftermiddagsvården för skolbarn med utvecklingsstörning och de fortsatta studier som specialomsorgsdistriktet ordnar.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

**11.5. TOIMEENTULOTUKI 2011-2016
UTKOMSTSTÖD 2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet - Hushåll som fick utkomststöd						
Vuoden aikana yhteensä - Under året	9 332	9 143	9 199	9 180	9 459	9 307
Perhetyypin mukaan - Enligt familjetyp						
Yksinäisiä miehiä - Ensamma män	4 174	4 108	4 100	4 060	4 152	4 049
Yksinäisiä naisia - Ensamma kvinnor	2 650	2 542	2 643	2 646	2 717	2 756
Yksinhuoltajia - Ensamförsörjare	1 079	1 061	1 073	1 060	1 071	1 068
Avio/avopareja - Giftna/ogiftna sammanboende par	1 429	1 432	1 383	1 414	1 505	1 391
ilman lapsia - utan barn	572	569	549	571	597	565
lapsia huollettavana - med barn	857	863	834	843	908	826
Toimeentulotuensaajia ¹⁾ - Mottagare av utkomststöd ¹⁾	14 318	14 118	14 064	14 021	15 277	14 987
Pakolaiset ja paluumuuttajat (kotitaloudet)						
Flyktingar och återinvandrare (hushåll)	436	479	463	456	452	535
Toimeentulotukea saaneet pakolaiset ja paluumuuttajat (henkilöt)						
Flyktingar och återinvandrare som fått utkomststöd (personer)	726	841	841	923	972	1 089

¹⁾Toimeentulotuesta osallisiksi tulleita, perheenjäsenet mukaanlukien. Pakolaiset ja paluumuuttajat eivät sisälly lukuihin.

Mottagare av utkomststöd, familjemedlemmarna medräknade. Flyktingar och återinvandrare ingår inte i siffror.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Välfärdssektorn.

11.6. LASTENSUOJELUN ASIAKKAAT 2011-2016
ANTALET KLIENTER HOS BARNSKYDDET 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lastensuojelun asiakkaat (0 -17 -vuotiaat) - Antalet klienter hos barnskyddet (0 -17 -åriga)	2 781	2 888	2 942	2 937	2 286	2 013
osuus alle 18-vuotiaista lapsista, % andel av barn under 18 år, %	9,9	10,3	10,5	10,4	8,0	7,0
Huostassa olevat lapset - Omhändertagna barn						
Lasten luku 31.12. - Antal barn 31.12	364	373	377	388	372	369
Avohuollon asiakkaina olleet lapset (0 -17 - vuotiaat) vuoden aikana Antalet barn (0 -17 -åriga) som placerats inom öppenvården under året	2 609	2 510	2 427	2 366	1 745	1 519

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

11.7. KAUPUNGIN LASTENKODIT 2011-2016
STADENS BARNHEM 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lastenkoteja 31.12. - Barnhem 31.12	10	9	9	9	9	9
Hoitopaikkoja 31.12. - Vårdplatser 31.12	130	130	130	130	130	123
Hoidettuja lapsia vuoden aikana Vårdade barn under året						
Hoitopäiviä ¹⁾ - Vård dagar ¹⁾	45 343	41 718	39 594	38 557	36 653	34 100

¹⁾ Hoitopäivät eivät sisällä lähtöpäiviä. - I vård dagarna ingår inte utskrivningsdagar.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

11.8. KAUPUNGIN KASVATUS- JA PERHENEUVOLA 2012-2016 STADENS RÅDGIVNINGSBYRÅ FÖR UPPFOSTRINGS- OCH FAMILJEFRÅGOR 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året	1 123 ■ ¹⁾	1 264 ■ ¹⁾	1 433 ■ ¹⁾	1 480	1 577
siitä lapset ja nuoret - därav barn och unga personer	912 ■ ¹⁾	1 020 ■ ¹⁾	1 110 ■ ¹⁾	1 026	1 095
Perheasiainsovittelu - Medling i familjefrågor					
sovittelussa käyneet perheet vuoden aikana ²⁾ - antal familjer som deltagit i medlingen under året ²⁾	103	122	147	124	107 ³⁾

¹⁾ Lukuja on korjattu, koska tilastointia on tarkennettu. - Siffrorna har korrigerats, eftersom statistikföringen har preciserats.

²⁾ Perheitä, joiden ilmoittamisen pääsykoodi oli sovittelu. - Familjer med medling som kod för anmälan.

³⁾ Vuonna 2016 perheasioiden sovitteluun tulevien määritelmää tarkennettiin, minkä takia osa käynneistä kirjautui parisuhde-käynneiksi. - År 2016 preciserades definitionen för dem som anlitar medlingen i familjefrågor, varför en del av besöken registrerades som parbesök.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

11.9. LASTENVALVOJAN PALVELUT 2012-2016 BARNATILLSYNINGSMANNENS TJÄNSTER 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Vahvistettuja elatussopimuksia vuoden aikana					
Fastställda underhållsavtal under året	1 641	1 678	2 049	1 896	1 790
Isyyden selvittämistä koskevat asiat vuoden aikana					
Antalet fall rörande utredning av faderskap under året	795	851	886	903	822
Lastenvalvojien vahvistamat sopimukset lapsen huollosta - Antalet avtal om vårdnad av barn som fastställts av barnatillsyningsmännen	1 475	1 417	1 591	1 766	1 694

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

11.10. KAUPUNGIN TYÖKESKUKSET 2011-2016 STADENS ARBETSCENTRALER 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Työntekijöitä yhteensä - Arbetstagare inalles	466	428	340	384	510	537
Naisia - Kvinnor	118	126	113	107	105	115
Käyttöpäiviä ¹⁾ - Bruksdagar ¹⁾	49 154	43 546	46 720	47 408	48 500	52 913
Työpäivät - Arbetsdagar	39 599	35 105	37 268	38 671	43 277	47 567

¹⁾ Vajaakuntoisten työntekijöiden työsuoritteiden määrä: työntekijöiden tekemät työpäivät ja muut päivät, joista heille maksetaan palkka, sisältyy myös palkalliset sairauspäivät. - Arbetsprestationer av anställda med nedsatt kondition: arbetsdagarna arbetsdagar samt övriga dagar för vilka lön utbetalats åt dem (inkl. också sjukdagar med lön).

Muist. Vain työntekijöitä, joiden työkyky on rajoittunut.

Anm. Endast för arbetshandikappade.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

11.11. PÄIHDEHUOLTO 2011-2016 MISSBRUKARVÅRDEN 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kuntalaisille kustannetut palvelut¹⁾ - Bekostade tjänster för kommuninvånare¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året						
A-klinikat (ml. huume klinikat) - A-kliniker (inkl. missbrukarkliniker)	1 031	938	984	912	827	815
Nuorisoasemat - Ungdomsstationer	246	213	233	244	216	202
Asumispalveluyksiköt - Boendeserviceenheter	312	250	239	228	277	284
Päihdehuollon tuettu asuminen - Stödboende inom missbrukarvården	156	169	144	137	135	134
Ensisuojat - Skyddshärbärgen	242	211	230	249	229	250
Katkaisuhoitoasemat - Akutvårdstationer	470	447	525	496	488	505
Kuntoutuslaitokset - Rehabiliteringsinrättningar	99	88	95	56	80	77

¹⁾ Sisältää sekä kaupungin oman toiminnan että ostopalvelut. - Omfattar både stadens egen verksamhet och köptjänster.

Lähde: Hyvinvointitoimiala.

Källa: Valfärdssektorn.

**11.12. LASTEN PÄIVÄHOITO JA ESIOPETUS 2010-2016
 BARNDAGVÅRD OCH FÖRSKOLEUNDERVISNING 2010-2016**
**A. Kunnalliset päiväkodit
 Kommunala daghem**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toimintayksiköitä 31.12. - Verksamhetsenheter 31.12	48	50	50	51	51	51	51
Hoidettuja lapsia 31.12. - Barn i vård inalles 31.12							
Kokopäivähoidossa 31.12. - I heldagsvård 31.12	3 662	3 872	3 805	3 965	3 894	3 878	3 581
0 - 2-vuotiaita - 0 - 2-åringar	930	934	904	959	915	898	941
3 - 6-vuotiaita - 3 - 6-åringar	2 732	2 938	2 901	3 006	2 979	2 790	2 638
Osapäivähoidossa 31.12. - I halvdagsvård 31.12	1 179	1 001	1 090	1 102	1 134	1 218	1 410
Lapsia hoitosuhteessa 31.12. - Antalet barn i vårdförhållande 31.12	4 976	5 068	5 113	5 251	5 242	5 276	5 219
joista esiopetuksessa - därav i förskoleundervisning	1 208	1 219	1 277	1 257	1 318	1 353	1 344
Läsnaolopäivät - Antalet närvarodagar päivähoidossa - i dagvården	779 484	807 960	816 648	835 359	833 901	843 823	851 301
esiopetuksessa - i förskoleundervisningen	192 419	205 610	204 549	211 253	213 885	222 238	220 250

**B. Yksityiset päiväkodit
 Privata daghem**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toimipisteitä 31.12. - Verksamhetsställen 31.12	31	34	37	39	40	47	63
Lapsia hoitosuhteessa 31.12. - Antalet barn i vårdförhållande 31.12	1 211	1 131	1 257	1 160	1 369	1 712	1 824
joista esiopetuksessa - därav i förskoleundervisning	110	139	157	196	171	194	192
Läsnaolopäivät yhteensä vuoden aikana - Närvarodagar inalles under året							
päivähoidossa - i dagvården	97 498	129 798	156 892	186 965	215 467	257 078	328 613
esiopetuksessa - i förskoleundervisningen	16 822	22 270	31 773	30 081	30 073	30 474	31 948

C. Perhepäivähoito ja lasten kotihoidon tuki
Familjedagvård och hemvårdsstöd för barn

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kunnallinen ohjattu perhepäivähoito - Kommunalt ledd familjedagvård							
Perhepäivähoitajia 31.12. - Familjedagvårdare 31.12	122	119	108	91	78	65	49
Hoidossa olleita lapsia 31.12. - Antalet vårdade barn 31.12	454	444	386	330	287	240	187
Hoitopäiviä - Vård dagar	78 968	76 651	69 837	61 169	51 844	41 414	34 654
Yksityinen valvottu perhepäivähoito - Övervakad privat familjedagvård							
Hoidossa olleita lapsia 31.12. - Antalet vårdade barn 31.12	284	297	315	320	322	318	299
Lastenhoidon tuki 31.12. - Stöd för vård av barn 31.12							
Kotihoidon tuen saajat - Erhållit hemvårdsstöd	1 898	2 009	1 991	1 954	1 850	1 677	1 774
Yksityisen hoidon tuen saajat - Erhållit stöd för privat vård	690	661	520	436	414	383	337
Lapsia kotihoidon tuen piirissä - Barn för vilka hemvårdsstöd utbetalas	2 134	2 252	2 259	2 129	2 131	2 114	1 981
Lapsia yksityisen hoidon tuen piirissä - Barn för vilka stöd för privat vård utbetalas	828	661	620	526	508	436	395

Lähde: Sivistystoimiala.

Källa: Bildningssektorn.

11.13. LAPSILISÄT 2011-2016
BARNBIDRAG 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lapsilisää saaneita perheitä vuoden lopussa						
Familjer, som erhållit barnbidrag vid årets slut	15 550	15 523	15 574	15 718	15 972	15 994
Lasten lukumäärä perheissä - Antalet barn i familjerna, %						
1	51,2	50,9	50,6	50,3	50,5	50,2
2	36,0	36,2	36,4	36,6	36,5	36,6
3	10,0	10,0	10,0	10,1	10,1	10,1
4	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
Lapsilisää saaneita lapsia vuoden lopussa						
Barn, som erhållit barnbidrag vid årets slut	25 781	25 800	25 938	26 235	26 632	26 749
Maksettuja lapsilisä - Utbetalade barnbidrag, Lasta kohti, €kk ¹⁾ - Per barn, €mån. ¹⁾	118	123	123	123	114	114

¹⁾ Joulukuussa. - I december.

Lähde: Kansaneläkelaitos.

Källa: Folkpensionsanstalten.

11.14. ELÄKKEENSAAJAT ELÄKELAJIN MUKAAN 31.12.2007-2016
PENSIONSTAGARES ANTAL EFTER PENSIONSSLAG 31.12.2007-2016

Kaikki eläkkeensaajat ¹⁾ Samtliga pensionsstagare ¹⁾	Omaa eläkettä saavat - Egenpensionstagare							Perhe-eläkkeensaajat Familjepensionstagare		
	Kaikki Samtliga	Vanhuuseläke <u>Ålderspension</u>		Työttöm. eläke Arbetslöshetspension	Työ- kyvytt. eläke Invalidpension	Maatal. erityis- eläke Spec. pension för lantbruks- företagare	Osa-aika eläke Deltids- pension	Lesket Efterlev. makar	Lapset Barn	
		Kaikki Samtliga	Alle 65 v. Under 65 år							
2007	44 702	42 956	32 054	2 457	1 545	8 404	46	1 137	8 554	680
2008	45 158	43 452	32 617	2 646	1 516	8 465	43	1 081	8 524	693
2009	45 729	44 078	33 787	3 255	1 269	8 425	41	971	8 450	699
2010	46 219	44 630	35 082	3 635	898	8 252	38	901	8 387	679
2011	46 694	45 158	36 129	3 606	571	8 067	33	889	8 302	653
2012	46 938	45 435	37 152	3 431	287	7 740	26	791	8 215	655
2013	47 351	45 947	38 006	3 145	139	7 528	23	683	8 109	620
2014	47 732	46 359	38 767	2 999	7	7 312	18	520	8 001	611
2015	48 167	46 871	39 736	3 035	-	7 027	17	366	7 928	575
2016	48 611	47 360	40 445	3 113	-	6 863	15	328	7 827	568

¹⁾ Sisältää myös ulkomailla asuvat eläkkeensaajat. - Innehåller också pensionstagare bosatta utomlands.

Muist. Taulukko sisältää sekä kansan- että työeläkkeen saajat.

Anm. Tabellen omfattar både folkpensions- och arbetspensionstagarna.

Lähde: Eläketurvakeskus ja Kansaneläkelaitos, Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain.

Källa: Pensionskyddscentralen och Folkpensionsanstalten, Statistik över pensionstagarna i Finland efter kommun.

11.15. KELAN ELÄKE-ETUUKSIEN JA VAMMAISETUUKSIEN SAAJAT 31.12.2015-2016
MOTTAGARE AV FPAS PENSIONS- OCH HANDIKAPPFÖRMÅNER 31.12.2015-2016

	2015			2016		
	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Kansaneläkkeensaajat yhteensä - Folkpensionstagare inalles	16 835	4 908	11 927	16 855	4 989	11 866
Vanhuuseläkkeensaajia - Ålderdomspensionstagare	12 122	2 694	9 428	12 183	2 774	9 409
Työkyvyttömyyseläkkeen saajia - Invaliditetspensionstagare	4 713	2 214	2 499	4 672	2 215	2 457
Perhe-eläkkeensaajia - Familjepensionstagare						
Leskeneläkkeen saajia - Änkepensionstagare	167	39	128	149	39	110
Lapseneläkkeen saajia - Barnpensionstagare	542	273	269	542	273	269
Lapsikorotuksen saajia - Barntillägstagare	358	169	189	371	173	198
Rintamalisän saajia - Fronttillägstagare	682	453	229	547	358	189
Kelan eläke-etuuksien saajat yhteensä ¹⁾ - Mottagare av FPA:s pensionsförmåner sammanlagt ¹⁾	18 118	5 624	12 494	18 032	5 643	12 389
Vammaisetuuden saajat yhteensä - Mottagare av handikappförmåner sammanlagt	11 149	4 358	6 791	9 861	3 974	5 887

¹⁾ Koska sama edunsaaja voi saada useampia etuuksia, on yhteensä-summa pienempi kuin eri etuuksien saajien lukumäärä. Eftersom en och samma förmånstagare kan få flera förmåner, är den sammanlagda summan mindre än antalet mottagare av olika förmåner.

Lähde: Kansaneläkelaitos, erillistilaus.

Källa: Folkpensionsanstalten, särbeställning.

12. KOULUTUS, KULTTUURI JA VAPAA-AIKA - UTBILDNING, KULTUR OCH FRITID**12.1. 15 VUOTTA TÄYTTÄNYT VÄESTÖ KOULUTUSASTEEN ¹⁾ MUKAAN 31.12.2012-2016
BEFOLKNING SOM FYLLT 15 ÅR EFTER UTBILDNINGSNIVÅ ¹⁾ 31.12.2012-2016**

	2012	2013	2014	2015	2016
15 vuotta täyttäneitä yhteensä - Personer som fyllt 15 år sammanlagt	157 136	158 778	160 191	161 947	163 453
Enintään perusaste - Högst grundnivå	44 451	43 448	42 725	42 544	41 997
Tutkinnon suorittaneita - Personer med examen	112 685	115 330	117 466	119 403	121 456
Toinen aste - Andra stadiet	62 911	63 909	64 793	65 425	66 122
Erikoisammattikoulutusaste - Specialyrkesutbildningsnivå	712	764	833	856	903
Alin korkea-aste - Lägst högstadiet	14 184	14 212	14 046	13 697	13 535
Alempi korkeakouluaste - Lägre högskolestadiet	16 660	17 486	18 227	19 288	20 089
Ylempi korkeakouluaste - Högre högskolestadiet	15 480	16 136	16 637	17 181	17 799
Tutkijakoulutus - Forskarutbildning	2 738	2 823	2 930	2 956	3 008
Koulutustaso (VKTM-indeksi) ²⁾ - Utbildningsnivå (VKTM-index) ²⁾	369	375	380	384	389

¹⁾ Koulutusluokitus 2016 mukaisena. - Enligt Utbildningsklassificering 2016.

²⁾ Koulutustasoindeksillä (VKTM) tarkoitetaan perusasteen jälkeistä korkeimman koulutuksen pituutta henkeä kohti. Esim. koulutustasoluku 300 ilmaisee, että koulutusaika on henkeä kohti 3,0 vuotta peruskoulun jälkeen. - Utbildningsnivåindexet anger den högsta utbildningens genomsnittliga längd per person efter grundskolenivån. Exempelvis siffran 300 för utbildningsnivån anger att utbildningstiden per person efter grundskolan är 3,0 år.

Muist. Tutkinnon suorittaneella väestöllä tarkoitetaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa sekä ammattitutkintolain mukaan erillisessä tutkintotilaisuudessa tutkinnon suorittaneita. Tutkinnon suorittaneet henkilöt on luokiteltu koulutusasteittain korkeimman/viimeksi suoritettun tutkinnon mukaan. Jos henkilö on suorittanut useamman kuin yhden tutkinnon, näistä on valittu koulutusasteeltaan korkein tutkinto.

Anm. Med befolkning som avlagt examen avses personer som avlagt examen vid gymnasium, yrkesläroanstalt, yrkeshögskola och universitet samt vid separat examenstillfälle i enlighet med lagen om yrkesexamina. De personer som avlagt examen har klassificerats efter den högsta/senaste examen. Om en person avlagt flera examina än en, har den högsta beaktats.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**12.2. PERUSKOULUJEN JA LUKIOIDEN OPPILAAT SYKSYLLÄ 2013-2016
ELEVER I GRUNDSKOLOR OCH GYMNASIER HÖSTEN 2013-2016**

	2013	2014	2015	2016
Kaupungin koululaitos - Stadens skolväsen	16 173	16 166	16 407	16 574
Suomenkieliset koulut - Finskspråkiga skolor	14 715	14 664	14 858	14 957
Peruskoulut - Grundskolor	11 676	11 630	11 759	11 824
Esiopetus - Förskoleundervisning	66	68	63	71
Vuosiluokat 1-6 - Årsklasserna 1-6	7 597	7 646	7 839	7 964
Vuosiluokat 7-9 - Årsklasserna 7-9	4 013 ⁴⁾	3 916 ⁴⁾	3 857	3 789
Lukiot - Gymnasier	3 039	3 034	3 099	3 133
Ruotsinkieliset koulut - Svenskspråkiga skolor	1 233	1 254	1 271	1 329
Peruskoulut - Grundskolor	974	1 010	1 018	1 068
Vuosiluokat 1-6 - Årsklasserna 1-6	625	634	669	700
Vuosiluokat 7-9 - Årsklasserna 7-9	349	376	349	368
Lukiot - Gymnasier	259	244	253	261
Kansainvälinen koulu - Internationella skolan	225	248	278	288
Vuosiluokat 1-6 - Årsklasserna 1-6	125	137	155	157
Vuosiluokat 7-9 - Årsklasserna 7-9	58	71	80	87
Lukio - Gymnasium	42	40	43	44
Turun iltalukio ¹⁾	618	541	512	552
Perusopetus - Grundskoleutbildning	198	176	154	172
Lukio-opetus - Gymnasieutbildning	420	365	358	380
Turun normaalikoulu ²⁾	861	852	833	840
Vuosiluokat 1-6 - Årsklasserna 1-6	341	337	334	347
Vuosiluokat 7-9 - Årsklasserna 7-9	276	274	254	248
Lukio - Gymnasium	244	241	245	245
Turun Steiner -koulu ³⁾	229	245	258	258
Vuosiluokat 1-6 - Årsklasserna 1-6	138	154	150	143
Vuosiluokat 7-9 - Årsklasserna 7-9	57	56	61	62
Lukio - Gymnasium	34	35	47	53
Kaikkiaan - Inalles	17 881	17 804	18 010	18 224

¹⁾ Tiedot oppilaista tarkoittavat koko oppimäärää opiskelevia. Iltalukiota koskevat luvut eivät ole mukana kaupungin koululaitoksen oppilasluvuissa. - Uppgifterna om elever avser elever som studerar hela lärokursen. Siffrorna för kvällsgymnasiet ingår inte i uppgifterna om antalet elever vid stadens skolväsen.

²⁾ Valtion omistama harjoittelukoulu. - Av staten ägd övningsskola.

³⁾ Yksityinen koulu. Esiopetusoppilaat sisältyvät oppilaiden yhteismäärään. - Privat skola. Eleverna i förskoleundervisningen ingår i summan av elever.

⁴⁾ Lukuun sisältyy 26 oppilasta 10. luokalta v. 2013 ja 22 v. 2014. - I siffran ingår 26 elever i klass 10 år 2013 och 22 år 2014.

Muist. Tiedot perustuvat tilastointipäivään 20.9.

Anm. Uppgifterna har statistikförts 20.9.

Lähde: Sivistystoimiala.

Källa: Bildningssektorn.

12.3. AMMATILLINEN KOULUTUS YRKESUTBILDNING

A. Ammatilliset oppilaitokset Yrkesläroanstalter

	2013	2014	2015	2016
Turun ammatti-instituutti - Åbo yrkesinstitut				
Opiskelijoita ammatilliseen nuorisosaasteen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa - Antalet studerande inom den utbildning för ungdomar som leder till yrkesinriktad grundexamen				
Kauppa- ja tietotekniikan ala - Handel och data	603	695	670	665
Handel och data (ruotsinkielinen koulutus - undervisning på svenska)	109	110	92	82
Hotelli-, ravintola-, catering- ja matkailuala sekä elintarvikeala - Hotell-, restaurang-, catering- och turismbranschen samt livsmedelsbranschen	655	617	588	566
Kone-, metalli- ja LVI-ala - Maskin-, metall- och VVS-branschen	363	320	276	244
Rakennus-, puu- ja maanmittausala - Byggnads-, trä- och lantmäteri-branschen	311	278	251	214
Autoala ja logistiikka - Bilbranschen och logistiken	304	319	340	366
Sähkö-, elektroniikka- ja painoviestintäala sekä kemian ala - El- och elektronikbranschen och den grafiska branschen samt den kemiska branschen	549	522	536	524
Hius-, kauneudenhoito- ja vaatetusala sekä koti-, laitostalous- ja puhdistuspalveluala - Hår-, skönhets- och beklädnadsbranschen samt huslig ekonomi och rengöringsservice	288	274	246	240
Lääkeala sekä sosiaali- ja terveysala - Läkemedels- samt social- och hälsovårdsbranschen	642	627	632	659
Yhteensä - Sammanlagt	3 824	3 762	3 631	3 560

(Jatkuu - Fortsätter)

	2012	2013	2014	2015	2016
Turun ammatti-instituutti - Åbo yrkesinstitut					
Aikuiskoulutus¹⁾ - Yrkesutbildning för vuxna¹⁾	498	497	566	590	824
Liiketalous ja ravitsemispalvelut - Handel och catering	142	145 ⁴⁾	181 ⁴⁾	168	196
Tekniikka - Teknik	130 ²⁾	89 ²⁾	108	101	225
Terveys ja hyvinvointi - Hälsa och välfärd	189 ³⁾	230 ³⁾	245 ³⁾	288 ³⁾	373 ³⁾
Luonnontieteiden ala - Det naturvetenskapliga området	37	33	32	33	30
TAO, Turun Ammattiopistosäätiö					
Opiskelijoita ammatilliseen nuorisoasteen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa - Antalet studerande inom den utbildning för ungdomar som leder till yrkesinriktad grundexamen	316	308	318	307	317

- ¹⁾ Valtionosuusrahoituksella toteutettavien perustutkintokoulutusten opiskelijat. Kaikki aikuiskoulutuksen tutkinnot ovat näyttötutkintoja. - Antalet studerande vid de utbildningslinjer för grundexamen som finansieras med statsandelar. Samtliga examina inom vuxenutbildningen är fristående examina.
- ²⁾ Sisältää 24 opetussuunnitelmaperusteisen työjohtokoulutuksen opiskelijaa v. 2012 ja 15 opiskelijaa v. 2013. Omfattar 24 studerande i den läroplansbaserade arbetsledarutbildningen år 2012 och 15 studerande år 2013.
- ³⁾ Sisältää 52 aikuisille maahanmuuttajille tarkoitettua, ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijaa v. 2012, 51 opiskelijaa v. 2013, 48 opiskelijaa v. 2014, 40 opiskelijaa v. 2015 ja 72 vuonna 2016. - Omfattar 52 studerande i utbildningen som förbereder vuxna invandrare för den grundläggande yrkesutbildningen år 2012, 51 studerande år 2013, 48 studerande år 2014, 40 studerande år 2015 och 72 år 2016.
- ⁴⁾ Sisältää 11 kaupan alan työjohtokoulutuksen opiskelijaa v. 2013 ja 10 opiskelijaa v. 2014. Omfattar 11 studerande inom arbetsledningsutbildningen för handelsbranschen år 2013 och 10 studerande år 2014.

Muist. Tiedot perustuvat tilastointipäivään 20.9.

Anm. Uppgifterna har statistikförts 20.9.

Lähde: Ao. ammattioppilaitokset.

Källa: Berörda yrkesläroanstalter.

B. Oppisopimuskoulutus 2013-2016
Läroavtalsutbildning 2013-2016

	2013	2014	2015	2016
Turun ammatti-instituutti - Åbo yrkesinstitut				
Opiskelijoita ammatilliseen tutkintoon johtavassa koulutuksessa - Antalet studerande inom den utbildning som leder till yrkesexamen				
Opiskelijoita ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa - Antalet studerande inom den utbildning som leder till yrkesinriktad grundexamen	434	446	366	330
Opiskelijoita ammatitutkintoon johtavassa koulutuksessa - Antalet studerande inom den utbildning som leder till yrkesexamen	480	402	336	412
Opiskelijoita erikoisammattitutkintoon johtavassa koulutuksessa - Antalet studerande inom den utbildning som leder till specialyrkesexamen	315	421	426	429
Opiskelijoita muussa ammatillisessa lisäkoulutuksessa¹⁾ Antalet studerande inom den övriga yrkesinriktade tilläggsutbildningen¹⁾	94	81	48	69

¹⁾ Ei tutkintotavoitteista koulutusta. - Inte examensinriktad utbildning.

Muist. Tiedot perustuvat tilastointipäivään 20.9.

Anm. Uppgifterna har statistikförts 20.9.

Lähde: Ammatti-instituutti; Oppisopimustoimisto.

Källa: Yrkesinstitut; Läroavtalskontoret.

12.4. AMMATTIKORKEAKOULUT 2012-2016 YRKESHÖGSKOLOR 2012-2016

A. Turun ammattikorkeakoulu Åbo yrkeshögskola

	2012	2013	2014	2015	2016
Kaikki tutkintoon johtavat koulutukset Samtliga utbildningar för examen					
Kulttuuriala - Kultur					
Opiskelijoita - Studerande	1 024	1 013	908	909	914
Tutkintoja - Examina	171	150	126	175	187
Luonnontieteiden ala - Det naturvetenskapliga området					
Opiskelijoita - Studerande	456	304	174	148	31
Tutkintoja - Examina	56	66	63	1	24
Luonnonvara- ja ympäristöala - Naturbruk och miljöområdet					
Opiskelijoita - Studerande	232	167	116	64	30
Tutkintoja - Examina	31	33	36	35	21
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala - Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen					
Opiskelijoita - Studerande	324	254	148	78	16
Tutkintoja - Examina	60	67	81	64	29
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala - Social-, hälso- och idrottsområdet					
Opiskelijoita - Studerande	2 755	2 857	2 786	2 905	2 974
Tutkintoja - Examina	706	623	701	647	667
Tekniikan ja liikenteen ala - Teknik och kommunikation					
Opiskelijoita - Studerande	3 182	3 214	3 181	3 293	3 482
Tutkintoja - Examina	465	476	472	466	440
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala Det samhällsvetenskapliga, företagsekonomiska och administrativa området					
Opiskelijoita - Studerande	1 677	1 879	1 986	2 064	2 074
Tutkintoja - Examina	317	407	372	418	365
Opiskelijoita kaikkiaan - Studerande inalles	9 650	9 688	9 299	9 461	9 521
niistä opiskelijoita Turussa - Av dem är antalet studerande i Åbo	8 630	8 688	8 432	8 563	8 668
Tutkintoja kaikkiaan - Examina inalles	1 806	1 822	1 851	1 806	1 733
niistä Turussa suoritetuista tutkintoista - Av dem är antalet avlagda examina i Åbo	1 560	1 604	1 646	1 608	1 578

**B. Muut ammattikorkeakoulut
Andra yrkeshögskolor**

	2012	2013	2014	2015	2016
Kaikki tutkintoon johtavat koulutukset					
Samtliga utbildningar för examen					
Yrkeshögskolan Novia, Åbo					
Opiskelijoita - Studerande	1 284	1 247	1 293	1 335	1 295
Tutkintoja - Examina	164	177	147	235	208
Humanistisen ammattikorkeakoulun Turun yksikkö					
Humanistiska yrkeshögskolans enhet i Åbo					
Opiskelijoita - Studerande	125	177	214	263	257
Tutkintoja - Examina	11	24	20	33	51
Diak Länsi, Turun toimipaikka					
Diakoniyrkeshögskola, Diak Väst, Åbo					
Opiskelijoita - Studerande	232	154	175	166	174
Tutkintoja - Examina	43	44	40	36	19
Ammattikorkeakoulutoiminta yhteensä Turussa					
Yrkeshögskoleverksamheten i Åbo sammanlagt					
Opiskelijoita yhteensä Turussa - Studerande i Åbo sammanlagt	10 271	10 266	10 114	10 327	10 394
Tutkintoja yhteensä Turussa - Examina i Åbo sammanlagt	1 778	1 849	1 853	1 912	1 856

Muist. Opiskelijämäärätiedot perustuvat tilastointipäivään 20.9.

Ylempiä amk-tutkintoja on suoritettu seuraavasti:

Turun ammattikorkeakoulu: 131 vuonna 2012, 159 vuonna 2013, 163 vuonna 2014, 155 vuonna 2015 ja 142 vuonna 2016.

Yrkeshögskolan Novia, Åbo: 4 vuonna 2012, 7 vuonna 2013, 8 vuonna 2014, 8 vuonna 2015 ja 7 vuonna 2016.

Diak Länsi, Turku: 1 vuonna 2012, 4 vuonna 2013, 2 vuonna 2014, 0 vuonna 2015 ja 0 vuonna 2016.

Anm. Uppgifterna om antalet studerande baserar sig på statistikföringsdagen 20.9.

Högre YH-examina har avlagts på följande sätt:

Åbo yrkeshögskola: 131 år 2012, 159 år 2013, 163 år 2014, 155 år 2015 och 142 år 2016.

Yrkeshögskolan Novia i Åbo: 4 år 2012, 7 år 2013, 8 år 2014, 8 år 2015 och 7 år 2016.

Diak Väst i Åbo: 1 år 2012, 4 år 2013, 2 år 2014, 0 år 2015 och 0 år 2016.

Lähde: Ao. ammattikorkeakoulut.

Källa: Berörda yrkeshögskolor.

**12.5. YLIOPISTOT 2012-2016
UNIVERSITET 2012-2016**

	2012	2013	2014	2015	2016
Opiskelijoita¹⁾ - Studerande¹⁾	24 327	23 687	22 946	22 112	22 003
Turun yliopisto ²⁾ - Åbo universitet ²⁾	17 705	17 423	16 778	16 103	16 134
siitä Turussa - därav i Åbo	15 990	15 666	15 091	14 422	14 489
siitä Rauman opettajankoulutuslaitoksessa - därav vid institutionen för lärarutbildning i Raumo	858	868	888	888	884
siitä Porin yksikössä - därav vid enheten i Björneborg	817	861	809	793	761
siitä Salon yksikössä - därav vid enheten i Salo	40	28
Åbo Akademi	6 622	6 264	6 168	6 009	5 869
siitä Turussa - därav i Åbo	4 954	4 694	4 649	4 562	4 460
Suoritettuja tutkintoja kaikkiaan³⁾ - Avlagda examina sammanlagt³⁾	4 230	4 412	4 662	4 815	4 730
Turun yliopisto ²⁾ - Åbo universitet ²⁾	3 290	3 376	3 536	3 638	3 486
siitä Turussa - därav i Åbo	2 924	3 019	3 137	3 197	3 080
siitä Rauman opettajankoulutuslaitoksessa - därav vid institutionen för lärarutbildning i Raumo	246	217	232	267	246
siitä Porin yksikössä - därav vid enheten i Björneborg	112	137	163	174	160
siitä Salon yksikössä - därav vid enheten i Salo	8	3	4	0	0
Åbo Akademi	940	1 036	1 126	1 177	1 244
siitä Turussa - därav i Åbo	674	729	810	827	885

¹⁾ Ei sisällä erillistä arvosanaa, kuulustelua tms. suorittavia opiskelijoita. - Exkl. personer som avlägger separat vitsord, förhör eller dyl.

²⁾ Turun kauppakorkeakoulu yhdistettiin Turun yliopistoon 1.1.2010. - Åbo handelshögskola sammanslogs med Åbo universitet 1.1.2010

³⁾ Sisältää alemmat ja ylemmät korkeakoulututkinnot sekä lisensiaatin, tohtorin ja muut tutkinnot. - Innefattar lägre och högre högskoleamina samt licentiat- och doktorsexamina och övriga examina.

Muist. Tiedot perustuvat tilastointipäivään 20.9.

Anm. Uppgifterna har statistikförts 20.9.

Lähde: Ao. yliopistot.

Källa: Berörda universitet.

12.6. TYÖVÄEN- JA KANSALAIPOISTOT 2010-2016
ARBETAR- OCH MEDBORGARINSTITUTEN 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Suomenkielinen työväenopisto Finskspråkiga arbetarinstitutet							
Opiskelijoita kaikkiaan - Studerande inalles	8 850	9 025	8 748	8 626	8 201	7 207	7 104
Naisia - Kvinnor	6 637	6 588	6 366	6 278	5 944	5 214	5 236
Miehiä - Män	2 213	2 437	2 382	2 348	2 257	1 993	1 868
Ruotsinkielinen työväenopisto Svenskspråkiga arbetarinstitutet							
Opiskelijoita kaikkiaan - Studerande inalles	914	874	899	1 014	1 524	1 461	1 498
Naisia - Kvinnor	698	671	691	757	1 102	1 038	1 095
Miehiä - Män	216	203	208	257	422	423	403
Auralan kansalaisopisto Aurala medborgarinstitut							
Opiskelijoita kaikkiaan - Studerande inalles	4 751	5 372	4 938	5 065	4 110
Naisia - Kvinnor	3 896	4 030	3 668	4 242	3 442
Miehiä - Män	855	1 342	1 270	823	668

Lähde: Ao. opistot.

Källa: Berörda institut.

**12.7. KAUPUNGINKIRJASTO - MAAKUNTAKIRJASTO 2013-2016
STADSBIBLIOTEKET - LANDSKAPSBIBLIOTEKET 2013-2016**

	2013	2014	2015	2016
Toimipaikkoja - Verksamhetsställen	13	13	12	12
Kirjastoautot - Bokbussarna	2	2	2	2
Muita toimipaikkoja - Övriga verksamhetsställen	1	1	1	1
Lainaaajia - Låntagare	67 430	68 862	69 945	70 503
100 asukasta kohden - Per 100 invånare	37,4	37,8	38,0	38,4
Lainoja - Lån	3 025 811	2 995 623	3 084 673	3 080 187
Asukasta kohden - Per invånare	16,8	16,5	16,8	16,8
Kirjastoissa käynnit - Biblioteksbesök	1 889 985	1 875 798	1 935 676	1 973 181
Asukasta kohden - Per invånare	10,5	10,3	10,5	10,7
Vaski-verkkokirjaston käynnit - Besök i Vaski-nätbibliotek	1 327 884	1 542 953	1 524 123	1 568 692
Turun laskennallinen osuus - Den beräknade andelen för Åbo	691 775	803 982	789 403	710 304
Verkkopalvelujen käynnit yhteensä - Antal webbbesök sammanlagt	2 573 436	3 039 002	3 412 031	3 840 446
Turun laskennallinen osuus - Den beräknade andelen för Åbo	1 567 171	1 756 251	1 878 933	2 089 348
E-aineistojen lainaus - Utlåning av elektroniskt material	4 353	9 826	19 261	32 327
Turun laskennallinen osuus - Den beräknade andelen för Åbo	2 272	5 132	10 088	14 638
Kokoelmat - Samlingar	882 453	881 519	885 109	885 571
Kirjat ja muut painotuotteet - Böcker och andra trycksaker	773 983	727 354	726 820	723 099
Suomenkielisiä kirjoja - Böcker på finska	589 977	582 454	580 782	575 892
Ruotsinkielisiä kirjoja - Böcker på svenska	74 595	75 755	76 127	76 700
Muun kielisiä kirjoja - Böcker på andra språk	68 163	69 145	69 911	70 507
Ääni- ja kuvatallenteet, muu aineisto - Ljud- och bildupptagningar, annat material	108 470	154 165	158 289	162 472
Hankinnat - Anskaffningar	61 302	66 203	57 732	53 385
1 000 asukasta kohden - Per 1 000 invånare	340	364	314	290
Tapahtumat ja opastukset - Evenemang och guidningar	1 821	2 211	2 130	2 210
Osanottajia - Deltagare	35 250	40 625	39 681	47 103

Lähde: Turun kaupunginkirjasto.

Källa: Åbo stadsbibliotek.

12.8. A. TEATTERIT 2011-2016
TEATRAR 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Turun Kaupunginteatteri - Åbo Stadsteater						
Henkilötyövuodet yhteensä ¹⁾ - Antalet årsverken sammanlagt ¹⁾	135	125	138	114	125	137
Esityskerrat yhteensä ²⁾ - Antalet föreställningar sammanlagt ²⁾	417	330	335	279	374	381
Kokonaiskatsojamäärä ²⁾ - Antalet åskådare sammanlagt ²⁾	64 916	91 539	95 937	68 582	101 813	115 183
Åbo Svenska Teater - Turun Ruotsalainen Teatteri						
Henkilötyövuodet yhteensä ¹⁾ - Antalet årsverken sammanlagt ¹⁾	58	50	48	52	48	47
Esityskerrat yhteensä ²⁾ - Antalet föreställningar sammanlagt ²⁾	278	178	210	320	263	170
Kokonaiskatsojamäärä ²⁾ - Antalet åskådare sammanlagt ²⁾	49 887	29 246	26 643	40 481	38 557	28 581
Linnateatteri - Slottsteatern						
Henkilötyövuodet yhteensä ¹⁾ - Antalet årsverken sammanlagt ¹⁾	41	47	53	40	45	39
Esityskerrat yhteensä ²⁾ - Antalet föreställningar sammanlagt ²⁾	727	536	522	458	471	550
Kokonaiskatsojamäärä ²⁾ - Antalet åskådare sammanlagt ²⁾	127 680	112 047	100 637	78 130	75 940	113 208
Aurinkobaletti - Solbaletten						
Henkilötyövuodet yhteensä ¹⁾ - Antalet årsverken sammanlagt ¹⁾	15	12	12	14	13	13
Esityskerrat yhteensä ²⁾ - Antalet föreställningar sammanlagt ²⁾	170	166	122	127	97	84
Kokonaiskatsojamäärä ²⁾ - Antalet åskådare sammanlagt ²⁾	27 151	12 193	11 232	12 107	10 653	10 211
Tanssiteatteri Eri - Dansteatern Eri						
Henkilötyövuodet yhteensä ¹⁾ - Antalet årsverken sammanlagt ¹⁾	15	16	16	15	14	14
Esityskerrat yhteensä ²⁾ - Antalet föreställningar sammanlagt ²⁾	104	116	129	151	129	107
Kokonaiskatsojamäärä ²⁾ - Antalet åskådare sammanlagt ²⁾	29 649	19 987	19 309	22 404	18 603	23 058

¹⁾ Sisältää vakinaiset ja tilapäiset henkilötyövuodet. - Innefattar antalet ordinarie och tillfälliga årsverken.

²⁾ Sisältää myös ilmaisesitykset ja vierailijaesitykset. - Innefattar också gratisföreställningarna och gästspelen.

Muist. Tilastossa ovat mukana teatteri- ja orkesterilain piirissä olevat teatterit.

Anm. Inbegriper teatrarna som berörs av lagen om teatrar och orkestrar.

Lähde: Teatterin tiedotuskeskus.

Källa: Informationscentralen för teater i Finland.

12.8. B. ELOKUVATEATTERIT 2011-2016
BIOGRAFER 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Elokuvateattereiden lukumäärä						
Antal biografer	1 ■	1	1	1	2	2
Elokuvasalien lukumäärä - Antal biografsalonger	9 ■	9	9 ■	9	10	10
Elokuvateattereiden paikkaluku						
Biografnas platsantal	1 549 ■	1 549 ■	1 549 ■	1 549	1 563	1 563
Elokvissa käyntejä - Biografbesök	589 394	661 002	591 145	547 759	645 448	634 753
asukasta kohti - per invånare	3,3	3,7	3,2	3,0	3,5	3,4

Lähde: Suomen elokuvasäätiö.

Källa: Finlands filmstiftelse.

12.9. FILHARMONINEN ORKESTERI JA KONSERTTITALO 2011-2016
FILHARMONISKA ORKESTERN OCH KONSERTHUSET 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Orkesterin jäsenluku - Medlemmar i orkestern	74	74	74	74	74	74
Konsertit ja tapahtumat yhteensä - Antalet konserter och evenemang sammanlagt	151	133	167	175	159	217
Orkesterin kuulijoita yhteensä - Antalet åhörare vid orkesterns konserter sammanlagt	73 305	55 449	65 136	60 450	69 319	72 422
Konserttitalon kävijät ja orkesterin kuulijat yhteensä Antalet besökare i konserthuset och antalet åhörare vid orkesterns konserter sammanlagt	140 360	103 083	114 395	106 488	114 587	116 808
Konserttitalon ulosvuokrausten määrä - Antalet gånger som konserthuset hyrts ut till utomstående	84	75	67	70	58	58

Lähde: Turun filharmoninen orkesteri.

Källa: Åbo filharmoniska orkester.

12.10. TURUN MUSIIKKIJUHLASÄÄTIÖ 2012-2016
STIFTELSEN FÖR ÅBO MUSIKFESTSPEL 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Kuulijoita konserteissa yhteensä - Antalet åhörare vid konserter sammanlagt	13 751	17 844	17 654	16 850	22 000 ¹⁾

¹⁾ Vuonna 2016 järjestettiin isoja ilmaistapahtumia, minkä takia luku on pyöristetty. - År 2016 arrangerades stora gratis-evenemang, varför siffran har avrundats.

Lähde: Turun musiikkijuhlasäätiö.

Källa: Stiftelsen för Åbo musikfestspel.

12.11. KAUPUNGIN OMISTAMAT ULKOILUALUEET 2012-2016
FRILUFTSOMRÅDEN I STADENS BESITTNING 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Kaupungin alueella - Inom stadens område					
Leirintäalueet - Campingplatser					
Ruissalo - Runsala					
Maapinta-ala ¹⁾ - Landareal ¹⁾ , ha	17	17	17	17	17
Yöpymisiä - Övernattningar	31 738	28 888	26 792	29 001	32 908
Ulkoilualueet - Friluftsområden					
Vepsä - Vepsarn					
Maapinta-ala - Landareal, ha	18	18	18	18	18
Yöpymisiä ²⁾ - Övernattningar ²⁾	3 967	3 160	4 090	3 236	3 541
Uimarannat - Badstränder					
Luku - Antal	6	6	6	6	6
Uimapaikat - Simställen					
Luku - Antal	2	2	2	2	2
Kaupungin alueen ulkopuolella					
Utanför stadens område					
Ulkoilualueet - Friluftsområden					
Luku - Antal	9	9	9	9	9
Maapinta-ala - Landareal, ha	643	643	643	643	643
Niistä Maisaari - Därav Majsor					
Maapinta-ala - Landareal, ha	185	185	185	185	185
Niistä Pähkinäinen - Därav Pähkinäis					
Maapinta-ala - Landareal, ha	110	110	110	70	70

¹⁾ Lisäksi uimaranta-alue 25 ha. - Därtill badstrandområdet 25 ha.

²⁾ Luvut sisältävät yöpyjien määrän majoitustiloissa ja telttailualueella. - Siffrorna innefattar antalet övernattande i inkvarteringslokalerna och på tältområdet.

Lähde: Konsernihallinto, Matkailun palvelukeskus ja Kiinteistöliikelaitos.

Källa: Koncernförvaltningen, Turistservicecentralen och Fastighetsaffärsverket.

12.12. LIIKUNTAPALVELUT 2012-2016
IDROTTSTJÄNSTER 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Ulkourheilulaitoksia - Anläggningar för utomhusidrott					
Urheilu- ja pallokenttiä - Planer för idrott och bollspel	234	234	231	231	231
joista luistelu- ja jääkiekkokenttiä - därav planer för skridskoåkning och ishockey	67	67	67	67	67
niistä kiinteistölaitoksen jäädytysohjelmassa olevat kentät - Därav planer som ingår i fastighetsverkets isspolningsprogram	52	52	51	49	47
Uimalaitoksia - Siminrättningar	2	2	2	2	2
Kävijöitä - Besökare, 1 000	136	177	178	158	32 ⁴⁾
Sisäurheilulaitoksia - Anläggningar för inomhusidrott					
Yhteensä ¹⁾ - Sammanlagt ¹⁾	151	149	149	149	149
niistä uimahalleja - därav simhallar	8	8	8	8	8
Käyntejä harjoituksissa yms., 1 000 ²⁾ - Besök för träning m.m., 1 000 ²⁾	1 418	1 418	1 418	1 418	1 418
niistä uimahalleissa, 1 000 - därav i simhallar, 1 000	442 ³⁾	509	597	616	654
Kuntoreittejä yhteensä - Motionsbanor inalles					
niistä valaistuja - därav belysta	19	19	19	19	19
Kaupungin avustukset urheilutarkoituksiin - Stadens understöd för idrottsändamål					
Toiminta-avustuksin tuettuja seuroja ja yhdistyksiä					
Idrottsföreningar som fått understöd	208	209	209	204	183
jäseniä niissä - medlemmar i dem, 1 000	82	82	82	81	72
Avustukset kaikkiaan - Understöd inalles, 1 000 €	1 525	1 475	1 487	1 395	1 410

¹⁾ Koulujen liikuntasalit eivät sisälly lukuihin. - Skolornas gymnastiksalar ingår inte i siffrorna.

²⁾ Vain liikuntapalvelukeskuksen tekemät varaukset. - Endast idrottscentralens reserveringar.

³⁾ Impivaaran uimahalli oli suljettuna 1.1.-13.2.2012 ja 15.6.-6.8.2012. - Simhallen i Impivaara var stängd 1.1.-13.2.2012 och 15.6.-6.8.2012.

⁴⁾ Sappalinnan uimastadion oli suljettuna koko kesän 2016. - Sappalinnas simstadion var stängd hela sommaren 2016.

Lähde: Vapaa-aikatoimiala, liikuntapalvelut.

Källa: Fritidssektorn, idrottstjänsterna.

12.13. NUORISOTYÖ 2010-2016 UNGDOMSARBETE 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nuorisolautakunnan käytössä olevien huoneistojen käyttökertoja ¹⁾ - Antalet användningsgångar i de lägenheter, som stod till ungdomsnämndens förfogande ¹⁾	442 432	450 141	439 711	594 038	638 904	488 330	513 722
Kaupungin nuorisotyöavustuksia saaneita järjestöjä/toimintaryhmiä Antal organisationer/verksamhetsgrupper, som fått understöd av staden för ungdomsarbete	95	102	92	92	85	97	105
Kaupungin nuorisotyötä varten myöntämät avustukset - Av staden beviljade understöd för ungdomsarbete, 1 000 €	330	300	300	300	300	464	446
Kaupungin nuorisoleirialueilla ja kurssikeskuksissa majoitus- ja leiripäiviä - Antalet inkvarterings- och lägerdagar på stadens ungdomslägerområden och i kurscentralerna	16 348	17 000	22 792	43 209	26 685	34 547	38 318

¹⁾ Huoneistojen vuosittaiset käyttökerrat eivät ole suoraan keskenään verrannollisia; käytettävissä olevien huoneistojen lukumäärä on vaihdellut eri vuosien välillä, samoin nuorisotalojen aukiolotuntien määrä. Käyttökertoihin on vaikuttanut myös toiminnan sisältö (esim. kohdennetuille ryhmille järjestetyn ohjatun toiminnan kehittäminen). - Siffrorna för antalet gånger som lägenheterna används varje år är inte direkt jämförbara sinsemellan; antalet tillgängliga lägenheter har varierat under olika år, likaså antalet öppenhållningstimmar vid de olika ungdomsgårdarna. Själva verksamheten har också påverkat antalet besök (t.ex. den handledda verksamhet som riktar sig till olika grupper).

Lähde: Vapaa-aikatoimiala, Nuorisopalvelut.

Källa: Fritidssektorn, Ungdomstjänsterna.

12.14. MUSEOT JA NÄHTÄVYYSKOHTEET 2010-2016
MUSEER OCH SEVÄRDHETER 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Käyntejä - Besök							
Kaupungin museot - Stadens museer							
Turun linna - Åbo slott	108 054	121 024	110 727	121 369	117 326	138 115	145 493
Luostarinmäen käsityöläismuseo							
Hantverksmuseet på Klosterbacken	39 875	44 184	32 357	31 080	30 641	36 236	36 786
Wäinö Aaltosen museo - Wäinö Aaltonens museum	19 024	25 769	25 484	29 185	30 523	27 631	27 444
Kuralan Kylämäki - Kurala Bybacke	14 910	17 005	16 534	12 792	13 564	48 689	80 548
Apteekkimuseo ja Qwenselin talo - Apoteks-museet och Qwenselska gården	7 301	7 480	5 443	5 889	7 697	8 880	9 232
Turun biologinen museo - Biologiska museet i Åbo	10 067	9 769	12 174	10 323	13 726	18 029	15 671
Merikeskus Forum Marinum (mm. fregatti Suomen Joutsen, miinalaiva Keihässalmi, parkki Sigyn) - Sjöcentret Forum Marinum (bl.a. stålfregatten Suomen Joutsen, minfartyget Keihässalmi, barken Sigyn)	117 651	118 862	122 634	122 656	141 198	145 564	..
Muut museot ja nähtävyyshkohteet - Övriga museer och sevärdheter							
Turun tuomiokirkko ¹⁾ - Åbo domkyrka ¹⁾	142 313	173 028	158 663	175 835	140 000	116 759	..
Tuomiokirkkomuseo - Åbo domkyrkomuseum	7 541	7 029	6 280	8 881	6 000	5 362	..
Aboa Vetus & Ars Nova -museot - Museerna							
Aboa Vetus & Ars Nova	170 000	170 000	190 000	181 000	199 956	241 848	224 063
Turun Yliopiston kasvitieteellinen puutarha ²⁾							
Åbo universitets botaniska trädgård ²⁾	35 977	35 518	36 964	40 195	41 069	40 532	40 960
Turun taidemuseo - Åbo konstmuseum	25 913	80 848	39 784	..	32 892	54 672	..
Sibeliuseo - Sibeliusmuseum	8 429	10 524	9 962	11 256	11 257	12 518	9 747
Logomo ³⁾	260 000	315 000	318 000	368 800

¹⁾ Luvut koskevat vain turistikäyntejä. - Siffrorna gäller endast turistbesök.

²⁾ Luvut koskevat vain maksaneita kävijöitä. - Siffrorna gäller endast betalande besökare.

³⁾ Kulttuurin, taiteen ja luovan talouden keskus Logomon toiminta käynnistyi vuonna 2011 vanhassa VR:n konepajassa. Vuosi 2013 oli tapahtumatilojen osalta sen ensimmäinen täysi toimintavuosi. - Logomo, centret för kultur, konst och kreativ ekonomi, inledde sin verksamhet i VR:s gamla maskinverkstad år 2011. Året 2013 var det första fulla verksamhetsåret i fråga om evenemangsalokalerna.

Lähde: Matkailun palvelukeskus.

Källa: Turistservicecentralen.

13. YLEINEN JÄRJESTYS JA TURVALLISUUS - ALLMÄN ORDNING OCH SÄKERHET**13.1. POLIISIN TIETOOON TULLEET RIKOKSET 2013-2016
BROTT SOM KOMMIT TILL POLISENS KÄNNEDOM 2013-2016**

	2013	2014	2015	2016
A Omaisuusrikokset - Egendomsbrott	12 113	10 834	11 678	10 849
Varkaus - Stöld	7 775	6 995	7 845	7 292
Ryöstö - Rån	118	97	85	108
Vahingonteko - Skadegörelse	1 619	1 411	1 279	1 237
Petos - Bedrägeri	1 048	1 129	1 221	1 124
B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset - Brott mot liv och hälsa	1 654	1 510	1 583	1 578
Henkirikos - Brott mot liv	2	3	1	4
Pahoinpitely - Misshandel	1 571	1 430	1 513	1 495
C Seksuaalirikokset - Sedlighetsbrott	280	115	134	148
D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan - Brott mot rättskipning, myndigheter och allmän ordning	729	610	617	638
E Eräät liikenne rikokset - Vissa trafikbrott	1 517	1 502	1 595	1 669
Rattijuopumus - Rattfylleri	630	594	661	677
F Muut rikokset - Övriga brott	3 486	3 242	3 546	3 533
Huumausainerikos - Narkotikabrott	1 380	1 073	1 456	1 388
Rikoksia (A-F) yhteensä - Brott (A-F) totalt	19 779	17 813	19 153	18 415
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus - Åventyrande av trafiksäkerheten, smitning i vägtrafik, trafikförseelse	12 384	12 527	11 833	9 320

Muist. Poliisin tietoon tulleita rikoksia kuvaava aineisto sisältää vain rikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistus-vaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Koska piilorikokset jäävät tilaston ulkopuolelle ja koska tilastoitujen rikosten määrään vaikuttavat mm. muutokset poliisin valvonnassa ja lainsäädännössä, tulee aineistoa tulkita pidättyväisesti tehtäessä vertailuja eri vuosien, rikostyyppien ja alueiden välillä.

Anm. Materialet om de brott som polisen fått kännedom om innefattar endast sådana brott, för vilka brottsanmälan gjorts, straffanspråk framställts eller ordningsbot förelagts. Eftersom de dolda brotten inte innefattas i statistiken och eftersom antalet statistikförda brott bl.a. påverkas av ändringar i polisövervakningen och lagstiftningen, skall materialet vid jämförelser mellan olika år, olika typer av brott och olika områden tolkas med förbehåll.

Lähde: Tilastokeskus, Statfin.

Källa: Statistikcentralen, Statfin.

**13.2. KÄRÄJÄOIKEUDESSA RATKAISTUT ASIAT 2011-2016
AV TINGSRÄTTEN AVGJORDA ÄRENDEN 2011-2016**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Riita-asioita - Tvistemål	30 847	36 785	38 837	34 628	32 502	32 152
Konkurssiasioita - Konkursmål	362	357	300	325	259	261
Hakemus- ja ilmoitusasioita - Ansöknings- och anmälningsärenden	3 503	3 480	3 657	3 819	4 317	4 224
niistä - därav						
avioeroja - äktenskapsskillnader	1 560	1 589	1 521	1 549	1 605	1 564
Rikosasioita ¹⁾ - Brottmål ¹⁾	5 869	5 907	5 472	5 614	5 828	5 702
Sakonmuuntoasioita - Bötesförvandlings- mål	983	922	874	878	1 011	934
Ratkaistut asiat yhteensä - Antalet avgjorda ärenden sammanlagt	41 564	47 451	49 140	45 264	43 917	43 273

¹⁾ Pakkokeinoasiat sisältyvät lukuihin. - Siffrorna innefattar tvångsmedelärendena.

Muist. Varsinais-Suomen käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvat kaikki Varsinais-Suomen kunnat.

Anm. Domkretsen för Egentliga Finlands tingsrätt omfattas av alla kommuner i Egentliga Finland.

Lähde: Varsinais-Suomen käräjäoikeus.

Källa: Egentliga Finlands tingsrätt.

13.3. KUNNALLINEN PELASTUSTOIMI 2011-2016
DET KOMMUNALA RÄDDNINGSVÄSENDET 2011-2016
A. Varsinais-Suomen pelastuslaitos ¹⁾ - Egentliga Finlands räddningsverk ¹⁾

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Henkilöstö yhteensä - Personal totalt	578	568	560	555	554	552
Tehtävät yhteensä - Uppdrag sammanlagt	52 006	48 141	50 898	49 362	49 079	50 141
Palo- ja pelastustoimen						
Brand- och räddningsväsendets	11 261	8 203	9 077	8 139	7 993	8 621
tulipalot - eldsvådor	1 142	967	1 319	1 317	1 073	1 297
liikenneonnettomuudet - trafikolyckor	1 192	1 120	1 106	1 077	1 160	1 288
öljyvahingot - oljeskador	156	181	161	201	187	187
vahingontorjuntatehtävät - skadeavvärjning	3 027	537	1 209	485	691	533
pelastustehtävät - räddningsuppdrag	142	158	131	160	154	145
tarkastus-/varmistustehtävät - kontroll eller bekräftelse	3 046	2 866	2 671	2 652	2 561	2 734
muut - övriga	2 556	2 374	2 480	2 247	2 167	2 437
Sairaankuljetuksen - Sjuktransportens	40 745	39 938	41 821	41 223	41 086	41 520

¹⁾ Varsinais-Suomen pelastuslaitos aloitti toimintansa 1.1.2004 ja siihen kuului vuoden 2016 lopussa 27 kuntaa. - Egentliga Finlands räddningsverk inledde sin verksamhet 1.1.2004 och omfattade 27 kommuner i slutet av året 2016.

B. Väestönsuojat - Befolkningsskydd

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Suojapaikat Turussa - Skyddsplatser i Åbo	269 809	273 185	274 599	275 892	278 516	279 444
asuintalot - bostadshus	182 895	184 372	185 357	186 377	187 565	188 407
työpaikat - arbetsplatser	86 538	88 437	88 866	89 139	90 575	90 661
johtoelimet - ledande organ	376	376	376	376	376	376

Lähde: Varsinais-Suomen pelastuslaitos.

Källa: Egentliga Finlands räddningsverk.

14. VAALIT - VAL

Vuoden 2017 **kunnallisvaaleissa** äänioikeus oli Suomen sekä muun Euroopan unionin jäsenvaltion, Islannin ja Norjan kansalaisella, joka viimeistään vaalipäivänä oli täyttänyt 18 vuotta ja jonka kotikuntalaisa tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta oli 51. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeus kunnallisvaaleissa oli myös muulla edellä mainitut edellytykset täyttävällä ulkomaalaisella, jos hänellä tuolloin oli ollut kotikunta Suomessa kahden vuoden ajan.

Vuoden 1975 **eduskuntavaaleissa** äänioikeutta laajennettiin alentamalla äänioikeusikärajaa 18 ikävuoteen ja ulottamalla äänioikeus myös Suomessa henkikirjoittamattomiin Suomen kansalaisiin. Vuoden 1999 eduskuntavaaleista alkaen ulkosuomalaiset ovat halutessaan voineet osallistua vaaleihin myös varsinaisena vaalipäivänä.

Tasavallan presidentin vaalit järjestettiin vuonna 1994 ensi kertaa kaksivaiheisena välittömänä kansanvaalina. Vaalittavan kaksivaiheisuus tarkoittaa sitä, että tarvittaessa toimitetaan uusi vaali, mikäli kukaan asetetuista ehdokkaista ei saa ensimmäisessä vaalissa yli puolta kaikista hyväksytyistä äänistä. Toisessa vaalissa ehdokkaina ovat kaksi ensimmäisessä vaalissa eniten ääniä saanutta ehdokasta.

Vaalitavan muutos poisti presidentin vaalijärjestelmästä kokonaan valitsijamiehet.

Neuvoa-antava **EU-kansanäänestys** Suomen liittymisestä Euroopan unionin jäseneksi toimitettiin 16.10.1994. Turussa kyllä-ääniä annettiin 60 011 ja ei-ääniä 34 503.

Suomen edustajat Euroopan parlamenttiin valittiin vuonna 1996 ensimmäisen kerran vaaleilla. Vuoden 2014 **europarlamenttivaaleihin** osallistui 14 puoluetta. Koko maa muodosti yhden vaalipiirin, josta valittiin europarlamenttiin 13 edustajaa.

Puolueiden nimistä on käytetty seuraavia lyhenteitä:

EKA	Eläkeläiset Kansan Asialla
EP	Edistyspuolue
EOP	Suomen eläinoikeuspuolue
Femin. p.	Feministinen puolue
IP	Itsenäisyyspuolue
KD	Suomen Kristillisdemokraatit (KD)
Kesk.	Suomen Keskusta
Kok.	Kansallinen Kokoomus
KTP	Kommunistinen Työväenpuolue - Rauhan ja Sosialismin puolesta
LIB	Liberaalit
MVS	Muutosvoimat Suomi
PP	Piraattipuolue
PS	Perussuomalaiset
RKP	Suomen ruotsalainen kansanpuolue
SDP	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
SIK	Suomen Isänmaallinen kansanliike
SKP	Suomen Kommunistinen Puolue
SSP	Suomen Senioripuolue
STP	Suomen Työväenpuolue STP
VAS	Vasemmistoliitto
VIHR	Vihreä liitto
VSL	Vapaan Suomen Liitto

Rösträtt i **kommunalvalet** 2017 hade alla de finska, isländska och norska medborgare och medborgare i andra medlemsländer i Europeiska unionen som senast valdagen hade fyllt 18 år och som i enlighet med lagen om hemkommun hade hemvist i kommunen i fråga den 51 dagen före valdagen. Också andra utlänningar som uppfyllde förutsättningarna ovan hade rösträtt i kommunalvalet, om de valdagen hade haft hemvist i Finland i två års tid.

Vid **riksdagsvalet** år 1975 utvidgades rösträtten genom att åldersgränsen sänktes till 18 år och rösträtten utsträcktes till att gälla även finska medborgare som inte var mantalskrivna i Finland. Sedan riksdagsvalet år 1999 har utlandsfinländare, om de så velat, utöver i förhandsröstningen kunnat delta i val också under den egentliga valdagen.

Valet av republikens president ordnades år 1994 för första gången genom direkt folkval i två omgångar. Att valet förrättas i två omgångar innebär, att det vid behov förrättas ett nytt val om ingen av de uppställda kandidaterna får mer än hälften av samtliga godkända röster i det första valet. Det andra valet förrättas mellan de två kandidater som fått mest röster i det första valet.

Förändringen av valsystemet eliminerade helt elektorena ur valsystemet.

Den rådgivande **EU-folkomröstningen** angående Finlands medlemskap i Europeiska unionen förrättades 16.10.1994. Det gavs sammanlagt 60 011 ja-röster och 34 503 nej-röster i Åbo.

Finlands företrädare vid Europaparlamentet utsågs genom val för första gången år 1996. År 2014 deltog 14 partier i **europaparlamentsvalet**. Hela landet bildade ett valdistrikt, från vilket 13 representanter valdes.

Följande förkortningar har använts för partiernas namn:

PFF	Pensionärer för Folket
FP	Framstegspartiet
EOP	Djurrättspartiet
Femin. p.	Feministiska partiet
IP	Självständighetspartiet
KD	Kristdemokraterna i Finland (KD)
Cent.	Centern i Finland
Saml.	Samlingspartiet
KAP	Kommunistiska Arbetarparti - För Fred och Socialism
LIB	Liberalerna
FKF	Förändringskrafterna i Finland
PP	Piratpartiet
SAF	Sannfinländarna
SFP	Svenska folkpartiet i Finland
SDP	Finlands Socialdemokratiska Parti
SIK	Fosterländska folk rörelsen i Finland
FKP	Finlands Kommunistiska Parti
SSP	Seniorpartiet i Finland
FAP	Finlands Arbetarparti FAP
VÄNST	Vänsterförbundet
DE GRÖNA	Gröna förbundet
FFF	Förbundet för det Fria Finland

**14.1. KUNNALLISET JA VALTIOLLISET VAALIT 1980-2017
KOMMUNALA OCH STATLIGA VAL 1980-2017**

	Äänioikeutettuja Röstberättigade			Äänestäneitä Röstande			Äänestysprosentti Röstningsprocent		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Kunnallisvaalit - De kommunala valen									
1980	56 908	69 499	126 407	44 005	53 710	97 715	77,3	77,3	77,3
1984	57 909	70 063	127 972	41 803	51 070	92 873	72,2	72,9	72,6
1988	57 979	70 437	128 416	39 570	50 914	90 484	68,2	72,3	70,5
1992	57 733	69 900	127 633	40 300	51 341	91 641	69,8	73,4	71,8
1996	61 586	73 522	135 108	36 066	44 561	80 627	58,6	60,6	59,7
2000	64 612	76 994	141 606	32 424	40 508	72 932	50,2	52,6	51,5
2004	66 237	78 962	145 199	36 062	45 285	81 347	54,4	57,4	56,0
2008	67 642	78 988	146 630	38 361	47 532	85 893	56,7	60,2	58,6
2012	70 245	80 918	151 163	38 125	45 933	84 058	54,3	56,8	55,6
2017	74 269	83 724	157 993	42 350	50 949	93 299	57,0	60,9	59,1
Eduskuntavaalit¹⁾ - Riksdagsval¹⁾									
1987	58 441	70 826	129 267	44 138	53 876	98 014	75,5	76,1	75,8
1991	58 187	70 561	128 748	43 041	48 277	91 318	74,0	68,4	70,9
1995	57 997	70 062	128 059	41 957	51 632	93 589	72,3	73,7	73,1
1999	61 744	74 352	136 096	41 458	50 614	92 072	67,1	68,1	67,7
2003	63 379	76 134	139 513	42 914	54 003	96 917	67,7	70,9	69,5
2007	64 332	76 762	141 094	41 955	52 605	94 560	65,2	68,5	67,0
2011	65 447	76 708	142 155	46 112	54 770	100 882	70,5	71,4	71,0
2015	67 865	78 737	146 602	47 427	56 651	104 078	69,9	72,0	71,0
Presidentin välittömät vaalit¹⁾ - Direkta val av republikens president¹⁾									
1994 I	58 008	70 290	128 298	46 261	57 609	103 870	79,7	82,0	81,0
II	58 008	70 290	128 298	46 955	58 501	105 456	80,9	83,2	82,2
2000 I	62 168	74 912	137 080	45 010	59 247	104 257	72,4	79,1	76,1
II	62 168	74 912	137 080	46 519	60 343	106 862	74,8	80,6	78,0
2006 I	63 898	76 637	140 535	44 970	59 143	104 113	70,4	77,2	74,1
II	63 898	76 637	140 535	47 846	61 578	109 424	74,9	80,4	77,9
2012 I	65 796	77 194	142 990	46 185	58 158	104 343	70,2	75,3	73,0
II	65 796	77 194	142 990	44 440	57 424	101 864	67,5	74,4	71,2
Europarlamenttivaalit - Europaparlamentsvalen									
1996 ¹⁾	60 165	72 403	132 568	35 613	43 629	79 242	59,2	60,3	59,8
1999 ¹⁾	61 935	74 512	136 447	19 406	24 283	43 689	31,3	32,6	32,0
2004 ¹⁾	63 530	76 246	139 776	26 528	34 240	60 768	41,8	44,9	43,5
2009	68 028	81 173	149 201	27 190	33 214	60 404	40,0	40,9	40,5
2014	70 789	83 655	154 444	29 550	35 068	64 618	41,7	41,9	41,8

¹⁾ Äänioikeutettujen ja äänestäneiden luvut sisältävät vain Suomessa asuvat Suomen kansalaiset, mikä vaikuttaa äänestysprosentin laskemiseen. - Siffrorna för antalet röstberättigade och röstande innefattar enbart finska medborgare bosatta i Finland, vilket påverkar beräkandet av valdeltagandet.

Lähde: Kunnan keskusvaalilautakunta, Tilastokeskus ja Oikeusministeriö.

Källa: Kommunala centralvalnämnden, Statistikcentralen och Justitieministeriet.

**14.2. KUNNALLISVAALIT 2012-2017
KOMMUNALVALEN 2012-2017**

Hyväksytyt äänestysliput puolueittain - Godkända röstsedlar efter partier

	2012	2017
Kansallinen Kokoomus - Samlingspartiet	21 558	21 639
Vihreä liitto - Gröna förbundet	12 096	18 172
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti	16 984	15 919
Vasemmistoliitto - Vänsterförbundet	11 251	14 917
Perussuomalaiset - Sannfinländarna	7 656	6 900
Suomen Keskusta - Centern i Finland	4 916	4 830
Suomen ruotsalainen Kansanpuolue - Svenska Folkpartiet i Finland	4 436	4 812
Suomen Kristillisdemokraatit - Kristdemokraterna i Finland	1 669	2 368
Sinivalkoiset - De blåvita	1 483	-
Muut - Övriga	1 622 ¹⁾	3 334 ²⁾
Yhteensä - Sammanlagt	83 671	92 891
	%	%
Kansallinen Kokoomus - Samlingspartiet	25,8	23,3
Vihreä liitto - Gröna förbundet	14,5	19,6
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti	20,3	17,1
Vasemmistoliitto - Vänsterförbundet	13,4	16,1
Perussuomalaiset - Sannfinländarna	9,2	7,4
Suomen Keskusta - Centern i Finland	5,9	5,2
Suomen ruotsalainen Kansanpuolue - Svenska Folkpartiet i Finland	5,3	5,2
Suomen Kristillisdemokraatit - Kristdemokraterna i Finland	2,0	2,5
Sinivalkoiset - De blåvita	1,8	-
Muut - Övriga	1,9	3,6
Yhteensä - Sammanlagt	100	100

¹⁾ SKP: 547, PP: 529, Muutos 2011: 230, EP: 173, IP: 70, STP: 51 ja E705 Kimmo Sjöholm: 22. -
FKP: 547, PP: 529, Förändring 2011: 230, FP: 173, IP: 70, FAP: 51 och E705 Kimmo Sjöholm: 22.

²⁾ PP: 718, Femin.p.: 564, EOP: 414, SKP: 306, IP: 115, LIB: 54 ja Valitsijayhdistykset: 1 163. -
PP: 718, Femin.p.: 564, EOP: 414, FKP: 306, IP: 115, LIB: 54 och Valmansföreningar: 1 163.

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

**14.3. KAUPUNGINVALTUUTETUT PUOLUEITTAIN 2013-2021
STADSFULLMÄKTIGELEDAMÖTER EFTER PARTIER 2013-2021**

	Toimikausi - Mandattid	
	2013- 2016	2017- 2021
Kansallinen Kokoomus - Samlingspartiet	19	17
Vihreä liitto - Gröna förbundet	10	14
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti	14	12
Vasemmistoliitto - Vänsterförbundet	9	12
Perussuomalaiset - Sannfinländarna	5 ¹⁾	5 ³⁾
Suomen Keskusta - Centern i Finland	4	3
Suomen ruotsalainen kansanpuolue - Svenska folkpartiet i Finland	3	3
Suomen Kristillisdemokraatit - Kristdemokraterna i Finland	1	1
Sinivalkoinen rintama - Blåvita fronten	1	-
Järjen Ääni - Förnuftets Röst	1 ²⁾	-
Yhteensä - Sammanlagt	67	67

¹⁾ 15.12.2014 saakka 6 valtuutettua. - Ända till 15.12.2014 6 fullmäktige.

²⁾ 26.1.2015 alkaen. - Fr.o.m. 26.1.2015.

³⁾ 28.8.2017 alkaen 3 valtuutettua, kun 2 valtuutettua siirtyi muodostamaansa Siniseen valtuustoryhmään. - 3 ledamöter fr.o.m. 28.8.2017 då 2 ledamöter övergick till fullmäktigegruppen Blå framtid.

Lähde: Turun kaupunki.

Källa: Åbo stad.

14.4. EDUSKUNTAVAALIT 2003 - 2015
RIKSDAGSVAL 2003 - 2015
Hyväksytyt äänestysliput puolueittain
Godkända röstsedlar efter partier

	2003	2007	2011	2015
Kansallinen Kokoomus - Samlingspartiet	26 855	26 822	24 089	24 043
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti	24 336	20 854	19 762	15 410
Vasemmistoliitto - Vänsterförbundet	13 131	12 358	12 901	15 418
Vihreä liitto - Gröna förbundet	12 519	13 937	11 592	13 571
Suomen Keskusta - Centern i Finland	7 786	6 212	4 766	8 918
Suomen ruotsalainen Kansanpuolue - Svenska Folkpartiet i Finland	5 031	5 485	5 935	5 495
Suomen Kristillisdemokraatit - Kristdemokraterna i Finland	3 872	4 263	3 174	2 677
Suomen Kansan Sinivalloiset ¹⁾ - Finlands Folkets Blåvita ¹⁾	2 487	1 882	917	-
Suomen Kommunistinen Puolue - Finlands Kommunistiska Parti	823	478	430	352
Perussuomalaiset - Sannfinländarna	154	1 920	16 017	16 994
Piraattipuolue - Piratpartiet	-	-	943	1 300
Muutos 2011 - Förändring 2011	-	-	714	85
Muut - Övriga	749 ²⁾	690 ³⁾	369 ⁴⁾	534 ⁵⁾
Yhteensä - Sammanlagt	97 743	94 901	101 609	104 797
	%	%	%	%
Kansallinen Kokoomus - Samlingspartiet	27,5	28,3	23,7	22,9
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti	24,9	22,0	19,4	14,7
Vasemmistoliitto - Vänsterförbundet	13,4	13,0	12,7	14,7
Vihreä liitto - Gröna förbundet	12,8	14,7	11,4	12,9
Suomen Keskusta - Centern i Finland	8,0	6,5	4,7	8,5
Suomen ruotsalainen kansanpuolue - Svenska Folkpartiet i Finland	5,1	5,8	5,8	5,2
Suomen Kristillisdemokraatit - Kristdemokraterna i Finland	4,0	4,5	3,1	2,6
Suomen Kansan Sinivalloiset ¹⁾ - Finlands Folkets Blåvita ¹⁾	2,5	2,0	0,9	-
Suomen Kommunistinen Puolue - Finlands Kommunistiska Parti	0,8	0,5	0,4	0,3
Perussuomalaiset - Sannfinländarna	0,2	2,0	15,8	16,2
Piraattipuolue - Piratpartiet	-	-	0,9	1,2
Muutos 2011 - Förändring 2011	-	-	0,7	0,1
Muut - Övriga	0,8	0,7	0,4	0,5
Yhteensä - Sammanlagt	100	100	100	100

¹⁾ 20.9.2010 alkaen Vapauspuolue. - Fr.o.m. 20.9.2010 Frihetspartiet.

²⁾ MVS 300, LIB 194, KTP 148 ja muut 107. - FKF 300, LIB 194, KAP 148 och övriga 107.

³⁾ LIB 180, SSP 131, IP 108, SIK 43, KTP 31, STP 29, ja Muut 168. - LIB 180, SSP 131, IP 108, SIK 43, KAP 31, FAP 29 och övriga 168.

⁴⁾ IP 108, SSP 85, STP 82, KTP 25 ja muut 69. - IP 108, SSP 85, FAB 82, KAP 25 och övriga 69.

⁵⁾ IP 410, KTP 8 ja STP 65 ja muut 51. - IP 410, KAP 8 och FAB 65 och övriga 51.

Lähde: Tilastokeskus ja oikeusministeriö.

Källa: Statistikcentralen och justitieministeriet.

14.5. PRESIDENTINVAALIT 2012 PRESIDENTVALET 2012

Hyväksytyt äänestysliput presidenttiehdokkaittain Godkända röstsedlar efter presidentkandidat

	Puolue Parti	1. kierros 1. omgång 22.1.	2. kierros 2. omgång 5.2.
Sauli Niinistö	Kok. - Saml.	41 729	56 304
Pekka Haavisto	VIHR - DE GRÖNA	26 786	46 296
Timo Soini	PS - SAF	8 459	.
Paavo Väyrynen	Kesk. - Cent.	8 061	.
Paavo Arhinmäki	VAS - VÄNST	7 788	.
Paavo Lipponen	SDP	7 063	.
Eva Biaudet	RKP - SFP	3 137	.
Sari Essayah	KD	2 382	.
Yhteensä - Summa		105 405	102 600
Ennakoäänet - Förhandsröster			

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

14.6. EUROPARLAMENTTIVAALIT 2014 EUROPAPARLAMENTSVALET 2014

Hyväksytyt äänestysliput puolueittain Godkända röstsedlar partivis

	Turku - Åbo		Koko maa - Hela landet		
	Hyväksytyt äänestysliput Godkända röstsedlar	%	Hyväksytyt äänestysliput Godkända röstsedlar	%	Valitut edustajat Valda representanter
Kok. - Saml.	16 884	26,3	390 376	22,6	3
SDP	8 361	13,0	212 781	12,3	2
VIHR - DE GRÖNA	7 744	12,0	161 263	9,3	1
VAS - VÄNST	9 997	15,6	161 074	9,3	1
PS - SAF	7 255	11,3	222 457	12,9	2
Kesk. - Cent.	5 274	8,2	339 895	19,7	3
RKP - SFP	4 341	6,8	116 747	6,8	1
KD	2 907	4,5	90 586	5,2	-
Muut - Övriga	1 525	2,4	33 115	1,9	-
Yhteensä - Summa	64 288	100	1 728 294	100	13

Lähde: Tilastokeskus.

Källa: Statistikcentralen.

TAULUKKOLUETTELO - TABELLFÖRTECKNING

	Sivu Sida
1. ALUE, YMPÄRISTÖ - OMRÅDE, MILJÖ	
1.1. Alueliitokset ja kaavoitetun alueen pinta-ala Inkorporeringar och stadsplanens ytinnehåll	7
1.1. A. Alueliitokset 1930-2016 Inkorporeringar 1930-2016	7
1.1. B. Kaavoitetun alueen pinta-ala käyttötarkoituksen mukaan 1.1.2013-2017 Stadsplanens ytinnehåll efter bruksändamål 1.1.2013-2017	8
1.2. Turun, Espoon, Helsingin, Oulun, Tampereen ja Vantaan pinta-ala ja väestötiheys 1.1.2017 Areal och folktäthet i Åbo, Esbo, Helsingfors, Uleåborg, Tammerfors och Vanda 1.1.2017	9
1.3. Puistot 2011-2016 Parker 2011-2016	9
1.4. Kaupungin maanomistus 31.12.2011-2016 Stadens jordbesittning 31.12.2011-2016	10
1.5. Jäänlähtö Aurajoesta 1800-2017 Islossning i Aura å 1800-2017	10
1.6. Ilmasto 2009-2016 Lämpötila, sade, kosteus ja aurinkoisuus Klimat 2009-2016 Temperatur, nederbörd, fuktighet och solsken	11
1.7. Meriveden lämpötila ja vedenkorkeus 1985-2016 Havsvattnets temperatur och vattenstånd 1985-2016	12
1.8. Ilman epäpuhtauspitoisuuksia Turussa, Naantalissa, Raisiossa ja Kaarinassa 2010-2016 Luftens föroreningskoncentrationer i Åbo, Nådendal, Reso och S:t Karins 2010-2016	13
1.9. Turun merialueen kuormitus 2000-2016 Belastning av Åbo havsområde 2000-2016	14
1.10. Jäteveden puhdistus ja jätehuolto 2013-2016 Rening av avloppsvatten och avfallsservice 2013-2016	16
2. VÄESTÖ - BEFOLKNING	
2.1. Asukasluku 1.1.1891-1993 ja vuodenvaihteissa 1993/94-2016/17 Invånarantalet 1.1.1891- 1993 och vid årsskiftena 1993/94-2016/17	18

2.2.	Väkiluku 31.12.1960-2016 Folkmängden 31.12.1960-2016	19
2.3.	Väestö alueittain 31.12.2011-2016 Befolkningen efter områden 31.12.2011-2016	20
2.4.	Väestö iän ja kielen mukaan alueittain 31.12.2016 Befolkningen efter ålder och språk områdesvis 31.12.2016	23
2.5.	Väkiluku suuralueittain 31.12.2010-2016 Folkmängden efter storområden 31.12.2010-2016	26
2.6.	Väestö iän ja sukupuolen mukaan 31.12.1985-2016 Befolkningen efter ålder och kön 31.12.1985-2016	27
2.7.	Väestö iän, siviilisäädyn ja sukupuolen mukaan 31.12.2016 Befolkningen efter ålder, civilstånd och kön 31.12.2016	28
2.8.	Väestö kielen mukaan 1870-2016 Befolkningen efter språk 1870-2016	29
2.9.	Väestö kielen ja iän mukaan 31.12.2016 Befolkningen efter språk och ålder 31.12.2016	30
2.10.	Väestö kansalaisuuden mukaan 31.12.2011-2016 Befolkningen efter nationalitet 31.12.2011-2016	32
2.11.	Väestö iän ja syntymäpaikan mukaan 31.12.2016 Befolkningen efter ålder och födelseort 31.12.2016	33
2.12.	Turun, Turun seutukunnan, Espoon, Helsingin, Oulun, Tampereen ja Vantaan väestö 31.12.2010-2016 Befolkningen i Åbo, Åbo ekonomiska region, Esbo, Helsingfors, Uleåborg, Tammerfors och Vanda 31.12.2010-2016	34
2.13.	Väestö iän mukaan Turussa, Turun seutukunnassa, Espoossa, Helsingissä, Oulussa, Tampereella ja Vantaalla 31.12.2016 Befolkningen efter ålder i Åbo, Åbo ekonomiska region, Esbo, Helsingfors, Uleåborg, Tammerfors och Vanda 31.12.2016	36
2.14.	Asuntokunnat henkilöluvun mukaan 2000-2016 Bostadshushåll efter antal personer 2000-2016	37
2.15.	Perheet tyyppin mukaan 2007-2016 Familjer efter typ 2007-2016	38
2.16.	Lapsiperheet tyyppin mukaan 2007-2016 Barnfamiljer efter typ 2007-2016	38

3.	VÄESTÖNMUUTOKSET - BEFOLKNINGSRÖRELSEN	
3.1.	Väestönmuutokset 1901-2016 Befolkningsrörelsen 1901-2016	40
3.2.	Keskiväkiluku ja väestönmuutokset 2003-2016 Medelfolkmängden och befolkningsrörelsen 2003-2016	41
3.3.	Solmitut avioliitot ja avioerot 2003-2016 Ingångna äktenskap och skilsmässor 2003-2016	41
3.4.	Syntyneet 2000-2016 Födda 2000-2016	42
3.5.	Elävänä syntyneet äidin iän mukaan 2003-2016 Levande födda efter moderns ålder 2003-2016	43
3.6.	Kuolleet 2003-2016 Döda 2003-2016	43
3.7.	Kuolleet iän ja sukupuolen mukaan 2010-2016 Döda efter ålder och kön 2010-2016	44
3.8.	Elinajanodote 2014-2016 Förväntat antal levnadsår 2014-2016	45
3.9.	Muuttoliike 1998-2016 Flyttningsrörelsen 1998-2016	45
3.10.	Muuttoliike 2013-2016 Flyttningsrörelsen 2013-2016	46
3.10. A.	Muuttaneet lähtö- tai tuloalueen mukaan 2013-2016 Flyttade efter utflyttnings- eller inflyttningsområde 2013-2016	46
3.10. B.	Muuttoliike muiden kuntien kanssa 2016 Flyttningsrörelsen med övriga kommuner 2016	46
3.10. C.	Kuntien välinen muuttoliike: Turkuun muuttaneet iän ja sukupuolen mukaan 2013-2016 Omflyttning mellan kommuner: Inflyttade till Åbo efter ålder och kön 2013-2016	47
3.10. D.	Kuntien välinen muuttoliike: Turusta muuttaneet iän ja sukupuolen mukaan 2013-2016 Omflyttning mellan kommuner: Utflyttade från Åbo efter ålder och kön 2013-2016	47
4.	ASUNTO-OLOT JA RAKENNUSTOIMINTA - BOENDEFÖRHÅLLANDEN OCH BYGGNADSVÄRKSAMHET	
4.1.	Rakennukset ja kerrosala käyttötarkoituksen mukaan 2008-2016 Byggnader och våningsyta efter användningssyfte 2008-2016	50

4.2.	Asunnot 2000-2016 Bostäder 2000-2016	51
4.3.	Asunnot hallintaperusteen ja huoneluvun mukaan 2016 Bostäder efter upplåtelseform och rumsantal 2016	52
4.4.	Asuntokunnat talotyypin ja henkilöluvun mukaan 2016 Bostadshushåll efter hustyp och personantal 2016	52
4.5.	Asunnot hallintaperusteen mukaan 2000-2016 Bostäder efter upplåtelseform 2000-2016	53
4.6.	Rakennukset käyttötarkoituksen ja varusteiden mukaan 2016 Byggnader efter användningssyfte och utrustning 2016	54
4.7.	Asumistasoa kuvaavia tunnuslukuja 2007-2016 Indikatorerna på boendestandard 2007-2016	54
4.8.	Myönnetyt rakennusluvut rakennuksen käyttötarkoituksen mukaan 2007-2016 Beviljade byggnadstillstånd efter byggnadens användningssyfte 2007-2016	55
4.9.	Valmistuneet rakennukset käyttötarkoituksen mukaan 2007-2016 Färdigställda byggnader efter användningssyfte 2007-2016	56
4.10.	Valmistuneet asunnot talotyypin mukaan 2005-2016 Färdigställda bostäder efter hustyp 2005-2016	57
4.11.	Asuntojen vuokrat 2015-2016 Hyror för bostadslägenheter 2015-2016	58
4.12.	Vanhojen osakeasuntojen hinnat ja kauppojen lukumäärä 2015-2016 Priser för gamla aktielägenheter och antalet bostadsköp 2015-2016	58
4.13.	Ajorataverkko ja kevyen liikenteen väylät 2011-2016 Körbanorna och lederna för lätt trafik 2011-2016	59
5.	TYÖMARKKINAT - ARBETSMARKNADEN	
5.1.	Työpaikat (alueella työssäkäyvät) toimialan mukaan 2013-2015 Arbetsplatser (inom området arbetande) efter näringsgren 2013-2015	62
5.1. A.	Työpaikat toimialan mukaan Turussa 2013-2015 Arbetsplatser i Åbo efter näringsgren 2013-2015	62
5.1. B.	Työpaikat toimialan mukaan Turun seutukunnassa 2013-2015 Arbetsplatser i Åbo ekonomiska region efter näringsgren 2013-2015	64
5.2.	Työpaikkaomavaraisuus Turussa, Turun seutukunnassa, Helsingissä, Espoossa, Oulussa, Tampereella ja Vantaalla 2010-2015 Arbetsplatsufficiensen i Åbo, Åbo ekonomiska region, Helsingfors, Esbo, Uleåborg, Tammerfors och Vanda 2010-2015	66

5.3.	Työllisyysaste Turussa, Turun seutukunnassa, Helsingissä, Espoossa, Oulussa, Tampereella ja Vantaalla 2010-2015 Sysselsättningsgrad i Åbo, Åbo ekonomiska region, Helsingfors, Esbo, Uleåborg, Tammerfors och Vanda 2010-2015	66
5.4.	Taloudellinen huoltosuhte Turussa, Turun seutukunnassa, Espoossa, Helsingissä, Oulussa, Tampereella ja Vantaalla 2010-2015 Den ekonomiska försörjningskvoten i Åbo, Åbo ekonomiska region, Esbo, Helsingfors, Uleåborg, Tammerfors och Vanda 2010-2015	67
5.5.	Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan 2013-2015 Befolkningen efter huvudsaklig verksamhet 2013-2015	67
5.6.	Turkulaiset työttömät työnhakijat 1990-2016 Arbetslösa arbetssökande i Åbo 1990-2016	68
5.7.	Kaupungin palveluksessa olevan henkilökunnan määrä 2015-2016 Stadens personal 2015-2016	69
6.	ELINKEINOTOIMINTA: TEOLLISUUS, ENERGIA- JA VESIHUOLTO, MAJOITUS JA YRITYSTEN TOIMIPAIKAT - NÄRINGSVERKSAMHETEN: INDUSTRI, ENERGI- OCH VATTENFÖRSÖRJNING, HÄRBÄRGERINGSVERKSAMHET OCH FÖRETAGENS ARBETSSTÄLLEN	
6.1. A.	Teollisuustoiminta: Yleiskatsaus 2010-2015 Den industriella verksamheten: Översikt 2010-2015	72
6.1. B.	Teollisuustoiminta: Tuotannon arvo 2014-2015 Den industriella verksamheten: Produktionens värde 2014-2015	72
6.1. C.	Teollisuustoiminta: Toimipaikat ja henkilökunta 2014-2015 Den industriella verksamheten: Arbetsställen och personal 2014-2015	74
6.2.	Teollisuustoiminta Turussa, Espoossa, Helsingissä, Oulussa, Tampereella ja Vantaalla 2015 Den industriella verksamheten i Åbo, Esbo, Helsingfors, Uleåborg, Tammerfors och Vanda 2015	75
6.3.	Vesiliikelaitos 2012-2016 Vattenaffärsverket 2012-2016	76
6.4.	Sähkön hankinta ja kulutus 2011-2016 Elanskaffning och elförbrukning 2011-2016	77
6.5.	Kaukolämmön hankinta ja myynti 2011-2016 Anskaffning och försäljning av fjärrvärme 2011-2016	77
6.6.	Yritysten toimipaikat, henkilökunta ja liikevaihto 2008-2015 Företagens arbetsställen, personal och omsättning 2008-2015	78
6.7.	Majoitusliikkeet ja yöpymiset 2011-2016 Inkvarteringsanläggningar och antal övernattningar 2011-2016	80

7.	LIIKENNE - SAMFÄRDESEL	
7.1.	Rekisteröidyt moottoriajoneuvot 31.12.2011-2016 Registrerade motorfordon 31.12.2011-2016	81
7.2.	Rekisteröidyt autot Turussa, Espoossa, Helsingissä, Oulussa, Tampereella ja Vantaalla 31.12.2016 Registrerade bilar i Åbo, Esbo, Helsingfors, Uleåborg, Tammerfors och Vanda 31.12.2016	81
7.3.	Joukkoliikenne Turussa 2015-2016 Kollektivtrafik i Åbo 2015-2016	82
7.4.	Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet ja loukkaantuneet 2011-2016 I vägtrafikolyckor döda och skadade 2011-2016	82
7.5.	Turun lentoaseman liikenne 2012-2016 Trafik på Åbo flygstation 2012-2016	83
7.6.	Turun satamaan saapuneet alukset 1970-2016 Ankomna fartyg till Åbo hamn 1970-2016	83
7.7.	Kauppalaivastoon kuuluvat alukset 31.12.2014-2016 Fartyg som ingår i handelsflottan 31.12.2014-2016	84
7.8.	Turun sataman ulkomaan tavaraliikenne tavararyhmittäin 2013-2016 Utrikes godstrafiken över Åbo hamn enligt godsgrupp 2013-2016	84
7.9.	Turun sataman matkustajaliikenne meritse 2000-2016 Passagerartrafik sjöledes via Åbo hamn 2000-2016	85
7.10.	Rautatieliikenne Turussa 2012-2016 Järnvägstrafik i Åbo 2012-2016	85
8.	KUNNALLISTALOUS - KOMMUNALA FINANSER	
8.1.	Tuloslaskelma 2015-2016 Resultaträkning 2015-2016	87
8.2.	Rahoituslaskelma 2015-2016 Finansieringskalkyl 2015-2016	88
8.3.	Kaupungin tase 31.12.2015-2016 Stadens balansräkning 31.12.2015-2016	89
8.4.	Kaupungin konsernitase 31.12.2015-2016 Stadens koncernbalansräkning 31.12.2015-2016	90

9.	VERONALAISET TULOT JA VEROTUS - SKATTEPLIKTIGA INKOMSTER OCH BESKATTNING	
9.1.	Tulonsaajat tuloluokittain 2014-2015 Inkomsttagare efter inkomstklass 2014-2015	93
9.2.	Tulonsaajien tulot tuloluokittain 2006-2015 Inkomsttagarnas inkomster efter inkomstklass 2006-2015	94
9.3.	Yksityisten henkilöiden tulot, vähennykset ja verotus 2011-2015 Enskilda personers inkomster, avdrag och beskattning 2011-2015	95
10.	TERVEYSPALVELUT - HÄLSOVÅRDSTJÄNSTER	
10.1.	Äitiys-, lasten- ja ehkäisyneuvonta 2011-2016 Rådgivningen för mödra- och barnavård samt preventivrådgivningen 2011-2016	97
10.2.	Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto 2010-2016 Hälsovård för skolelever och studerande 2010-2016	98
10.3.	Ylioppilaiden terveydenhuolto 2010-2016 Studenternas hälsovård 2010-2016	99
10.4.	Käynnit terveysasemilla ja päivystyksessä 2011-2016 Besök på hälsostationer och akutmottagningar 2011-2016	100
10.5.	Laboratorio- ja röntgentutkimukset sekä lääkinnällinen kuntoutus 2011-2016 Laboratorie- och röntgenundersökningar samt medicinsk rehabilitering 2011-2016	100
10.6.	Työterveyshuolto ja merimiesterveyshuolto 2011-2016 Företags- och sjömanshälsovård 2011-2016	101
10.7.	Suun terveydenhuolto 2011-2016 Munhälsovård 2011-2016	102
10.8.	Terveysolojen valvonta 2011-2016 Övervakning av de sanitära förhållandena 2011-2016	102
10.9.	Turkulaisten erikoissairaanhoidon avohoitosuoritteet sairaaloiden poliklinikoissa 2011-2016 Antalet öppenvårdsprestationer inom specialsjukvården som åbabor genomgått vid sjukhusens polikliniker 2011-2016	103
10.10.	Turkulaisten hoitopäivät sairaaloissa 2013-2016 Antalet vård dagar för åbabor på sjukhusen 2013-2016	104
11.	SOSIAALINEN HYVINVOINTI - SOCIAL VÄLFÄRD	
11.1.	Kunnallinen kotipalvelutoiminta ja kotisairaanhoido 2011-2016 Kommunal hemserviceverksamhet och hemsjukvård 2011-2016	105

11.2.	Vanhusten ympärivuorokautinen hoito 2012-2016 Dygnetruntvård av äldre 2012-2016	106
11.3.	Vammaispalvelut 2012-2016 Handikappservice 2012-2016	107
11.4.	Kehitysvammaispalvelut 2011-2016 Service för utvecklingsstörda 2011-2016	108
11.5.	Toimeentulotuki 2011-2016 Utkomststöd 2011-2016	109
11.6.	Lastensuojelun asiakkaat 2011-2016 Antalet klienter hos barnskyddet 2011-2016	110
11.7.	Kaupungin lastenkodit 2011-2016 Stadens barnhem 2011-2016	110
11.8.	Kaupungin kasvatus- ja perheneuvola 2012-2016 Stadens rådgivningsbyrå för uppfostrings- och familjefrågor 2012-2016	111
11.9.	Lastenvalvojan palvelut 2012-2016 Barnatillsyningsmannens tjänster 2012-2016	111
11.10.	Kaupungin työkeskukset 2011-2016 Stadens arbetscentraler 2011-2016	112
11.11.	Päihdehuolto 2011-2016 Missbrukarvården 2011-2016	112
11.12.	Lasten päivähoito ja esiopetus 2010-2016 Barndagvård och förskoleundervisning 2010-2016	113
11.12. A.	Kunnalliset päiväkodit Kommunala daghem	113
11.12. B.	Yksityiset päiväkodit Privata daghem	113
11.12. C.	Perhepäivähoito ja lasten kotihoidon tuki Familjedagvård och hemvårdsstöd för barn	114
11.13.	Lapsilisät 2011-2016 Barnbidrag 2011-2016	115
11.14.	Eläkkeensaajat eläkelajin mukaan 31.12.2007-2016 Pensionstagares antal efter pensionslag 31.12.2007-2016	116
11.15.	Kelan eläke-etuuksien ja vammaisetuuksien saajat 31.12.2015-2016 Mottagare av FPAs pensions- och handikappförmåner 31.12.2015-2016	117

12.	KOULUTUS, KULTTUURI JA VAPAA-AIKA - UTBILDNING, KULTUR OCH FRITID	
12.1.	15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2012-2016 Befolkning som fyllt 15 år efter utbildningsnivå 31.12.2012-2016	119
12.2.	Peruskoulujen ja lukioiden oppilaat syksyllä 2013-2016 Elever i grundskolor och gymnasier hösten 2013-2016	120
12.3.	Ammatillinen koulutus Yrkesutbildning	121
12.3. A.	Ammatilliset oppilaitokset Yrkesläroanstalter	121
12.3. B.	Oppisopimuskoulutus 2013-2016 Läroavtalsutbildning 2013-2016	123
12.4.	Ammattikorkeakoulut 2012-2016 Yrkeshögskolor 2012-2016	124
12.4. A.	Turun ammattikorkeakoulu 2012-2016 Åbo yrkeshögskola 2012-2016	124
12.4. B.	Muut ammattikorkeakoulut 2012-2016 Andra yrkeshögskolor 2012-2016	125
12.5.	Yliopistot 2012-2016 Universitet 2012-2016	126
12.6.	Työväen- ja kansalaisopistot 2010-2016 Arbetar- och medborgarinstituten 2010-2016	127
12.7.	Kaupunginkirjasto - Maakuntakirjasto 2013-2016 Stadsbiblioteket - Landskapsbiblioteket 2013-2016	128
12.8. A.	Teatterit 2011-2016 Teatrar 2011-2016	129
12.8. B.	Elokuvateatterit 2011-2016 Biografer 2011-2016	130
12.9.	Filharmoninen orkesteri ja konserttitalo 2011-2016 Filharmoniska orkestern och konserthuset 2011-2016	131
12.10.	Turun musiikkijuhlasäätiö 2012-2016 Stiftelsen för Åbo musikfestspel 2012-2016	131
12.11.	Kaupungin omistamat ulkoilualueet 2012-2016 Friluftsområden i stadens besittning 2012-2016	132
12.12.	Liikuntapalvelut 2012-2016 Idrottstjänster 2012-2016	133

12.13.	Nuorisotyö 2010-2016 Ungdomsarbete 2010-2016	134
12.14.	Museot ja nähtävyyshöjter 2010-2016 Museer och sevärdheter 2010-2016	135
13.	YLEINEN JÄRJESTYS JA TURVALLISUUS - ALLMÄN ORDNING OCH SÄKERHET	
13.1.	Poliisin tietoon tulleet rikokset 2013-2016 Brott som kommit till polisens kännedom 2013-2016	137
13.2.	Käräjäoikeudessa ratkaistut asiat 2011-2016 Av tingsrätten avgjorda ärenden 2011-2016	138
13.3.	Kunnallinen pelastustoimi 2011-2016 Det kommunala räddningsväsendet 2011-2016	139
13.3. A.	Varsinais-Suomen pelastuslaitos Egentliga Finlands räddningsverk	139
13.3. B.	Väestönsuojat Befolkningskydd	139
14.	VAALIT - VAL	
14.1.	Kunnalliset ja valtiolliset vaalit 1980-2017 Kommunala och statliga val 1980-2017	142
14.2.	Kunnallisvaalit 2012-2017 Kommunalvalen 2012-2017	143
14.3.	Kaupunginvaltuutetut puolueittain 2013-2021 Stadsfullmäktigeledamöter efter partier 2013-2021	144
14.4.	Eduskuntavaalit 2003-2015 Riksdagsval 2003-2015	145
14.5.	Presidentinvaalit 2012 Presidentvalet 2012	146
14.6.	Europarlamenttivaalit 2014 Europaparlamentsvalet 2014	146

KUVIOLUETTELO - FIGURFÖRTECKNING

	Sivu Sida
1. ALUE, YMPÄRISTÖ - OMRÅDE, MILJÖ	
1.1. Turun ympäristön merialueen hygieeninen tila avovesikautena 2016 Det hygieniska tillståndet inom havsområdet utanför Åbo vid öppet vatten 2016	15
2. VÄESTÖ - BEFOLKNING	
2.1. Turun väkiluku ja sen osuus, %, koko maan väkiluvusta 1885-2016 Folkmängden i Åbo och dess andel, %, av hela landets folkmängd 1885-2016	19
2.2. Suomenkielisten, ruotsinkielisten ja muunkielisten osuudet (%) Turun väestöstä 1990-2016 Andelen finskspråkiga, svenskspråkiga och invärare med annat modersmål (%) av befolkningen i Åbo 1990-2016	31
2.3. Turun seutukunta 1.1.2015 alkaen Åbo ekonomiska region fr.o.m. 1.1.2015	35
3. VÄESTÖN MUUTOKSET - BEFOLKNINGSRÖRELSEN	
3.1. Turun väkiluvun muutokset 1975-2016 Förändringar i folkmängden i Åbo 1975-2016	42
3.2. Turun kuntien välinen nettomuutto, suurimmat kunnat 2016 Nettoflyttningen mellan kommunerna i Åbo, de största kommunerna 2016	48
8. KUNNALLISTALOUS - KOMMUNALA FINANSER	
8.1. Korollinen kokonaisvelka ja korollinen nettovelka 2007-2016, M€ Den sammanlagda räntebelagda skulden och den räntebelagda nettoskulden 2007-2016, M€	91

www.turku.fi/tilastot
www.turku.fi/sv/statistik

Suomi
Finland
100

Turun kaupungin
tilastollinen vuosikirja
100 vuotta

Statistisk årsbok för
Åbo stad 100 år